

ผลขององค์ประกอบทางจิตที่มีต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

19 ก.ย. 2537

ปริญญาโท

ของ

พจิตร ชาญสิทธิ์ประสาท

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

มีนาคม 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
จิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... Hoang Hoa ประธาน

(ผศ.ดร.นวลละออ สุภาพล)

..... Hoang Hoa กรรมการ

(ผศ.ประจักษ์ คำจิณ)

คณะกรรมการสอบ

..... Hoang Hoa ประธาน

(ผศ.ดร.นวลละออ สุภาพล)

..... Hoang Hoa กรรมการ

(ผศ.ประจักษ์ คำจิณ)

..... Hoang Hoa กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ.วัฒนา ศรีสัตย์วาจา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... Hoang Hoa คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่..... เดือน พ.ศ. 2534

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดีเนื่องจากผู้วิจัยได้รับความรู้ ความแนะนำ และ ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นวลละออ สุภาพล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประณต เค้าจิม ที่ได้กรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษาและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อ ความถูกต้องและความสมบูรณ์ของเนื้อหาทางวิชาการรวมทั้งกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอน และที่สำคัญ อย่างยิ่งคือทำให้กำลังใจและสนใจติดตามงานโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบ ขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัฒนา ศรีสัตย์วาจา หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา ซึ่งกรุณารับเป็นกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม คณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ำให้กำลังใจ และสนใจติดตามผู้วิจัยอย่างดีเสมอมา

ในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือและอำนวยความสะดวกอย่างดียิ่งจาก อธิบดีกรมสามัญศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ฝ่ายปกครอง และอาจารย์แนะแนวทุกท่าน ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งบิดา มารดา และนักเรียนทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำให้สามารถ ดำเนินการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณบดี และขอบคุณเพื่อนคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ธุรการของคณะ พยาบาลศาสตร์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างดียิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ประจำ ภาควิชาสาธารณสุข

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และคุณจิระวัฒน์ ชัยสิงห์ประสาท ที่เป็นกำลังใจ อันสำคัญที่ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

พิจิตรา ชัยสิงห์ประสาท

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษา	7
ความสำคัญของการศึกษา	8
ขอบเขตของการศึกษา	9
นิยามปฏิบัติการของตัวแปร	9
2 เอกสารอ้างอิงเกี่ยวกับการวิจัย	14
เอกลักษณ์ทางเพศ	14
แนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์ทางเพศ	21
องค์ประกอบที่มีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศ	25
ทัศนคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศกับเอกลักษณ์ทางเพศของ เด็กชายวัยรุ่น	28
เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดากับเอกลักษณ์ทางเพศของ เด็กชายวัยรุ่น	34
สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดากับเอกลักษณ์ทางเพศของ เด็กชายวัยรุ่น	36
การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มารดากับเอกลักษณ์ทางเพศ ของเด็กชายวัยรุ่น	38
องค์ประกอบทางจิตที่มีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น	42
สมมติฐานการวิจัย	43

3	วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย	45
	กลุ่มตัวอย่าง /	45
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย /	46
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ /	54
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
	ผลการศึกษา	55
5	บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
	บทย่อ	71
	สรุปผลและอภิปรายผล /	75
	ข้อเสนอแนะ	86
	บรรณานุกรม	88
	ภาคผนวก	98
	ภาคผนวก ก	99
	ภาคผนวก ข	112
	ประวัติย่อผู้วิจัย	115

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 คำมัชฌิมา คำเจลี่ย และคำเปียงเบมมาตรฐาน ของลักษณะความเป็นชาย และลักษณะความเป็นหญิง ของนักศึกษาชายและหญิง จำนวน 800 คน และนักเรียนชายและหญิง จำนวน 800 คน	49
2 คำเจลี่ยและคำเปียงเบมมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อบทบาททางเพศ คะแนนสัมพันธภาพในชีวิตสมรส และคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุน ของ บิดา มารดา.....	56
3 คำเจลี่ยและคำเปียงเบมมาตรฐานของคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะ ความเป็นชายและความเป็นหญิงของบิดา มารดา และ เด็กชายวัยรุ่น.....	57
4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ.....	58
5 เบอร์เชนต์การทนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายเอกลักษณ์ทางเพศ ของเด็กชายวัยรุ่น โดยใช้อากลักษณ์ทางเพศของบิดา เอกลักษณ์ทางเพศ ของมารดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนของมารดา การอบรมเลี้ยงดู แบบรักสับสนุนของบิดา สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา สัมพันธภาพในชีวิต สมรสของมารดาทัศนคติของบิดาต่อบทบาททางเพศ.....	60
6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทางของคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศ ของเด็กชายวัยรุ่นโดยพิจารณาตาม เอกลักษณ์ทางเพศของบิดาและ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนของบิดา.....	62
7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง ของคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศ ของเด็กชายวัยรุ่น-โดยพิจารณาตาม เอกลักษณ์ทางเพศของมารดา และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนของมารดา.....	64

- 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวน ของเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
เมื่อพิจารณาตามปฏิสัมพันธ์ ระหว่างระดับของตัวแปรเอกลักษณ์ทางเพศ
ของมารดาและระดับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา..... 65
- 9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
ของกลุ่มที่แบ่งตามเอกลักษณ์ทางเพศของมารดาและการอบรมเลี้ยงดู
แบบรักสนับสนุนของมารดา..... 66
- 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทางของคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศของ
เด็กชายวัยรุ่น โดยพิจารณาตาม ทักษะของบิดาต่อบทบาททางเพศ
และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา..... 68
- 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง ของคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศ
ของเด็กชายวัยรุ่น โดยพิจารณาตามทักษะของมารดาต่อบทบาท
ทางเพศและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา..... 65

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงการพัฒนาทางเพศ.....	16
2. แสดงรูปแบบการสร้างแบบวัดตามแนวคิดดั้งเดิม.....	18

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ขั้นตอนการพัฒนาชีวิตของบุคคลจะเป็นไปตามวัย การกิจที่สำคัญที่สุดในช่วงหนึ่งของการพัฒนาการคือ การพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของตน ซึ่งอีริคสันกล่าวว่าระยะต่างๆของการพัฒนาการชีวิตนั้น แม้ว่าจะเป็นระยะวิกฤตของบุคคล แต่ก็มีผลทำให้บุคคลบรรลุถึงวุฒิภาวะเพื่อสามารถรับบทบาทและหน้าที่ใหม่ได้ (DeGarmo and Davidson, 1987 : 25) การพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของบุคคลจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งบุคคลมีเอกลักษณ์ทางเพศของตน นั่นคือ เด็กชายและเด็กหญิงจะผ่านกระบวนการพัฒนาทางจิตและสังคมในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำไปสู่การเป็นผู้ชายและผู้หญิงในวัยผู้ใหญ่ต่อไป โดยบุคคลจะต้องมีคุณสมบัติ ความนิยมชมชอบ ความพึงพอใจ ทักษะ บุคลิกภาพต่าง ๆ มาจากการกำหนดของสังคมและวัฒนธรรม ตามบทบาททางเพศชายและเพศหญิงที่แตกต่างกัน ซึ่งสังคมโดยทั่วไปจะยอมรับและกำหนดบทบาทหน้าที่ของชายและหญิงอย่างชัดเจน โดยเด็กชายจะต้องมีลักษณะอิสระ ไม่พึ่งพาผู้อื่น ก้าวร้าว ชอบการแข่งขัน กล้าแสดงออก มีความกระตือรือร้น เป็นผู้นำ เป็นนักวิเคราะห์ มีความเชื่อมั่น ควบคุมอารมณ์ได้ ส่วนเด็กหญิงมีลักษณะพึ่งพาผู้อื่น อ่อนแอ เปราะบาง อ่อนไหวง่าย ไม่ก้าวร้าว ไม่ชอบเสี่ยง ไม่ชอบการแข่งขัน ทนต่อความเจ็บปวดได้น้อย (Murray and Hwlskoetter, 1991 : 650) เมื่อเป็นผู้ใหญ่ผู้ชายเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว รับผิดชอบในการตัดสินใจ มีความแข็งแกร่ง มีอำนาจ ส่วนผู้หญิงทำงานในบ้าน เลี้ยงบุตร

แต่ในสภาพสังคมปัจจุบัน สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงจากระบบสังคมเก่าหรือระบบสังคมเกษตรกรรมมาเป็นระบบสังคมใหม่หรือระบบสังคมอุตสาหกรรมมากขึ้น (ไพฑูริย์ ช่างเรียน, 2524 : 4) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ค่านิยมต่างๆก่อให้เกิดปัญหาต่างๆมากมาย ปัญหาหนึ่งที่พบและเป็นทวีปากยววิจารณ์กันมาก คือเด็กที่มีพฤติกรรมทางเพศที่ผิดปกติไปจากธรรมชาติ (child with cross sex identity) คือ เด็กหญิงที่มีพฤติกรรมเป็นชาย และชอบเป็นผู้ชาย (masculine girl) หรือเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นหญิงและชอบเป็นผู้หญิง

(feminine boy) ซึ่งตามการจำแนกโรคทางจิตเวชของสหรัฐอเมริกาอาศัยหลักของ American Psychiatric Association Diagnostic and Statistical Mental Disorders (DSM III-R) เรียกว่า "ความผิดปกติในเอกลักษณ์ทางเพศในวัยเด็ก (gender identity disorder of childhood)" นั่นคือเด็กมีความไม่กลมกลืนระหว่างเพศทางชีววิทยากับสำนึกทางเพศ หรือ ตามหลักของ International Classification Of Diseases, Ninth Revision (ICD-9) เรียกว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่ผิดปกติในความพึงพอใจทางเพศ หรือ บางทีบุคคลทั่วไปนิยมเรียกว่า ตุ๊ด ทอม ดี กระเทย ลักเพศ ซึ่งเด็กชายมีโอกาสจะพัฒนาเป็นรักร่วมเพศเมื่อโตขึ้น เช่น จากการศึกษาของกรีน ได้ศึกษาติดตามเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นหญิงและชอบเป็นผู้หญิงในระยะก่อนวัยรุ่น จำนวน 5 คน พบว่าเด็กชาย 4 คนจะพัฒนาเป็นรักร่วมเพศ และเด็กคนที่ 5 เป็นรักสองเพศ และจากการศึกษาของ ซูเกอร์ ได้ศึกษาเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นหญิงจำนวน 6 คน พบว่าเด็ก 3 คนพัฒนาเป็นรักร่วมเพศ ส่วนเด็กอีก 1 คนเป็นกระเทย (Qualls, Winze, and Barlow. 1978 : 9-10; citing Green. 1976; Zuger. 1966) เด็กที่มีพฤติกรรมเป็นเพศตรงข้ามนี้มักพบในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิงคือ 1:8 (Clunn. 1991 : 287) นอกจากนี้นายแพทย์อดัมสเบิร์ก ศรีแสงนาม ได้ศึกษาอุบัติการณ์ระดับวิทยาของปัญหารักร่วมเพศในวัยรุ่นไทยทั่วประเทศพบว่าปัญหารักร่วมเพศในวัยรุ่นไทยมีอัตราที่สูงกว่าจำนวนที่นักวิชาการคาดไว้ คือ ปัญหารักร่วมเพศมีอัตราเทียบเท่ากับต่างประเทศ ประมาณร้อยละ 10 (เดลินิวส์. 4 กุมภาพันธ์ 2536 : 18)

เด็กชายหรือเด็กหญิงที่มีเอกลักษณ์ทางเพศเป็นเพศตรงข้ามนี้ เป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน ความวิตกกังวล ทั้งในตัวผู้ปกครองที่เป็นผู้รับผิดชอบเด็ก และตัวเด็กเอง จะเห็นได้จากการศึกษาถึงทัศนคติของผู้ปกครองต่อพวกรักร่วมเพศของรุทและซิมสัน รายงานว่าเมื่อถามผู้ปกครองว่ารู้สึกอย่างไรและจะทำอะไร ถ้ารู้ว่าลูกเป็นรักร่วมเพศ คำตอบที่ได้จะเป็นคำตอบที่แสดงความรู้สึกทางด้านลบ เช่น "ฉันจะต้องพาไปพบจิตแพทย์เพื่อรักษา" "ฉันจะให้ลูกแต่งงานเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้" "ฉันจะต้องให้เขาตั้งท้องเพื่อเขาจะได้เป็นปกติ" "พ่อเด็กมาพบเขาต้องฆ่ามัน" (Diamant. 1987 : 162; citing Ruth and Simpson. 1976) และจากการศึกษาของสคินและคณะ ได้ทำการศึกษาผู้ปกครองที่มีบุตรเป็นรักร่วมเพศว่ามีปฏิกิริยาอย่างไรต่อบุตร

พบว่าผู้ปกครอง 700 กว่าคนที่อยู่ในแคลิฟอร์เนียและนิวยอร์ก มีปฏิกิริยาเศร้าโศก สับสน เจ็บปวด แยกตนเอง บางรายซึมเศร้า และ 2 ใน 3 ของผู้ปกครองจะมีปัญหาทางอารมณ์ รู้สึกผิด โกรธ และส่วนมากมักจะพูดกับแพทย์ว่า "ฉันไม่เข้าใจ ทำไมลูกของฉันเป็นรักร่วมเพศ ฉันเป็นสาเหตุที่ทำให้ลูกฉันเป็น ฉันได้รักษา 6 ปีแล้ว ไม่ดีขึ้น ลูกของฉันเขาไม่พูดกับฉัน เขาหนีออกจากบ้านไป เพราะฉันไม่ยอมรับเขา แต่ฉันจะยอมรับได้อย่างไรฉันไม่เข้าใจ" (Skeen and others. 1988 : 7) สำหรับปัญหาของเด็กนั้น เด็กมักถูกล้อเลียนว่า เป็น "ตุ๊ด" เป็น "ทอม" ถูกหัวเราะเยาะ เป็นที่รังเกียจ หรือได้รับการต่อต้านจากเพื่อนซึ่งไม่ยอมรับคบหาด้วย หรือบางทีก็ถูกกลั่นแกล้ง ทำให้รู้สึกอาย มีมด้อย (วันเพ็ญ บุญประกอบ. 2532 : 140) และถ้าสอบถามกลุ่มรักร่วมเพศที่มีลูกว่า เขาต้องการให้ลูกตนเองเป็นรักร่วมเพศหรือไม่ ส่วนใหญ่จะตอบว่าไม่ต้องการให้ลูกตนเองเป็นเหมือนตนเพราะจะพบปัญหามากมาย (ไพรัตน์ พงษ์ชาติคุณากร. 2533 : 18) รวมทั้งจากประสบการณ์ทางคลินิกของผู้วิจัยขณะนิเทศงานได้พบเด็กวัยรุ่นชายมาปรึกษาเพราะไม่อยากเป็นผู้หญิง เนื่องจากรู้สึกอาย เกิดความคับข้องใจ อยากจะเปลี่ยนตนเองให้เหมือนผู้ชายทั่วไป เพราะรู้สึกไม่เป็นสุขจนบางครั้งคิดอยากฆ่าตัวตาย

สำหรับแนวทางการรักษาผู้ที่มีความผิดปกติในเอกลักษณ์ทางเพศยังเป็นปัญหา 2 แนวทางที่ตรงกันข้ามกัน คือ แนวทางแรก พยายามช่วยให้เด็กมีความเหมาะสมตามเพศของตนโดยปรับเปลี่ยนการสำนึกในเอกลักษณ์ทางเพศให้ตรงกับเพศแท้ของตนเอง หรืออีกแนวทางหนึ่งคือ ช่วยให้เด็กยอมรับที่จะมีเอกลักษณ์ทางเพศตามที่ตนอยากเป็น ซึ่งประเด็นนี้ต้องได้รับการยอมรับจากสังคมด้วย แต่จากการศึกษาของฟอร์ดและบีช ได้ทำการศึกษาวัฒนธรรมที่ไม่ใช่สังคมตะวันตก 76 แห่ง พบว่า ร้อยละ 64 ยอมรับว่า รักร่วมเพศเป็นสิ่งปกติและสังคมยอมรับ ส่วนอีกร้อยละ 36 สังคมไม่ยอมรับแต่ก็ไม่ปฏิเสธทีเดียว (ไพรัตน์ พงษ์ชาติคุณากร. 2533 : 310; อ้างอิงมาจาก Ford and Beach. 1951) แม้ว่าสังคมส่วนใหญ่จะยอมรับและกระตุ้นเกี่ยวกับรักร่วมเพศ แต่สังคมในประเทศสหรัฐอเมริกายังต่อต้านด้านพฤติกรรมรักร่วมเพศ (Sarafino. 1980 : 488; citing Ford and Beach. 1951; Money and Tucker. 1975; Sussman. 1976) ซึ่งตรงกับวัลลภ ปิยะมโนธรรม กล่าวว่า ปัจจุบันในต่างประเทศห้ามดาราคีเป็นตุ๊ดหรือเกย์ ประกาศตัวเองเพราะถ้าใครยอมรับจะถูกห้ามไม่ให้ออกโทรทัศน์ (เดลินิวส์. 5 กุมภาพันธ์ 2536 : 18)

ส่วนนางสังคมไทยเด็กชายที่มีความผิดปกติในเอกลักษณ์ทางเพศ มักถูกล้อเลียนเป็นที่รังเกียจในพฤติกรรมจาก บิดา มารดา ญาติ พี่น้อง ซึ่งจะทนพฤติกรรมนั้นไม่ได้และไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม จะเห็นได้จากรายการโทรทัศน์ในประเทศไทย โดยกองงานคณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุ โทรทัศน์ (กบว.) มีการพิจารณาเค้าโครงเรื่องย่อละครโทรทัศน์เรื่อง "รักร้อนๆ" โดยขอให้ปฏิบัติตามเงื่อนไข เช่น การที่ผู้ชายปลอมเป็นผู้หญิงให้เหมาะสม ไม่ควรมีการแสดงออกเกินความจำเป็นหลีกเลี่ยงการแสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายด้วยกัน และให้ละครแสดงออกแพร่ภาพหลังข่าว 20.00 น. (มติชน, 7 พฤษภาคม 2534 : 16) ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นแรงกดดันภายในจิตใจของเด็กประเภทนี้ ก่อให้เกิดความวิตกกังวล ปมด้อย ทุกข์ สับสน ไม่แน่ใจตนเอง อันจะนำไปสู่ปัญหาบุคลิกภาพ การปรับตัวเข้าสังคม และกลายเป็นปัญหาในการดำรงชีวิตต่อไป

จากการศึกษาปัญหาต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า เด็กที่มีเอกลักษณ์ทางเพศผิดปกติเป็นปัญหาตัวบุคคล ซึ่งผู้ปกครองและสังคมควรสนใจ เนื่องจากเด็กเหล่านี้มีแนวโน้มสูงที่จะพัฒนาทางเพศในรูปแบบที่ผิดปกติต่อไปได้ เช่น เป็นรักร่วมเพศ ลักเพศ จึงเป็นเรื่องที่ควรพิจารณาหาแนวทางแก้ไข และป้องกันดังเช่น [สตอลเลอร์] (Qualls, Wincze and Barlow. 1978 : 10; citing Stoller. 1970) กล่าวถึงวิธีการรักษาในเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นหญิงว่ารักษาเร็วที่สุด และการป้องกันเป็นวิธีการรักษาที่ดีที่สุด โดยจะให้คำแนะนำผู้ปกครองว่าควรจะดูแลเด็กอย่างไร ซึ่งตรงกับงานวิจัยต่างๆ ที่เน้นการป้องกันระยะต้น (primary prevention) โดยให้การสอนและการเป็นต้นแบบที่เหมาะสมในการควบคุมดูแล ตลอดจนการปฏิสัมพันธ์และการจัดวางข้อมูลในการให้ความรู้ในการพัฒนาเด็ก (American Psychiatric Association. 1987 : 403-412; citing Field, Widmayer, Stringer, Ignatoff. 1987; Ross. 1984)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศในเด็กชายเพราะพบได้มากกว่าเด็กหญิงดังกล่าวมาแล้ว (Clunn. 1991 : 287) ว่ามีองค์ประกอบใดบ้างที่เป็นผลให้เด็กชายมีการพัฒนาทางเพศที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ซึ่งกล่าวได้ว่าเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นหญิงและชอบเป็นผู้หญิงนั้น มีหลายสาเหตุด้วยกัน ทั้งด้านที่เกี่ยวข้องกับระบบสรีระร่างกาย จิตใจ วัฒนธรรม สังคม และที่สำคัญมีอิทธิพลมาก คือ ความเป็นไปในครอบครัวซึ่งรวมถึงทัศนคติของบิดา

มารดาและการอบรมเลี้ยงดูบุตร (วันเพ็ญ บุญประกอบ. 2532 : 139) ทฤษฎีส่วนใหญ่มุ่งตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันอธิบายสาเหตุของรักร่วมเพศ มักมุ่งประเด็นไปที่พยาธิสภาพของครอบครัว (ไพรัตน์ พงษ์ชาติคุณากร. 2533 : 12) พยอ มิ่งคานันต์ (2529 : 34) กล่าวว่าโครงสร้างของครอบครัวและการเลี้ยงดูมีความสำคัญ ควรเลี้ยงดูให้เหมาะสมกับเพศของเด็กและต้องมีแบบอย่างที่เหมาะสมกับเพศชาย เพศหญิงของบิดา มารดา ให้บุตรเลียนแบบ นักจิตวิทยาส่วนใหญ่อธิบายว่า การวางบทบาททางเพศในวัยผู้ใหญ่ ผู้ปกครองเป็นผู้ทำให้เกิด กล่าวคือผู้ปกครองจะเป็นผู้ฝึกผู้วางบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของบุตร ดังนั้น ผู้ปกครองสามารถที่จะวางบทบาททางเพศให้บุตรของตนพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศที่ถูกต้องตามแบบแผนดั้งเดิมที่สังคมยอมรับ และเด็กมีสำนึกทางเพศที่ถูกต้องตามเพศนั้น คือ เด็กชายต้องมีพฤติกรรมเป็นชายและชอบเป็นผู้ชาย ส่วนเด็กหญิงต้องมีพฤติกรรมเป็นหญิงและชอบเป็นผู้หญิง หรือจะพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของบุตรผิดปกติ คือเด็กชายมีพฤติกรรมเป็นหญิงและชอบเป็นผู้หญิง ส่วนเด็กหญิงมีพฤติกรรมเป็นชายและชอบเป็นผู้ชายได้ ทั้งนี้เพราะรากฐานการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศถูกวางไว้ตั้งแต่วัยเด็กตอนต้น (Kaplan and Sedney. 1980 : 179)

สรุปได้ว่าถึงแม้เอกลักษณ์ทางเพศจะมีความสัมพันธ์กับชีววิทยา แต่การปรุงแต่ง ปรับแต่ง พฤติกรรม ไม่ใช่เกิดจากองค์ประกอบทางชีววิทยาเพียงอย่างเดียวแต่ขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติของระบบที่เกี่ยวข้องต่างๆ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของไบเบอร์และคนอื่นๆ และกันแทช (Lamb. 1980 : 336; citing Bieber and others. 1962; Gundtack. 1969) กล่าวว่า เป็นเรื่องปกติที่พบว่าพวกที่เป็นรักร่วมเพศชายนั้น ในวัยเด็กมักได้รับการกระตุ้นจากมารดา โดยแทนที่จะกระตุ้นในกิจกรรมที่แสดงความเป็นชาย แต่มารดากลับให้แรงเสริมในพฤติกรรมความเป็นหญิงและการศึกษาของกรีน (Lamb. 1980 : 337; citing Green. 1974) ที่พบว่าเด็กชายที่มีลักษณะเป็นหญิง นั้นเนื่องจากการขาดบิดาในอัตราสูง หรือถ้ามีบิดาอยู่ในครอบครัว ก็ปรากฏว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดากับบุตรเป็นในลักษณะที่จำกัด ทำให้เด็กพวกนี้มีความปรารถนาที่จะเป็นเด็กหญิง ชอบใส่เสื้อผ้าเป็นผู้หญิง รดยเด็กเลียนแบบมารดามาก และมารดามีลักษณะเป็นหญิงมาก ทำให้เด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับบทบาทของเพศหญิง ความชอบพอของผู้หญิงและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นเพศหญิงโดยแสดงออกในรูปกระเทย ส่วน มัสเสน และรัทเธอร์ฟอร์ด (Roger. 1979 : 418; citing

Mussen and Rutherford. 1963) พบว่า บิดาที่มีลักษณะความเป็นชาย จะกระตุ้นและสร้างความพึงพอใจในลักษณะความเป็นหญิงของเด็กหญิง ซึ่งสามารถที่จะช่วยให้เด็กหญิงพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กหญิงได้สูง

ดังนั้นการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศที่สำคัญของเด็กเริ่มจากครอบครัว โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ อันประกอบด้วย การเลียนแบบ การเสริมแรง การสังเกต โดยมีบิดา มารดาเป็นแบบอย่างในการสังเกต การเลียนแบบ รวมทั้งให้การเสริมแรง ในการแสดงบทบาททางเพศที่ถูกต้อง (ธีระพร อูวรรณ. 2526 : 336-338; อ้างอิงมาจาก Williams. 1977 : 163) ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บิดา มารดา จะต้องมีส่วนร่วมในการเลี้ยงดูบุตร และทำสิ่งต่างๆ อย่างละเอียดในการที่จะสร้างและส่งเสริมให้เด็กมีความรู้สึกสำนึกทางเพศให้กลมกลืนกับมาตรฐานบทบาททางเพศ ความสำเร็จของความพยายามของบิดา มารดา นี้ จะแสดงให้เห็นในพฤติกรรมของเด็ก เพราะถ้าเด็กมีการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของตนได้ถูกต้อง ย่อมทำให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตต่อไป ดังที่มัสเซนได้กล่าวว่า งานหลักของผู้ปกครองคือสอนให้เด็กมีการตอบสนองตามชนิดเพศของตนให้เหมาะสม และเป็นแบบอย่างต่อบุคลิภาพและทัศนคติของเด็ก (Mussen. 1969 : 728) แต่ปัจจุบันบทบาทของบิดา มารดา ยังไม่มีการเรียนรู้จากสถาบันใด และยังไม่มีผู้ใดสามารถสรุปได้ถึง คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของบิดา มารดา ที่ประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง (Rossi. 1968 : 35) บิดา มารดา จึงแสดงบทบาทของตนจากประสบการณ์ที่ตนเองเรียนรู้ทั้งสิ้น การเลือกการตัดสินใจปฏิบัติให้ถูกต้อง รวมทั้งบทบาททางเพศที่เกิดขึ้นเป็นเพราะสังคมกำหนด แต่ปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลงไปบทบาทของบิดา มารดาเปลี่ยนไปสิ่งต่างๆ เหล่านี้ อาจก่อให้เกิดปัญหา ความวิตกกังวล ความสับสนในใจของบิดา มารดา (Phillips. 1987 : 231) ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่อการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของบุตรได้นั้น คือ พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่เป็นไปตามหลักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ปกครอง ทั้งรู้สึกตัวและไม่รู้สึกตัว อันก่อให้เกิดผลกระทบต่อเอกลักษณ์ทางเพศของบุตร (Lamb. 1980 : 134-135)

จากปัญหาและสภาพการณ์ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหน้าที่สำคัญของบิดา มารดา คือ การวางเอกลักษณ์ทางเพศของบุตร บิดา มารดาควรจะมีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงบทบาท

ของตนเองในการเป็นตัวแบบให้บุตรเลียนแบบ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่ามืองค์ประกอบทางจิตใดบ้างที่มีผลต่อการวางเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น โดยพิจารณาถึง

1. ทักษะคิดของ บิดา มารดา ต่อบทบาททางเพศ จะมีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นหรือไม่
2. เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดาจะมีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นหรือไม่
3. สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของ บิดา มารดา จะมีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นหรือไม่
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของ บิดา มารดา จะมีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นหรือไม่

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ย่อมเป็นแนวทางที่จะนำไปป้องกัน และแก้ไขช่วยเหลือผู้มีปัญหาโดยการให้ความรู้ คำแนะนำแก่ บิดา มารดาให้เข้าใจในบทบาทของการเป็นตัวแบบ การปฏิบัติสัมพันธ์ และการปฏิบัติตนตามบทบาทให้เหมาะสม เพื่อให้บุตรได้เลียนแบบ เรียนรู้ ได้พัฒนาความคิด ความรู้สึกให้เข้ากับเพศของตน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศเหมาะสมตามบทสฐานของสังคม และช่วยลดปัญหาทั้งตัวเด็ก บิดา มารดา ตลอดจนผู้ปกครองและสังคมอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะคิดของบิดาต่อบทบาททางเพศกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะคิดของมารดาต่อบทบาททางเพศกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์ทางเพศของบิดากับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์ทางเพศของมารดากับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดากับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดากับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

7. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดากับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

8. เพื่อศึกษาว่าองค์ประกอบทางจิตในด้าน ทศนคติต่อบาททางเพศ เอกลักษณ์ทางเพศ สัมพันธภาพในชีวิตสมรส และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน สามารถทำนายเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

9. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางจิตที่มีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นอันได้แก่

9.1 เอกลักษณ์ทางเพศของบิดาในลักษณะความเป็นชายกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่น

9.2 เอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นหญิงของมารดากับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดามีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นหญิงของเด็กชายวัยรุ่น

9.3 ทศนคติของบิดาต่อบาททางเพศแบบดั้งเดิมกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดามีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่น

9.4 ทศนคติของมารดาต่อบาททางเพศแบบดั้งเดิมกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดามีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่น

ความสำคัญของการศึกษา

1. เป็นแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของเด็ก โดยให้ความรู้คำแนะนำแก่บิดา มารดา ให้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของบุตร โดยเข้าใจในวิธีการอบรมเลี้ยงดูและวางบทบาททางเพศแก่บุตร รวมทั้งจุดเด่น จุดด้อย และปัญหาในการจะพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของบุตร

2. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแก่นักศึกษา โดยให้นักศึกษาเข้าใจและตระหนักถึงการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ เพื่อที่จะได้เพิ่มความสามารถในการประเมิน รวบรวมข้อมูล และเรียนรู้การวางแผนให้ครอบคลุมทั้งครอบครัวยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่นชายอายุ 13-19 ปี ที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียน ที่สังกัดกองมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 130,301 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็น บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่นชาย อายุ 13-19 ปี ที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนที่สังกัดกองมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน

เครื่องมือที่ใช้

นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

ตัวแปรในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น

1. ทักษะของบิดา มารดา ต่อบทบาททางเพศ
2. เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดาและเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
3. สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดา
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มารดา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ทักษะของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศ หมายถึง ความรู้สึก ความเห็น และความเชื่อของบิดา มารดา ในแนวทางการอบรมที่มีต่อรูปแบบพฤติกรรมเพศหญิงและเพศชายตามธรรมชาติทั้งภายในและภายนอกครอบครัว ตามทัศนคติของสังคมที่สมาชิกให้การยอมรับ ตั้งแต่แนวทางในการจัดเตรียมกิจกรรม ความสนใจ การให้ความรู้บุตร ตลอดจนการแสดงออกตามบทบาททางเพศ โดยแบ่งออกเป็น

1.1 ทักษะคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อ
ความคิดเห็น ในแนวทางการอบรมตามเพศเกี่ยวกับบทบาทของชายและหญิงแตกต่างกันอย่างชัดเจน

1.2 ทักษะคติต่อบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่ หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อ
ความคิดเห็นในแนวทางการอบรมตามเพศเกี่ยวกับบทบาทของชายและหญิงเท่าเทียมกัน ไม่แยก
บทบาทชัดเจน

ตัวแปรทักษะคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศ วัดจากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้
แนวคิดจากแบบวัดทัศนคติบทบาททางเพศของเมสัน แซทคอร์ และอาร์เบอร์ (The National
Fertility Survey Sex Role Attitude Inventory ของ Mason, Zajkor และ
Arber 1976) (Clunn. 1991 : 288) ซึ่งเป็นประโยค ประกอบด้วยมาตราส่วนประเมินค่า
5 หน่วย จาก "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ถึง "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ประกอบเป็นจำนวน 20 ประโยค
คะแนนทัศนคติต่อบทบาททางเพศของผู้ตอบแต่ละคน มีพิสัยระหว่าง 20 - 100 คะแนน ผู้ที่ตอบ
"เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ในประโยคที่แสดงลักษณะบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม และ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง"
ในประโยคที่แสดงลักษณะบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่ จะได้คะแนนสูงสุด ซึ่งแสดงว่า ผู้ตอบมี
ทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม ส่วนผู้ที่ตอบ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ในประโยคที่แสดงลักษณะ
บทบาททางเพศแบบดั้งเดิม และ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ในประโยคที่แสดงลักษณะบทบาททางเพศแบบ
สมัยใหม่จะได้คะแนนต่ำสุด ซึ่งแสดงว่าผู้ตอบมีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่ ในการแบ่ง
ผู้ตอบออกเป็นสองประเภทใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ผู้ที่ตอบได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม
จัดเป็นผู้มีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มจัด
เป็นผู้ที่มีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่

2. เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดา หมายถึง ลักษณะบุคลิกภาพที่แสดงถึงความเป็น
ชายและความเป็นหญิงของบิดาหรือมารดาในด้านกิจกรรม คุณลักษณะและคุณสมบัติ โดยที่ลักษณะ
ความเป็นชาย ได้แก่ ความสามารถในการเป็นผู้นำ ความเป็นตัวของตัวเอง และการแข่งขัน
เป็นต้น ส่วนลักษณะความเป็นหญิง ได้แก่ ความสุภาพ ความเมตตา กรุณา และความไวต่อ
ความรู้สึกผู้อื่น เป็นต้น

ตัวแปรเอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดา และบุตร วัดได้จากแบบวัดเอกลักษณ์ทางเพศที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดัดแปลงมาจากแบบวัดเอกลักษณ์ทางเพศของเบม (Bem Sex Role Inventory : BSRI) และแบบวัดPAQของสเปนซ์และคณะ (The Personal Attributes Questionnaire) โดยแบบวัดนี้ประกอบด้วยคุณศัพท์ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นหญิง คุณลักษณะความเป็นชาย และคุณลักษณะความเป็นกลาง โดยเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 7 ช่วง จาก "เป็นจริงเสมอ" ถึง "ไม่เป็นจริงเลย" รวม 45 ข้อ การให้คะแนนจะให้เฉพาะคะแนนลักษณะความเป็นหญิงและคะแนนลักษณะความเป็นชายเท่านั้น แล้วหาค่าเฉลี่ยของคะแนนในแต่ละลักษณะของผู้ตอบ แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ปกติของค่ามัธยฐานของลักษณะความเป็นชาย และลักษณะความเป็นหญิง ที่ได้จากการศึกษาในประชากรทั่วไป โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ก. กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนของลักษณะความเป็นหญิงสูงกว่า เกณฑ์ปกติของลักษณะความเป็นหญิง ถือว่ามีลักษณะความเป็นหญิงสูง

ข. กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนของลักษณะความเป็นชายสูงกว่า เกณฑ์ปกติของลักษณะความเป็นชาย ถือว่ามีลักษณะความเป็นชายสูง

ค. กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนของลักษณะความเป็นหญิงต่ำกว่า เกณฑ์ปกติของลักษณะความเป็นหญิง ถือว่ามีลักษณะความเป็นหญิงต่ำ

ง. กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนของลักษณะความเป็นชายต่ำกว่า เกณฑ์ปกติของลักษณะความเป็นชาย ถือว่ามีลักษณะความเป็นชายต่ำ

จากนั้นนำกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามคะแนนแต่ละลักษณะมาจัดกลุ่มใหม่ได้ 4 กลุ่มดังนี้

2.1 กลุ่มที่มีความเป็นหญิงสูงลักษณะเดียว (feminine) คือกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงสูงเพียงลักษณะเดียวและคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นชายต่ำ

2.2 กลุ่มที่มีความเป็นชายสูงลักษณะเดียว (masculine) คือกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นชายสูงเพียงลักษณะเดียวและคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงต่ำ

2.3 กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงทั้ง 2 ลักษณะ (androgynous) คือกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงทั้งในลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิง

2.4 กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงต่ำทั้ง 2 ลักษณะ (undifferentiated) คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำทั้งลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิง

แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้เฉพาะกลุ่มที่ 2.1 และ 2.2 เท่านั้น เพราะเป็นกลุ่มที่มีลักษณะเด่น

3. สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของ บิดา มารดา หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดา ที่มีต่อกันในการดำเนินชีวิตครอบครัวเกี่ยวกับความพึงพอใจ การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ การแสดงความรักใคร่ผูกพัน การยอมรับซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเปิดเผยความรู้สึก ความคิดเห็น และความต้องการให้กันและกัน

ตัวแปรด้านสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดา นี้วัดจากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตาม แนวแบบวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส (The Marital Satisfaction Scale) ของโรชและคนอื่น ๆ (Roach and others. 1981) ซึ่งเป็นประโยคประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วยจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่เป็นจริงเลย" ประกอบเป็นประโยค 20 ประโยค คะแนนสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของผู้ตอบแต่ละคนจึงมีพิสัยระหว่าง 20 ถึง 100 คะแนน ผู้ที่ตอบ "จริงที่สุด" ในประโยคที่แสดงลักษณะทางบวก และ "ไม่จริงเลย" ในประโยคที่แสดงลักษณะทางลบ จะได้คะแนนสูงสุดซึ่งแสดงว่าผู้ตอบมีสัมพันธภาพในชีวิตสมรสดี ส่วนผู้ที่ตอบ "จริงที่สุด" ในประโยคที่แสดงลักษณะทางลบ และ "ไม่จริงเลย" ในประโยคที่แสดงลักษณะทางบวก จะได้คะแนนต่ำสุดซึ่งแสดงว่าผู้ตอบมีสัมพันธภาพในชีวิตสมรสไม่ดี ในการแบ่งผู้ตอบออกเป็นสองประเภทใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมผู้ที่ตอบได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่าสัมพันธภาพในชีวิตสมรสดี ส่วนผู้ที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่าสัมพันธภาพในชีวิตสมรสไม่ดี

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายความว่า การปฏิบัติของบิดา มารดาต่อเด็ก ในทำนองที่เป็นการแสดงความรัก ยอมรับ สนใจเอาใจใส่ ใกล้ชิดกับเด็กในปริมาณต่าง ๆ

ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนนี้วัดจากแบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528) โดยใช่ประโยคประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" ประกอบเป็นจำนวน 10 ประโยค คะแนนของผู้ตอบแต่ละคนจึงมีพิสัยระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน

ในการแบ่งผู้ตอบออกเป็นสองประเภทใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม ผู้ที่ตอบได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่าผู้ตอบเลี้ยงดูเด็กแบบรักสนับสนุนมาก ส่วนผู้ที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มแสดงว่า ผู้ตอบเลี้ยงดูเด็กแบบรักสนับสนุนน้อย

ตัวแปรตามได้แก่

① เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น หมายถึง ลักษณะบุคลิกภาพที่แสดงถึงความเป็นชายตามความเหมาะสมในสังคม ทั้งด้านกิจกรรม คุณลักษณะ และคุณสมบัติ โดยที่ลักษณะของความเป็นชาย ได้แก่ ความสามารถในการเป็นผู้นำ ความเป็นตัวของตัวเอง การแต่งกาย กริยาท่าทางต้องสง่างาม ซึ่งประเมินได้จากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดัดแปลงจากแบบวัดเอกลักษณ์ทางเพศของเบม (Bem Role Inventory : BSRI) และแบบวัดของสเปนซ์และคณะ (The Personal Attributes Questionnaire) ซึ่งได้กล่าวแล้วในตัวแปรอิสระที่ 2 เอกลักษณ์ทางเพศของบิดามารดา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้เฉพาะกลุ่มที่มีความเป็นหญิงสูงลักษณะเดียว และกลุ่มที่มีลักษณะความเป็นชายสูงลักษณะเดียว

บทที่ 2

เอกสารอ้างอิงเกี่ยวกับการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลข้อคิดเห็น หลักการ ทฤษฎี และการวิจัยต่างๆ ที่สำคัญดังนี้

1. เอกลักษณ์ทางเพศ
2. แนวความคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ
3. องค์ประกอบที่มีผลต่อการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ
4. ทศนคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
5. เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดากับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
6. สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดากับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
7. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสเน่ห์กับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

เอกลักษณ์ทางเพศ

ความหมายของเอกลักษณ์ทางเพศ นักทฤษฎีได้ให้ความหมายไว้อย่างกว้างขวาง แต่จากการรวบรวมความหมายที่กล่าวไว้โดยบุคคลหลาย ๆ คนได้ความหมายสำคัญดังนี้

เอกลักษณ์ทางเพศ หมายถึง การรับรู้ หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อตนเองในการเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย (Zucker and Green. 1992 : 108, Huston. 1983 : 389 ; citing Money and Ehrhardh. 1972, Kagan. 1964) ซึ่งสุสัณหา ยิ้มแย้ม (2530 : 16) ได้ให้ความหมายชัดเจนขึ้นว่า หมายถึงลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลที่แสดงถึงความเป็นชาย และหรือความเป็นหญิง โดยที่ลักษณะของความเป็นชายและความเป็นหญิง อาจจะแสดงออกทางพฤติกรรม ลักษณะการพูด วิธีการแสดงออกของความรู้สึกและอารมณ์ การประกอบอาชีพ หารายได้เลี้ยงชีพ และมาตรฐานต่างๆ ที่ถูกกำหนดโดยสังคมที่บุคคลสังกัดอยู่ ส่วนกรีนได้อธิบายเพิ่มเติมว่าการรับรู้ตนเองในการเป็นผู้ชายนั้น จะไม่คำนึงว่าเพศของตนเป็นแนวเดียวกับแนวคิดหรือการรับรู้หรือไม่ นั่นคือ บุคคลปกติเอกลักษณ์ทางเพศจะตรงไปทางเดียวกับ

เพศทางชีววิทยา แต่ถ้าเป็นกระเทยจริงแล้วเอกลักษณ์ทางเพศจะไม่ไปทางเดียวกับเพศทางชีววิทยา (Huston. 1983 : 389 ; citing Green. 1974 ; Storm. 1979)

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า เอกลักษณ์ทางเพศ คือ ความรู้สึก แนวคิด พฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อความเป็นผู้ชาย ผู้หญิงตามระบบการทำงานทางสรีระร่างกายและชีวภาพ กับพื้นฐานทางสังคม

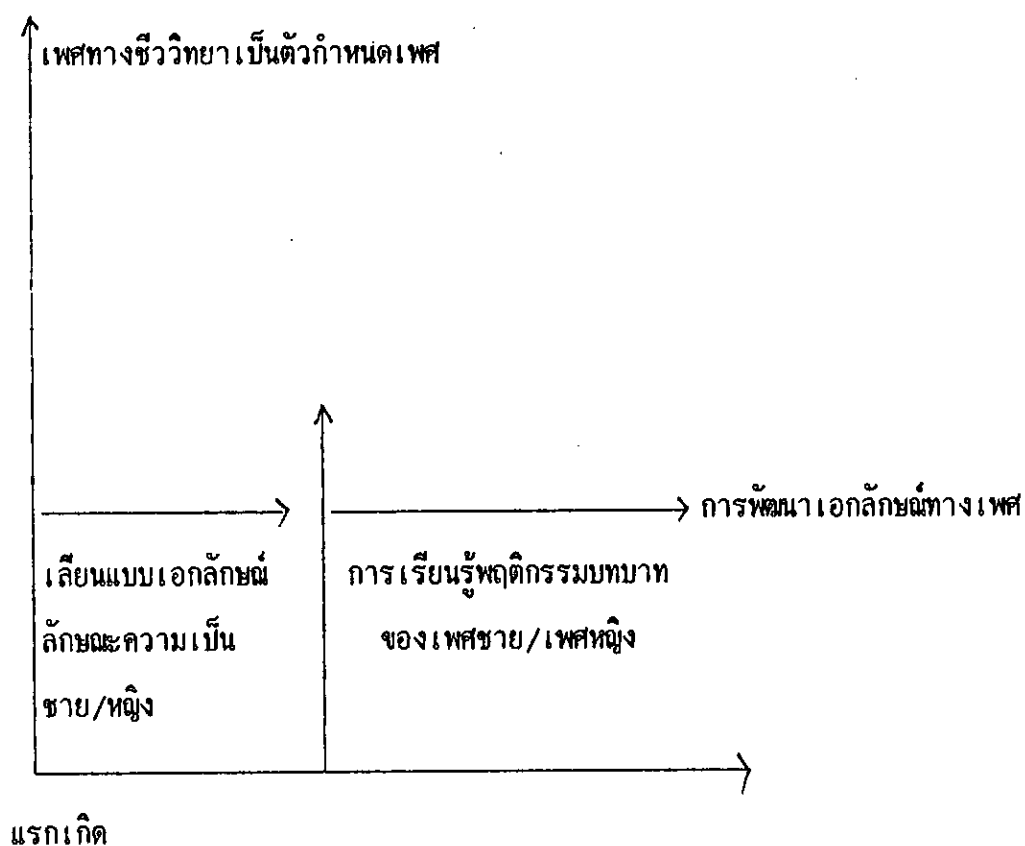
ความสำคัญของเอกลักษณ์ทางเพศ บุคคลที่มีเอกลักษณ์ทางเพศปกติ (healthy) จะมีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก เช่น การศึกษาของกิลลิสและคอนเนล พบว่าเด็กที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้งสองลักษณะ (androgynous) มีความรู้สึกในคุณค่าตนเองสูงกว่าเด็กที่มีลักษณะความเป็นชาย (masculine) หรือ ลักษณะความเป็นหญิง (feminine) ลักษณะเดียว และเด็กที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงต่ำทั้งสองลักษณะ (undifferentiated) (Gillis and Connell. 1989 : 111) และจากการศึกษาของ สุลักษณ์ ยัมแย้ม (2530 : ข) พบว่าเอกลักษณ์ทางเพศที่แสดงลักษณะความเป็นหญิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาของหญิงครรภ์อย่างเชื่อมั่นได้ กล่าวคือ หญิงตั้งครรภ์ที่มีลักษณะความเป็นหญิงสูงลักษณะเดียว (feminine women) และหญิงตั้งครรภ์ที่มีลักษณะความเป็นหญิงและลักษณะความเป็นชายสูงทั้งสองลักษณะ (androgynous women) มีการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาได้ดีกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่มีลักษณะความเป็นหญิงและลักษณะความเป็นชายต่ำทั้งสองลักษณะ (undifferentiated women) และยังพบว่าบุคคลที่มีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้งสองลักษณะ จะเป็นคนอ่อนน้อม ปรับตัวได้ดี และมีประสิทธิภาพ (Clunn. 1991 : 286)

ส่วนบุคคลที่มีเอกลักษณ์ทางเพศผิดปกติมักจะมีปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น การศึกษาของ กิลเลอร์ คิมอี และเดวิส ได้ศึกษาความเครียดและวิธีการปรับตัวในรักร่วมเพศหญิง จำนวน 42 คน ที่มีอายุ 16-63 ปี พบว่าบุคคลเหล่านี้มีความเครียดในการทำงานร้อยละ 27 และปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพร้อยละ 25 (Gillow, Kim E and Davis, Lindal. 1987 : 28-32) ซึ่งสอดคล้องกับสมโภชน์ สุขวัฒนา กล่าวว่า กลุ่มชายรักร่วมเพศมีปัญหาในการดำรง

ชีวิตมากกว่ากลุ่มหญิงรักร่วมเพศ และไม่ว่าจะเป็น เกย์ กระเทย เลสเบี้ยน จะมีอัตราฆ่าตัวตายสูงกว่าคนปกติ (เดลินิวส์. 4 กุมภาพันธ์ 2536 : 18) ส่วนวันเพ็ญ บุญประกอบ (2532 : 140) เด็กที่เป็น ตู๊ด ทอม มักได้รับการต่อต้านจากเพื่อน เป็นที่รังเกียจ มีบมด้อย

สรุปได้ว่า การที่บุคคลมีเอกลักษณ์ทางเพศที่ปกติ จะมีประโยชน์ทั้งในด้านส่วนตัวบุคคล และผู้ที่อยู่รอบข้าง ทำให้บุคคลนั้นมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกมีคุณค่าในตัวเอง และปรับตัวได้ดี

แบบแผนการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ ไบรลีย์ (Brierley. 1979 : 52) ได้เสนอแบบแผนการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ มีขั้นตอนดังนี้

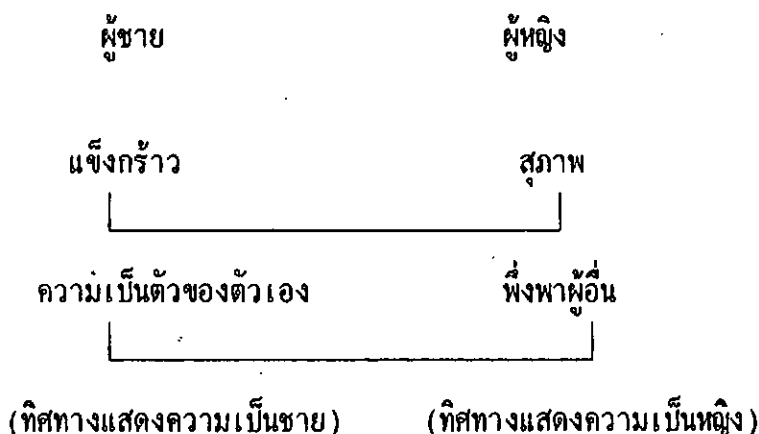
ภาพ 1 แสดงการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ

จากภาพอธิบายได้ว่า เมื่อเด็กเกิด เพศทางชีววิทยาเป็นตัวกำหนดว่าเป็นชายหรือหญิง การชักนำเด็กเข้าสู่การแบ่งเพศจะเริ่มตั้งแต่วินาทีแรกที่เด็กเกิด เพราะเด็กไม่สามารถคิดด้วยตนเองได้เลยว่าตนเป็นหญิงหรือชายถ้าไม่มีใครบอก ผู้ปกครองจะเป็นผู้บอกให้เด็กรู้จักเพศของตนเองและประพฤติไปตามทิศทางของเพศนั้นว่า ผู้ชาย หรือผู้หญิงควรทำอะไรจึงจะเป็นพฤติกรรมคาดหวังที่สังคมต้องการ เช่น เด็กหญิงจะต้องเป็นเด็กน่ารัก อ่อนหวาน เด็กชายต้องไม่เฉื่อยชา แข็งแรง ฯลฯ ความคิดความคาดหวังต่าง ๆ เหล่านี้จะนำมาสู่การเล่น และภาพนิมิตสมองจะค่อยๆ ก่อตัวขึ้นเพื่อหล่อหลอมลักษณะของบุคคลที่ทารกควรจะเป็น นั่นคือตลอดในวัยเด็กจะเรียนรู้ว่าอะไรที่เราคาดหวัง และการคาดหวังนั้นก็ขึ้นอยู่กับเพศของเรา ผลการเรียนรู้นี้จะเริ่มแสดงในระยะแรก ช่วงอายุประมาณ 1 ขวบครึ่งถึง 3 ขวบ จะเป็นช่วงเวลาที่เด็กเริ่มต้นแสดงกิจกรรมการเล่นตามชนิดเพศตามรูปธรรม และกิจกรรมที่อยู่รอบตัวเขาตามข้อกำหนดตามวัฒนธรรม เมื่อเด็กอายุได้ 3 ขวบ มีแนวโน้มที่จะเห็นเด่นชัดแม้ว่าเขาไม่สามารถจะสำนึกได้ว่าเพศจริงๆ เป็นอะไร แต่เมื่อเด็กถึงขั้นอายุระหว่าง 3-7 ปี เด็กจะมีความเข้าใจในเรื่องความคงที่มากขึ้น มีความพึงพอใจกับกลุ่มที่เป็นเพศเดียวกันเพิ่มขึ้น เด็กจะเริ่มเข้าใจแบบแผนทางเพศเกี่ยวกับลักษณะประจำตัวของบุคคลและความแตกต่างของพฤติกรรมเริ่มปรากฏขึ้น และมีความมั่นใจยิ่งขึ้นที่จะมีความพึงพอใจในตัวแบบที่เป็นเพศเดียวกันเพิ่มขึ้น ความคงที่ของเพศของเด็กจะสมบูรณ์และสูงขึ้นตามอายุจนถึงวัยรุ่น

สรุปการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศนั้น เอกลักษณ์ทางเพศจะเริ่มเกิดขึ้นในช่วง 2-3 ขวบแรก จากนั้นเริ่มพัฒนาความพึงพอใจในบทบาททางเพศในช่วง 3-12 ขวบ และพัฒนาสมบูรณ์ขึ้นจนถึงมีความพึงพอใจทางเพศ (Zucker and Green. 1991 : 109; citing Green. 1974; cf Money. 1973; Rosen and Reckers. 1980; Stollen. 1968a)

การวัดและการประเมินเอกลักษณ์ทางเพศ การวัดและการประเมินลักษณะความเป็นชาย ลักษณะความเป็นหญิง สืบตามแนวคิดดั้งเดิมทางจิตวิทยาและสังคมที่เชื่อว่าบทบาททางเพศของผู้หญิง และผู้ชายมี 2 ทิศทางเป็นขั้วชาย ขั้วหญิง ดังนั้นในการออกแบบวัดในการประเมินลักษณะความเป็นชาย ลักษณะความเป็นหญิง จะต้องประกอบด้วยลักษณะต่างๆ ที่ตรงข้ามกันระหว่างผู้ชาย ผู้หญิง

เป็น 2 ทิศทางเสมอเช่นในข้อความที่วัด "ความแข็งแกร่ง" พบว่าเป็นลักษณะที่บ่งบอกถึงความ
เป็นชาย ฉะนั้นในผู้ชายควรมีลักษณะนี้ในระดับสูง และผู้หญิงทั่วไปควรจะมีลักษณะนี้ในระดับต่ำ
นอกจากนี้ ผู้หญิงจะมีลักษณะในทางตรงกันข้ามคือ มีลักษณะสุภาพในระดับสูงและผู้ชายมีลักษณะนี้
ในระดับต่ำ ดังภาพ 2

ภาพ 2 แสดงรูปแบบการสร้างแบบวัดตามแนวคิดดั้งเดิม

แต่การวิจัยต่อมาเกิดแนวคิดใหม่ที่ว่า บุคคลที่มีลักษณะความเป็นชายสูงไม่จำเป็นต้องมี
ลักษณะความเป็นหญิงต่ำหรือสูงเสมอไป (Huston. 1983 : 392; citing Bem. 1974;
Block. 1973 ; Constantinople. 1973) ซึ่งมีการพัฒนาเครื่องมือวัดมากมายและที่นิยมกัน
มากที่สุด และมีความเป็นไปได้ดีที่สุด ได้แก่

1. BSRI (The Bem Sex Role Inventory) ของ เบม (Bem. 1974)
2. PAQ (The Personal Attributes Questionnaire) ของ สเปนซ์ เฮมริช
และแสตป (Spence Helmrich and Stapp. 1975)

แบบวัดทั้ง 2 ชนิดนี้ มีความคล้ายคลึงกันมาก เพราะพื้นฐานของข้อคำถามมาจาก
ลักษณะประจำตัวของเพศชายและเพศหญิงที่เป็นลักษณะที่สังคมปรารถนา รวมทั้ง การแปลผลมี
ความสอดคล้องกันในโครงสร้าง เพราะถ้านำแบบทดสอบทั้ง 2 ชนิด ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างพบว่า

ค่าสหสัมพันธ์ของสเกลที่วัดลักษณะความเป็นชาย มีค่าเท่ากับ .75 และ .73 ตามลำดับ ส่วนค่าสหสัมพันธ์ของสเกลที่วัดลักษณะความเป็นหญิง มีค่าเท่ากับ .57 และ .59 ตามลำดับ (Huston. 1983 : 392; citing Spence and Helmrich. 1978)

ลักษณะแบบวัด PAQ ของสเปนซ์และคณะ มีทั้งหมด 41 ข้อ ประกอบด้วยคำคุณศัพท์หรือข้อความที่วัดลักษณะความเป็นชาย 23 ข้อ และวัดลักษณะความเป็นหญิง 18 ข้อ

คุณสมบัติและลักษณะของบุคคลตามแบบวัด PAQ

Mf	MASC+	FEM+
ลักษณะความเป็นชาย	ลักษณะความเป็นชาย	ลักษณะความเป็นหญิง
และ	ที่สังคมปรารถนา	ที่สังคมปรารถนา
ลักษณะความเป็นหญิง		
- ความก้าวร้าว	- เป็นอิสระ	- แสดงออกทางอารมณ์
- ความอยู่เหนือผู้อื่น	- รวดเร็ว	- สามารถเข้ากับผู้อื่นง่าย*
- ไม่ตื่นเต้นตกใจเมื่ออยู่ใน	- แข่งขัน*	- สุขภาพ*
ภาวะวิกฤต	- สามารถตัดสินใจง่ายๆ*	- ช่วยเหลือผู้อื่น*
- มองมองโลกกว้าง	- ไม่เคยยกเลิกอะไรง่ายๆ*	- มีความเมตตากรุณา*
- ความรู้สึกไม่ถูกทำร้ายง่ายๆ*	- มีความมั่นใจในตนเอง*	- รู้ความรู้สึกของผู้อื่น*
- ไม่เคยร้องไห้*	- มีความรู้สึกเหนือกว่าผู้อื่น	- เข้าใจผู้อื่น*
- ต้องการความมั่นใจเพียง	- ยินยอมได้สละกายใต้ความ	- ให้ความอบอุ่นแก่
เล็กน้อย*	กดดัน*	ผู้อื่น

คุณสมบัติและลักษณะของบุคคลตามแบบวัด PAQ (ต่อ)

	MASC-	FEMC-
	ลักษณะความเป็นชาย ที่สังคมไม่พึงปรารถนา	ลักษณะความเป็นหญิง ที่สังคมไม่พึงปรารถนา
	- ยึดตัวเองเป็นใหญ่	- รับใช้
	- หยิ่งจองหอง	- ขี้เกียจ หล้งยาว
	- คอยโอ้อวด	- เชื้อซ้ำ
	- มีความโลภ	- เป็นลูกน้องผู้อื่น
* ON CHILD PAQ	- เพด็จการ	- ดุ ด่า
+ พฤติกรรมที่สังคมปรารถนา	- ไม่เป็นมิตร	- ขี้บน
- พฤติกรรมที่สังคมไม่พึง ปรารถนา	- เห็นแก่ตัว	- จู้จี้

ลักษณะของแบบวัดเอกลักษณ์ทางเพศของเบม (BSRI) ประกอบด้วย คำคุณศัพท์หรือข้อความที่บรรยายถึงคุณลักษณะหรือบุคลิกภาพของบุคคล โดยอาศัยพื้นฐานการตัดสินจากแบบแผนบทบาททางเพศ และพฤติกรรมที่พึงปรารถนาทางสังคมของเพศหญิงและเพศชาย โดยอาศัยความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมด้านการใช้พลังกำลัง และพฤติกรรมด้านอารมณ์และความรู้สึก (instrumental/expressiveness distinction) รวมทั้งหมด 60 ข้อ โดยเป็นข้อความที่วัดถึงลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิง ลักษณะละ 20 ข้อ ซึ่งเป็นลักษณะที่สังคมปรารถนา และอีก 20 ข้อสุดท้าย เป็นลักษณะความเป็นกลาง(neutral) ซึ่งเป็นลักษณะทางบวกที่สังคมปรารถนา 10 ข้อ และลักษณะทางลบที่สังคมไม่พึงปรารถนา 10 ข้อ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากแบบวัดทั้งสองนี้

แนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ

แนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศได้แก่

1.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (psychoanalytic theory) การพัฒนาการทางเพศตามทฤษฎีของ فروยด์ เน้นที่ลักษณะสัมพันธ์ภายในครอบครัวในระยะแรกของเด็กโดยเฉพาะสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดา มารดาและเด็กในช่วงพัฒนาการระยะก่อนปมออดิปัส (pre - oedipal stage) และการลอกเลียนแบบ กล่าวคือในช่วงระยะก่อนปมออดิปัส เด็กจะมีความรู้สึกของความรักและการยกย่องบิดานั้นได้มาจากการเลียนแบบจากแหล่งที่พึงพอใจ โดย فروยด์ชี้ให้เห็นว่าเด็กเลียนแบบลักษณะ ท่าทาง การพูด อารมณ์ ฯลฯ เช่น เด็กชายเล็ก ๆ จะแสดงความสนใจพิเศษกับบิดา ดังนั้นเด็กอยากจะโตเป็นผู้ใหญ่ให้เหมือนกับบิดา และชอบที่บิดาพาตนไปเที่ยว นั่นคือเด็กจะมีทัศนคติต่อบิดา และตรงกับลักษณะเพศชาย ทำให้เขามีรูปแบบลักษณะความเป็นชาย (Lamb. 1980 : 319; citing Freud. 1921 : 105) สัมพันธภาพที่ดีและความรู้สึกที่ดีต่อบิดานี้เองจะเป็นการวางรากฐานที่สำคัญในความขัดแย้งที่จะเกิดในช่วงปมออดิปัส เพราะในช่วงปมออดิปัส เด็กจะมีความรักบิดาหรือมารดาที่เป็นเพศตรงข้าม และเป็นศัตรูกับบิดา มารดาที่เป็นเพศเดียวกัน เด็กจึงเกิดการแข่งขันที่จะเป็นที่รักของบิดา มารดาที่เป็นเพศตรงข้ามตน ความรู้สึกรักและความวิตกกังวลที่กลัวบิดา มารดาจะรู้ว่าตนเป็นคู่แข่ง แล้วจะไม่รัก จึงเกิดความขัดแย้งในใจขึ้น ทำให้เด็กเก็บความรู้สึกเหล่านี้ลงในจิตไร้สำนึก และหันมาเลียนแบบพฤติกรรมของบิดา มารดาที่เป็นเพศเดียวกับตน การเลียนแบบจะเกิดได้สมบูรณ์เมื่อเด็กมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบิดา มารดาและมีบทบาทความเป็นชายหรือหญิงของบิดามารดาถูกต้อง ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางเพศถูกต้องเหมาะสม แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าบิดา มารดาเป็นผู้มีอำนาจ ข่มขู่ ทำโทษ เด็กจะป้องกันตนเองและถ้าสัมพันธภาพนี้ยังคงดำเนินต่อไปและค่อนข้างรุนแรงแล้วจนถึงจุดหนึ่งของความกลัวและความฝัน ในที่สุดเด็กจะดัดแปลงภาพลักษณ์ของตนเองในระยะนี้กลายเป็นการพัฒนาทางเพศในทางที่ผิดปกติ นั่นคือเด็กไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ถูกต้อง

จากทฤษฎีของ فروยด์ เน้นถึงสัมพันธ์ภายในครอบครัวในระยะแรกของเด็ก โดยเฉพาะสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดา มารดา กับเด็ก กล่าวคือ ถ้ากระบวนการพัฒนาเป็นไปตามปกติเด็กหญิงเลียนแบบมารดาที่มีลักษณะเป็นหญิง - ขอมตาม (feminine-passive mother) ส่วนเด็กชาย

จะเลียนแบบบิดาที่มีลักษณะความเป็นชายเด่น มีอำนาจ (masculine-dominant father) ซึ่งจะทำให้เด็กมีพัฒนาการทางเพศที่สมบูรณ์ (Kaplan and Sedney. 1980 : 183) แต่ถ้ามีอะไรเกิดขึ้นทำให้ความปรารถนาทางเพศถูกขัดขวาง ทำให้เด็กคับข้องใจ เด็กจะหันมาเลียนแบบเพศเดียวกัน อันเนื่องจากเด็กเกิดความขัดแย้งในใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่บิดาเด็กที่มีสัมพันธภาพอบอุ่นกับบิดาจะไม่เป็นรักร่วมเพศ (Diamant. 1987 : 91)

2. ทฤษฎีพาร์สัน (Parson's theory) พาร์สัน พาร์สัน และเบลล์ เมารี และคอลลาร์ดกับมิลเลอร์ (Lamb. 1980 : 9; citing Parson. 1954, 1958; Parson and Bales. 1955; Mowree. 1950; Dollard and Miller. 1950) ได้เสนอทฤษฎีการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยขยายเพิ่มเติมจาก ทฤษฎีของ فروยด์ ในเรื่องการเลียนแบบว่าโลกทางสังคมของเด็กจะประกอบด้วยมารดาและเด็กเท่านั้น ถ้าบิดาไม่ได้สัมผัสกับเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและเด็กขยายกว้างออกไป โดยพาร์สันให้เหตุผลว่ามารดาใกล้ชิดสัมพันธ์กับลูก 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมด้านการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในขณะเลี้ยงดู กับ พฤติกรรมการแสดงทางการกระทำ การใช้พลังกำลัง เครื่องกลต่างๆ แต่มารดาเน้นการแสดงออกทางอารมณ์มากกว่า เช่น ให้ลูกแข่งขันเพื่อประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่บิดาจะเป็นตัวแทนของการแสดงพฤติกรรมด้านการกระทำ การใช้พลังกำลัง เครื่องกลต่างๆ ซึ่งบิดาจะเป็นผู้เชื่อมโยงระหว่างครอบครัวและสังคม

ดังนั้นถ้าพิจารณาตามแนวความคิดนี้ บิดา มารดาจะต้องมีความรับผิดชอบในการแนะนำเด็กในเรื่องบทบาททางเพศ การกระตุ้นให้มีการแข่งขันต่างๆ เพื่อความจำเป็นในการปรับตัวให้เข้ากับโลกปัจจุบัน

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theory) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมมีแนวคิดในการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ คือรูปแบบการตอบสนองความเป็นหญิงและความเป็นชายโดยผ่านไปยังเด็กในรูปแบบของการให้แรงเสริมและการทำโทษคือ

3.1 รูปแบบการให้แรงเสริมและการทำโทษ

3.2 ความแตกต่างในแบบแผนพฤติกรรมของตัวแบบเพศชายและเพศหญิงตามสังคม

3.3 การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีความสัมพันธ์กัน ถ้ามีการเรียนรู้จากการสังเกตร่วมกัน

ตามทฤษฎีนี้ มิเชลคิดว่าเด็กจะได้รับความรู้ในพฤติกรรมบทบาททางเพศจากตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่หรือตัวแบบจากเพื่อน แต่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าผู้ปกครองเป็นตัวแบบที่สำคัญและเป็นตัวแบบที่มีอำนาจที่สุด โดยเฉพาะในช่วงชีวิตวัยเด็กตอนต้น ถ้าผู้ปกครองเป็นผู้เลี้ยงดูและมีอำนาจในสายตาเด็ก เด็กจะได้รับความรู้ทางเพศเหมือนเพศของผู้ปกครอง และการที่เด็กจะแสดงพฤติกรรมนั้นขึ้นกับแรงจูงใจที่ให้แก่เด็กด้วยว่าเป็นในลักษณะการให้แรงเสริมหรือลงโทษ ซึ่งแรงเสริมจะเป็นสิ่งใดก็ได้เพื่อให้เด็กแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา เช่น คำยกย่อง การยอมรับ ฯลฯ ส่วนการทำให้โทษ เช่น การทำร้ายร่างกาย ปฏิเสธเด็ก ความรู้สึกว่าเป็นในลักษณะการให้แรงเสริมหรือลงโทษ จะทำให้พฤติกรรมเด็กลดลงซึ่งเด็กสามารถเรียนรู้พฤติกรรมเหล่านี้ได้โดยตรงหรือทางอ้อม (Kaplan and Sedney. 1980 : 186)

จุดเน้นของทฤษฎีนี้ คือ ผู้ปกครอง บิดา มารดา เป็นตัวแบบที่สำคัญสำหรับเด็ก ในการแนะนำให้เด็กได้รับความรู้ในพฤติกรรมของลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิง ขณะเดียวกันก็ให้แรงจูงใจเพื่อให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมนั้นออกมาและยังเชื่อว่า การเลียนแบบในเด็กชายจะเป็นไปด้วยความลำบากมากเพราะผู้ปกครอง โดยเฉพาะบิดาที่เด็กจะเข้ามาติดต่อ มาสัมผัส มีความสัมพันธ์กับเด็กน้อย หรือไม่ค่อยจะมีเวลาอยู่บ้านเนื่องจากทำงานทั้งวัน หรือจากการหย่าร้าง (Clunn. 1991 : 291) การเป็นรักร่วมเพศจึงเป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้ไม่ถูกต้อง (Powel. 1987 : 205) ดังนั้นสมมติฐานจากทฤษฎีนี้ คือ การที่เด็กมีการพัฒนาพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนไปจากปกติ เกิดจากที่เด็กได้รับความรู้ในพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เด็กก็ไม่สามารถจะเรียนรู้ได้ถูกต้องในเรื่องของพฤติกรรมหรือความพึงพอใจของเพศนั้นได้ (Rosen. 1978 : 12; citing Michael. 1970)

4. ทฤษฎีพัฒนาความคิดความเข้าใจ (cognitive development theory)

ทฤษฎีพัฒนาความคิด ความเข้าใจ เสนอว่า ความแตกต่างทางเพศของเด็กเกิดจากเด็กมีความรู้ ความเข้าใจว่าการเห็นเพศชายหรือเพศชายก่อน โดยได้จากการรวบรวมข้อมูลจากสังคมและการเรียนรู้รูปแบบทางเพศจากคนที่อยู่รอบข้างเขา ผู้ปกครองสามารถให้ตัวอย่างในพฤติกรรมที่มีลักษณะความเป็นชายหรือความเป็นหญิงได้ ซึ่งเด็กจะต้องรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เหล่านี้ เพื่อที่จะเกิดแนวคิดที่จะเป็นตัวแทนของลักษณะรูปแบบของแต่ละคนตามสังคม

วัฒนธรรม แนวคิดที่เกิดขึ้นนั้นจะขึ้นอยู่กับว่าเด็กได้สังเกตอะไร เรียนรู้อะไร ทฤษฎีนี้เน้นที่ครอบครัวเป็นแหล่งข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดรูปแบบทางเพศ

จากทฤษฎีพัฒนาความคิด ความเข้าใจนั้น จุดสำคัญคือแนวคิดของเด็กเกี่ยวกับร่างกายของเด็กและของผู้อื่น แล้วมาพิจารณาเป็นเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กเอง (Clunn. 1991 : 293; citing Bielenky and others. 1986; Kohlberg. 1966; Phillip. 1969)

สรุปทฤษฎีพัฒนาการเอกลักษณ์ทางเพศ เมื่อนำทฤษฎีทั้งหมดมาเปรียบเทียบกันแล้ว จะเห็นได้ว่าทฤษฎีจิตวิเคราะห์เสนอว่า ความแตกต่างทางเพศเกิดในระยะเพศ โดยเด็กชายเกิดความรักมารดาก่อน แต่ภายหลังเห็นว่าบิดามีอำนาจเกินกว่าตนจะเอาชนะได้ เด็กชายจึงหันไปทำตามบิดา รับเอาบทบาททางเพศ ค่านิยม และบุคลิกของบิดามาเป็นของตน ส่วนเด็กหญิงเกิดความรู้สึกอิจฉาอวัยวะเพศชายและตำหนิมารดาว่าเป็นผู้ทำให้ตนเกิดมาโดยไม่มีอวัยวะเพศ จึงหันไปรักบิดาพร้อมกับพัฒนาบุคลิกลักษณะอื่น ๆ ของเพศหญิง ทฤษฎีพาร์สันส์กล่าวว่า บิดา มารดาเป็นแบบอย่างในการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของบุตร โดยเฉพาะบิดาเป็นตัวแทนของการแสดงบทบาทการกระทำ การใช้พลังกำลัง ส่วนมารดาเป็นตัวแทนของการแสดงออกทางอารมณ์ สำหรับทฤษฎีการเรียนรู้เสนอว่า เด็กชายและเด็กหญิงมีการพัฒนาขึ้นในลักษณะที่ขนานกัน โดยระยะแรกจะได้รับการเสริมบทบาททางเพศจากมารดา ต่อมาจึงได้รับแรงเสริมจากบิดาและบุคคลอื่นเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นเด็กจะเรียนรู้บทบาททางเพศจากการเลียนแบบผู้ใหญ่เพศเดียวกันกับตน และเรียนรู้จากการสังเกต โดยนัยนี้เปรียบได้ว่า เด็กเกิดการกระทำตามผู้ใหญ่ที่เป็นเพศเดียวกันกับตนเช่นเดียวกัน ส่วนทฤษฎีพัฒนาความคิด ความเข้าใจเสนอว่า การพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศเกิดจากความคิด ความเข้าใจที่พัฒนาขึ้นมา เด็กเรียนรู้ว่าตนเป็นเพศใดและรู้ว่าเพศของตนลงที่ เด็กเริ่มเรียนรู้และแสดงบทบาทตามที่สังคมเห็นว่าเหมาะสมกับเพศตน จะเห็นได้ว่า ตามแนวความคิดของทฤษฎีนั้น ทฤษฎี 3 ทฤษฎีแรกเด็กจะมีการพัฒนาบทบาททางเพศก่อนแล้วจึงเกิดเอกลักษณ์ทางเพศทีหลัง ส่วนทฤษฎีหลังเด็กจะต้องเกิดเอกลักษณ์ทางเพศก่อนแล้วจึงมีการพัฒนาบทบาททางเพศต่อไป แต่ทั้ง 4 ทฤษฎีนี้ให้หลักฐานชัดเจนว่าพฤติกรรมบทบาททางเพศส่วนใหญ่ เด็กจะได้รับการเรียนรู้จากครอบครัวโดยเฉพาะกระบวนการลอกแบบ เลียนแบบ และปรับแต่งพฤติกรรม และทั้ง 4 ทฤษฎีมีจุดเน้นร่วมกันถึงการอบรมเลี้ยงดูและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก ซึ่งมีข้อเสนอว่า

งานสำคัญของผู้ปกครองคือ การสอนเด็กให้มีการตอบสนองตามเพศที่เหมาะสมและเป็นตัวแบบ ในการพัฒนาทัศนคติและบุคลิกลักษณะของเด็ก (Kaplan and Sedney. 1980 : 189; citing Mussen. 1969 : 728)

องค์ประกอบที่มีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศ

การพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศนอกจากจะเป็นไปตามทฤษฎีที่กล่าวมาแล้ว ยังมีองค์ประกอบ อื่นๆที่สำคัญซึ่งเข้ามาเกี่ยวข้อง 2 ประการ คือ องค์ประกอบทางชีววิทยาและองค์ประกอบทาง สิ่งแวดล้อม

1. องค์ประกอบทางชีววิทยา บกตินแล้วเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันทางด้าน ยีนส์ และชีวเคมี นักทฤษฎีเสนอว่าความแตกต่างของพฤติกรรมระหว่างเพศนั้นอย่างน้อยที่สุดต้องมีอิทธิพลจากยีนส์หรือฮอว์โมน เพื่อให้ข้อโต้แย้งต่างๆกระจ่างขึ้นมีการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพยากรณ์ มากมาย แต่การศึกษาเรื่องนี้เป็นไปอย่างเชื่องช้าและมีกระบวนการซับซ้อนมาก ซึ่งผลการศึกษา ยังมีข้อโต้แย้งกันมากกว่า ความแตกต่างระหว่างเพศเกิดจากชีววิทยาหรือสิ่งแวดล้อม ดังงานวิจัย ต่างๆที่สนับสนุนและคัดค้านดังนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาระดับฮอว์โมนกับการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ ที่แสดงให้เห็น ชัดเจนว่า มารดาขณะตั้งครรภ์ที่ได้รับฮอว์โมนเพศหญิง คือ เอสโตรเจน โปรเจสเตอโรน บุตรชายที่เกิดจะมีพฤติกรรมเป็นเพศหญิง และในทางตรงข้าม ถ้ามารดาขณะตั้งครรภ์ได้รับ ฮอว์โมนเพศชาย เช่น แอนโดรเจน บุตรหญิงที่เกิดมาจะมีลักษณะคล้ายเด็กชาย มีการเล่น ไขก้ำลัง และไม่ชอบเล่นตุ๊กตา (วันเพ็ญ บุญประกอบ. 2532 : 141; อ้างอิงมาจาก Yalm. and others. 1973; Keter. and others. 1980 ; Ehrhardat. 1974) แต่มีงาน วิจัยที่ได้ผลการศึกษาไม่สอดคล้องว่า ระดับฮอว์โมนเพศ เทสโตสเตอโรนในกลุ่มหญิงรักร่วมเพศ และหญิงรักต่างเพศไม่แตกต่างกัน (Downy. 1988 : 2660) ส่วน พิลลาร์ดและเชอร์วูด พบว่ากลุ่มรักร่วมเพศมีระดับฮอว์โมนเพศเทสโตสเตอโรนสูงกว่ากลุ่มรักต่างเพศ(Rosen. 1979 : 7; citing Pillard Rose and Sherwood. 1974)

ส่วนงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาทางด้านยีนส์และสรีระร่างกายกับการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ พบว่า เด็กชายที่มีความพึงพอใจในรูปร่างแบบพฤติกรรมเป็นหญิงนั้นไม่มีความผิดปกติของโครโมโซม หรือผิดปกติทางร่างกาย (Huston. 1983 : 413; citing Green. 1976; Recker, Grandall Rosen and Bentler. 1979) ส่วนวันเพ็ญ บุญประกอบ (2532 : 143) พบว่า การตรวจร่างกายในเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นหญิงจำนวน 22 ราย พบผิดปกติเพียง 1 รายเท่านั้น นอกจากนั้นกรีนและคณะ พบว่าผู้ปกครองของเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นหญิงจะอธิบายรูปร่างลักษณะของบุตรชายในขณะที่เป็นทารกว่า สวย และเหมือนผู้หญิงมากกว่าผู้ปกครองในกลุ่มเด็กชายปกติ (Zucker and Green. 1992 : 132; citing Green. 1987; Green, Williams and Goodman. 1985; Roberts and others. 1987)

จากการประมวลผลงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบทางชีววิทยา ผลจากงานวิจัยต่างๆ ที่ได้ในเรื่องนี้ไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือ เอกลักษณ์ทางเพศจะสัมพันธ์กับเพศทางชีววิทยา แต่ไม่ได้เป็นองค์ประกอบในการปรับแต่งพฤติกรรมซึ่งจะต้องเกี่ยวกับระบบอื่นๆ (Clum, 1991 : 287) รวมทั้งกระบวนการศึกษาซับซ้อนและยังไม่สามารถที่จะหาทางป้องกันได้ ฉะนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า ตัวแปรด้านยีนส์และโครโมโซมนั้นยังไม่สามารถบอกได้แน่นอน ควรจะมีการค้นคว้าให้ลึกซึ้งกว่านั้นในวิชาการสาขาพันธุศาสตร์เสียก่อน จากนั้นจึงนำมาใช้ประโยชน์ทางสังคมศาสตร์ต่อไป การวิจัยครั้งนี้จึงสนใจเพียงตัวแปรที่จะหาทางป้องกันได้

2. องค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมและวัฒนธรรม การอบรมเลี้ยงดู และเงื่อนไขทางสังคมจะมีผลต่อการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ (สุสันหา ยิ้มแย้ม. 2530 : 29; อ้างอิงมาจาก Woods. 1978 : 203-205) ถ้าพิจารณาตามทฤษฎีเกือบทุกทฤษฎี กำหนดว่าการที่เด็กได้รับการสอนเกี่ยวกับพื้นฐาน และความคาดหวังตามวัฒนธรรมตามชนิดเพศเกิดจาก 2 กระบวนการคือ การสอนโดยตรง โดยการให้แรงเสริมและการทำโทษ กับการแสดงของตัวแบบ เพื่อให้เด็กเรียนรู้ โดยการสังเกตจากตัวแบบนั้น ดังนั้นในทันทีที่ทารกคลอดออกมาทารกไม่สามารถแยกเพศตนเองได้ บิดา มารดา จะจัดเตรียมเสื้อผ้า ของเล่นและการปฏิบัติต่อเด็กให้เหมาะสมตามเพศ จนกระทั่งเด็กมีอายุได้ประมาณ 3-6 ปี เด็กจะรู้จักตัวตนเองเป็นเพศใด และก็เริ่มมีการเรียนรู้และประพฤติปฏิบัติตามลักษณะบทบาททางเพศ

การเรียนรู้ความแตกต่างทางเพศหรือการค้นหาเอกลักษณ์ทางเพศ เริ่มต้นจากวิธีการอบรมเลี้ยงดูว่าบิดา มารดาเลี้ยงดูบุตรตามแบบแผนทางเพศหรือไม่ จากการศึกษาพบว่าทารกอายุ 0-1 ปี บิดา มารดาจะปฏิบัติต่อเด็กไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการพูด การสัมผัส การยิ้ม (Huston. 1983 : 429; citing Field. 1978; Lamb. 1977) เมื่อเด็กอายุ 1-5 ปี บิดา มารดาจะเริ่มมีแบบแผนการปฏิบัติต่อเด็กแตกต่างกัน เช่น เด็กชายได้รับการสอนเกี่ยวกับการชักล้ามเนื้อมัดใหญ่ คือการวิ่งออกกำลังกายมากกว่าเด็กผู้หญิง ขณะเดียวกันบิดา มารดาให้รางวัลกับการเล่นที่เหมาะสมกับเพศ และทำโทษกับการเล่นที่ไม่เหมาะสมกับเพศ (Huston. 1983 : 429; citing Langloris and Downs. 1980) และ (Zucker and Green. 1992 : 134; citing Fagot. 1986) จนเด็กอายุได้ 6-12 ปี บิดา มารดามอบหมายงานบ้านและให้การศึกษาตามบทบาททางเพศนั้น (Huston. 1983 : 431; citing Duncan. Schuman and Duncan. 1973) แต่ถ้าบิดา มารดาเลี้ยงดูไม่ถูกต้อง เช่น บิดามารดาตั้งข้อบทรไม่เหมาะสม หรือประพฤติไม่เหมาะสมกับเพศเด็ก อาจทำให้เด็กเกิดความสับสนในเอกลักษณ์ทางเพศและพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศผิดปกติ ดังเช่นการศึกษาของกรีน (Zucker and Green. 1992 : 136; citing Green. 1974)พบว่ามารดาที่มีบุตรชายมีพฤติกรรมเป็นหญิงจะแต่งตั้งตัวให้บุตรชายเป็นผู้หญิงในช่วงที่เด็กเป็นทารกและวัยเตาะแตะร้อยละ 15 ญาติแต่งตั้งตัวให้ร้อยละ 8 และคุณย่าหรือคุณยายแต่งตั้งตัวให้ร้อยละ 10

ขณะเดียวกันที่เด็กได้แรงเสริมจากการอบรมเลี้ยงดู เด็กจะเลียนแบบบทบาทของบิดา มารดาไปด้วย โดยเด็กชายจะเติบโตเป็นชายอย่างสมบูรณ์หากมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดา ส่วนเด็กหญิงจะเติบโตเป็นหญิงอย่างสมบูรณ์หากมีความสัมพันธ์ที่ดีกับมารดา แต่ถ้าเด็กชายมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับบิดา เช่น ดู ใช้อำนาจข่มขู่ เด็กชายไม่สามารถใช้กลวิธีในการเลียนแบบบิดาได้ จึงอาจหันไปหามารดาแทน ซึ่งทำให้เด็กเลียนแบบมารดาโดยไม่รู้ตัวจะกลายเป็นเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นหญิงได้ ดังงานวิจัยหลายเรื่องที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่า เด็กที่มีเอกลักษณ์ทางเพศผิดปกติ มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับมารดาและสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดีกับบิดา (Zucker and Green. 1992 : 136; citing Stoller. 1968a, 1975 1979)

นอกจากนั้นแล้วการที่เด็กชายหรือเด็กหญิงจะมีการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศมากน้อยนั้น ยังต้องอาศัย เพื่อนบ้าน โรงเรียน และสื่อมวลชน อันประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ใบปลิว โฆษณา เป็นต้น ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาของสื่อและ รายการโทรทัศน์ แสดงให้เห็นว่า เพศชายจะมีลักษณะกล้าแสดงออก คล่องแคล่ว (over representative) ส่วนเพศหญิงจะอ่อนแอ ยอมตาม (under representative) ผู้ชายและ ผู้หญิงแสดงบทบาทตามอาชีพและบทบาทตามแบบแผนของสังคมตามเพศนั้น ซึ่งแสดงว่าสื่อมวลชนเป็นตัวสื่อสารลักษณะแบบแผนทางเพศตามสังคม

จากการประมวลผลงานวิจัยต่างๆเกี่ยวกับองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม พบว่า มีตัวแปร ที่เกี่ยวข้องมากมายในการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ โดยเฉพาะการสอน และการเลียนแบบจาก ผู้ปกครอง เพื่อน โรงเรียน และสื่อต่างๆ

สรุปจากการศึกษาทฤษฎีและองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ พบว่ามีตัวแปรต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องมากมายทั้งที่ยังไม่สามารถอธิบายให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ละเอียดกันก็ยังมีตัวแปรอีกจำนวนมากที่ยังค้นหาคำตอบในหลายคำถามที่เป็นปัญหา ซึ่งยังไม่มี คำตอบที่เหมาะสม แต่ถ้าพิจารณาตัวแปรทั้งหมดพอจะกล่าวได้ว่า ตัวแปรทางชีววิทยาและตัวแปร ทางสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนโดยตรงและการเลียนแบบนั้น น่าจะมีผลต่อเอกลักษณ์ ทางเพศของเด็ก ผู้วิจัยจึงสนใจในองค์ประกอบนี้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบทางจิตสังคม คือศึกษา พฤติกรรมของบิดา มารดา ในการเป็นต้นแบบที่จะให้เด็กเรียนรู้ การปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวและ แบบแผนการเลี้ยงดูอย่างไรที่จะส่งผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของบุตร ผู้วิจัยจึงรวบรวมตัวแปรต่าง ๆ ออกเป็น 4 ตัวแปร คือ ทศนคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศ เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดา สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดามารดา และแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ของบิดา มารดา

ตัวแปรที่ 1 ทศนคติของบิดา มารดา ต่อบทบาททางเพศกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
ความหมายของทศนคติ ทศนคติคือจิตลักษณะอย่างหนึ่งของบุคคล เป็นความโน้มเอียงที่มี ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด รวมทั้งความเชื่อ ความรู้สึก และพฤติกรรมมุ่งกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทางที่ชอบ

หรือไม่ชอบ (นวลละอ สภาผล. 2534 : 20; อ้างอิงมาจาก Myers. 1983 : 35)

ส่วนโรคิช (Rokeach. 1970 : 112) ให้ความหมายทัศนคติว่า เป็นการผสมผสานหรือการวัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ นอกจากนี้นักจิตวิทยาส่วนมากมีความเห็นว่าทัศนคติมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ (1) องค์ประกอบทางการรู้ ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งนั้นจะประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นเป็นอันดับแรกว่าสิ่งนั้นมีคุณหรือโทษมากน้อยเพียงใด เป็นความรู้เชิงประมาณค่าสิ่งนั้นได้ (2) องค์ประกอบทางการรู้สึก องค์ประกอบนี้เป็นส่วนสำคัญที่สุดของทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกหรืออารมณ์ที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้น (3) องค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ เมื่อบุคคลมีความรู้เชิงประมาณค่าและมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นแล้วสิ่งที่สอดคล้องซึ่งติดตามมา คือความพร้อมที่จะกระทำให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนต่อสิ่งนั้นด้วย นอกจากองค์ประกอบทั้ง 3 ประการแล้ว ทัศนคดียังมีลักษณะที่สำคัญอีก 2 ประการ คือ มีทิศทาง หมายถึง มีทิศทางไปทางบวกหรือทางลบ ดีหรือเลว ชอบหรือไม่ชอบ และมีปริมาณ คือความเข้มหรือความรุนแรง เช่น อาจมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งรุนแรงและอีกสิ่งหนึ่งเบาบาง ขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งนั้นหรือความพัวพันของบุคคลต่อเรื่องนั้น (นวลละอ สภาผล. 2534 : 21 อ้างอิงมาจาก McGuire. 1969 : 155-156)

ดังนั้นการที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใด บุคคลจะต้องมีความรู้หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งนั้นและประเมินผลออกมา โดยมีการแสดงออกมาทางความรู้สึก หรือการปฏิบัติ นั่นคือทัศนคติจะเป็นแรงจูงใจที่จะกำหนดทิศทางของพฤติกรรมของบุคคลได้

ความหมายของบทบาททางเพศ บทบาททางเพศ คือ การกระทำและงานตามที่สังคมหนดไว้สำหรับผู้หญิง ผู้ชาย โดยพิจารณาจาก ลักษณะของการกระทำ การใช้พลกำลัง และลักษณะการแสดงออกทางอารมณ์ (Huston. 1983 : 389; citing Spence and Helmrich. 1978) ส่วนวอนด์ให้ความหมายบทบาททางเพศว่า เป็นพฤติกรรมและทัศนคติที่ยอมรับกันโดยทั่วไปของสังคมและวัฒนธรรมของลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิง (Hurlock. 1978 : 456 ; citing Wond. 1969) ซึ่งในสังคมปัจจุบันบทบาททางเพศ สามารถจำแนกได้ 2 รูปแบบคือ บทบาททางเพศแบบดั้งเดิม (Tradition Sex-Role Stereotype) และบทบาททาง

เพศแบบสมัยใหม่ (Development or Equilibration or Egalitarian Sex-Stereotype)
 ดังมีลักษณะสำคัญดังนี้ (Hurlock. 1978 : 463)

บทบาททางเพศแบบดั้งเดิม (Tradition Sex-Role Stereotype)

ผู้ชาย	ผู้หญิง
1. เป็นผู้นำในทุกสถานการณ์ โดยแสดงออกทางพฤติกรรมก้าวร้าว	1. เป็นผู้ให้บริการในทุกสถานการณ์และปฏิบัติตามความประสงค์ของผู้ชาย
2. ชีวิตสมบูรณ์ได้ด้วยความสำเร็จของตนเอง	2. ความพึงพอใจในชีวิตจะเกิดตามความสำเร็จของสมาชิกผู้ชายในครอบครัว
3. ควบคุมอารมณ์ตลอดเวลาเพื่อแสดงถึงความเข้มแข็ง	3. แสดงอารมณ์ความรู้สึกที่ก่อให้เกิดความอบอุ่นและเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีของครอบครัว
4. เป็นเพศที่เหนือกว่าดังนั้นต้องให้ผู้หญิงเป็นฝ่ายรอคอย	4. เสียสละเพื่อผู้อื่นก่อนเสมอ
5. ในฐานะ เป็นผู้หารายได้จึงมีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญในครอบครัว	5. ให้ผู้ชายเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องสำคัญเสมอ
6. บทบาทในครอบครัวคือการเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับบุตรชาย	6. บทบาทที่สำคัญคือการดูแลครอบครัว
7. เลือกทำงานที่เสี่ยงอันตราย ต้องใช้ความรอบคอบรวมทั้งงานที่มีเกียรติ	7. ทำงานนอกบ้านในกรณีที่จำเป็นเท่านั้น และเลือกงานที่คิดว่าเหมาะสมกับผู้หญิง
8. รับผิดชอบต่อการหารายได้ของครอบครัว	8. ยกภาระการหารายได้ให้ผู้ชาย
9. ไม่ยอมรับความสำเร็จของผู้หญิง	9. บริการชุมชนจะเลือกงานที่ต่ำกว่าผู้ชาย
10. ยกฐานะทางสังคมด้วยความสำเร็จของตนเอง	10. ยกฐานะทางสังคมของตนเองได้ด้วยการแต่งงานกับผู้มีฐานะทางสังคมสูงกว่าตน

บทบาททางเพศแบบสมัยใหม่ (Development or Equalitation or
Egalitarian Sex-role Stereotype)

ผู้ชาย

1. รู้สึกภาคภูมิใจตนเองในความสามารถที่ประกอบกิจกรรมต่างๆ ไม่ใช่เพราะเป็นเพศชาย
2. มีอิสระที่จะเลือกกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่สนใจโดยไม่จำกัดว่ากิจกรรมนั้นเป็นบทบาทเพศหญิงหรือชาย
3. เห็นความสำคัญของผู้อื่น
4. ร่วมงานกับผู้หญิงได้และไม่รู้สึกอึดอัดใจเมื่อมีหัวหน้าเป็นผู้หญิง
5. ช่วยเหลือรับผิดชอบในงานบ้านและเลี้ยงบุตร
6. ให้สมาชิกทุกคนในครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่สำคัญ
7. ภาคภูมิใจในความสำเร็จของสมาชิกผู้หญิงในครอบครัว แม้ว่าความสำเร็จนั้นมีมากกว่าที่ตนเองประสบ
8. ไม่คิดว่าความเป็นผู้ชายต้องแสดงความกล้าหาญและเสี่ยงภัยเสมอ
9. ไม่รู้สึกอายหรืออึดอัดที่จะทำงานที่เป็นงานของผู้หญิง

ผู้หญิง

1. รู้ระดับศักยภาพที่แท้จริงของตนเองในการประกอบกิจกรรมต่างๆ
2. ให้ความสำคัญแก่ตนเองมากขึ้น
3. สามารถขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นแทนการรอคอยความช่วยเหลือ
4. ไม่รู้สึกว่าตนเองผิดที่แสวงหาความพึงพอใจจากความสามารถของตนเอง
5. แสวงหาโอกาสที่เท่าเทียมกัน การปฏิบัติที่เสมอภาครวมทั้งการรับค่าจ้างที่เท่ากับผู้ชายในงานชนิดเดียวกัน
6. ไม่รู้สึกว่าตนเองขาดความเป็นผู้หญิงหากประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานสูงกว่าผู้ชาย
7. แสวงหาโอกาสในความก้าวหน้าทางการงานในตำแหน่งผู้บริหาร
8. ไม่รู้สึกว่าการทำงานเป็นผู้หญิงเป็นอุปสรรคต่อการทำงานในงานของผู้ชาย
9. ไม่รู้สึกตนเองผิดที่เลือกประกอบอาชีพหรือทำงานที่พอใจมากกว่าทำงานบ้านหรือเลี้ยงบุตร

ดังนั้นทัศนคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศหมายถึงความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก ความเห็นชอบของบิดา มารดาต่อแบบแผนพฤติกรรมบทบาททางเพศของผู้ชาย ผู้หญิงตามพื้นฐานที่สังคมยอมรับ โดยมีการแสดงออกมาทางความรู้สึกหรือการกระตุ้นบทบาททางเพศด้วยวิธีต่างๆ เพื่อสร้างความพึงพอใจในเอกลักษณ์ทางเพศของบุตร แบ่งเป็น ทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมและแบบสมัยใหม่

สังคมและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาททางเพศ สมัยโบราณทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมจะมีการแบ่งแยกความแตกต่างของเพศชายและเพศหญิงอย่างชัดเจน ทำให้เด็กมีการแบ่งแยกพฤติกรรมบทบาททางเพศอย่างชัดเจนตามพื้นฐานของสังคม(Clunn. 1991 : 285) ถ้าบิดา มารดามีความเชื่อในบทบาททางเพศที่แตกต่างกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย ย่อมจะแสดงออกในการดำเนินชีวิตในครอบครัว กิจกรรมของผู้หญิงผู้ชาย และมีการเลี้ยงดูบุตรชายและบุตรหญิงแตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อทัศนคติต่อบทบาททางเพศและพฤติกรรมของบุตร (จันทร์รัตน์ เจริญสันติ. 2533 : 23) แต่ในช่วงระยะ 30 ปีมานี้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ทำให้แนวคิดต่อบทบาททางเพศเปลี่ยนแปลงไปเป็นแบบสมัยใหม่ ซึ่งทำให้ผู้หญิง ผู้ชาย มีโอกาสเท่าเทียมกันมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา อาชีพ ความสามารถต่างๆ ตลอดจนงานรับผิดชอบในบ้านหรือนอกบ้าน ทัศนคติต่อบทบาททางเพศที่เปลี่ยนไปเป็นแบบสมัยใหม่นี้ บิดา มารดาไม่แบ่งแยกบทบาทของผู้ชาย ผู้หญิง เพราะทั้งบิดา มารดาต่างต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อการทำงานภายใน ภายนอกบ้านและเลี้ยงดูบุตร ย่อมจะถ่ายทอดแนวคิดนี้สู่บุตรและทำให้บุตรไม่สามารถแบ่งแยกงานของผู้หญิง ผู้ชายได้อย่างชัดเจนเหมือนอดีตที่ผ่านมา โดยพบว่าครอบครัวที่มารดาประกอบอาชีพนอกบ้าน โดยเฉพาะเมื่อบุตรอยู่ในวัยก่อนเรียนและวัยเรียน จะมีผลให้บุตรทั้งชายและหญิง มีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่ (Tomeh. 1978 : 347) แม้ว่าจะมีการยอมรับบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่ แต่ความรู้สึกต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมยังมีมากกว่าในระหว่างวัฒนธรรมสมัยดั้งเดิมและสมัยใหม่ เช่น การสำรวจตามความคิดเห็นของประชากรเป็นข้อบ่งบอกได้ว่า ความคาดหวังลักษณะบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย (Clunn. 1991 : 288; citing Mason. 1973; Mason, Czajka and Arber. 1976) ,

ดังนั้นทัศนคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการวางเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น ทั้งนี้เพราะบิดา มารดา จะต้องมีความรู้ และรู้จักตนเอง (self awareness) เกี่ยวกับทัศนคติต่อบทบาททางเพศว่าอะไรเป็นสิ่งที่เหมาะสมสำหรับเด็กหญิงและเด็กชายตามพื้นฐานของสังคมที่บุคคลเป็นสมาชิกให้การยอมรับ เพราะสิ่งต่างๆ เหล่านี้คือแรงจูงใจที่กำหนดทิศทางการปฏิบัติตนเองของบิดา มารดาที่จะนำไปสู่กรอบแนวคิดและการรับรู้ของเด็ก โดยบิดา มารดาจะผ่านข่าวสารต่างๆ ตามการคาดหวังของงานที่มอบหมายให้เด็กทำแทนการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือ บิดา มารดามีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม บุตรสามารถแยกบทบาทได้ชัดเจนและมีโอกาสพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศได้ถูกต้อง โดยเฉพาะบุตรชายจะมีโอกาสพัฒนาลักษณะความเป็นชาย แต่ถ้าทัศนคติต่อบทบาททางเพศเบี่ยงเบนไปจากความคาดหวังบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม นั่นคือความคิดปกติที่เกิดขึ้น (Diamant. 1987 : 155; citing Al-Issa. 1980, Charles. 1972) นั่นคือ ถ้าบิดา มารดา มีทัศนคติต่อบทบาททางเพศโดยมีบทบาททางเพศในลักษณะความเป็นชายสูงและลักษณะความเป็นหญิงสูง ทั้ง 2 ลักษณะ (androgynous style) ก็อาจทำให้เด็กมีการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศแบบลักษณะความเป็นชายสูงและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้ง 2 ลักษณะ เช่นกัน (Kaplan and Sedney. 1980 : 207)

สำหรับการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของบิดา มารดา ต่อบทบาททางเพศกับเอกลักษณ์ทางเพศในเด็กชายวัยรุ่นนั้น ได้แก่ แพทรีเซีย มินูชิน (Kaplan and Sedney. 1980 : 200; citing Patricia Minuchin. 1965) พบว่าครอบครัวที่ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม เด็กชายจะแสดงความก้าวร้าวในการเล่นมากกว่าเด็กหญิง แต่ในครอบครัวที่ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่พบว่า เด็กชายและเด็กหญิงไม่มีความแตกต่างกันและเมื่อวัดเอกลักษณ์ทางเพศพบว่า เด็กที่มีมารดาที่มีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่จะมีพฤติกรรมอ่อนโยนน้อยกว่าเด็กที่มีมารดามีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลายฉบับที่แสดงชัดเจนว่า เด็กชายวัยรุ่นที่มีลักษณะความเป็นชายต่ำมักมาจากครอบครัวที่บิดา เล่นกับลูก หรือมีกิจกรรมต่างๆ ในลักษณะบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมของผู้หญิง เช่น ประุงอาหาร ทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน ฯลฯ และมารดามีแนวโน้มเด่นกว่าบิดา (Lamb. 1980 : 327; citing Bronfenner. 1958; Lansky. 1956) (Kaplan and Sedney. 1980 : 197-198; citing DeFronzo and

Brudreau. 1979) นอกจากนั้นงานวิจัยที่แสดงชัดเจนว่า มารดาที่มีทัศนคติต่อบทบาททางเพศสมัยใหม่ เช่น มารดาทำงานนอกบ้าน จะทำให้เด็กมีการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายสูงและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้ง 2 ลักษณะ (Huston. 1980 : 437; citing Haugh. 1974; Gold and Andres. 1978 a; 1978 b; 1978c; Gold and others; Hoffman. 1974, 1977, 1979; Woods. 1972) และผลการวิจัยที่พบว่าเด็กที่มีมารดาทำงานนอกบ้านจะมีบทบาททางเพศตามแบบแผนทางเพศแบบดั้งเดิมน้อยกว่าเด็กที่มีมารดาทำงานในบ้าน (Huston. 1980 : 436; citing Hoffman and Nyle. 1974; Huston-Otein and Higgimotrenk. 1978)

สรุปได้ว่าทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมและแบบสมัยใหม่จะส่งผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น กล่าวคือ ถ้าบิดามารดาปรับเปลี่ยนแบบแผนทางเพศแบบดั้งเดิมมาเป็นแบบสมัยใหม่ เช่น ปรับเปลี่ยนบทบาทการหาเลี้ยงชีพ (provide role) และบทบาทงานบ้าน (domestic role) แล้วจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชาย เพราะเด็กจะสังเกตจากพฤติกรรมของผู้ปกครองซึ่งจะเป็นผู้เชื่อมลักษณะบทบาททางเพศว่าปฏิบัติต่อเด็กอย่างไร จากข้อสรุปข้างต้นทำให้ได้แนวทางในการสันนิษฐานได้ว่า ทัศนคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

ตัวแปรที่ 2 เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดากับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

จากการพิจารณาถึงการลอกเลียนแบบจากผู้ปกครอง มีผลต่อการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของเด็ก ผู้ปกครองที่เป็นเพศเดียวกับเด็กจะเป็นตัวแบบในการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กได้มากกว่าผู้ปกครองที่เป็นเพศตรงข้าม (Roger. 1977 : 272 citing Fling and Manosevitz. 1972) ดังนั้นระดับความเข้มของการแสดงออกในพฤติกรรมลักษณะความเป็นชายลักษณะความเป็นหญิงของบิดามารดาในการปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัว ย่อมจะส่งผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็ก กล่าวคือ บิดามีลักษณะความเป็นชายและแสดงพฤติกรรมความเป็นชายต่อบุตรบุตรมีโอกาสสังเกตลอกแบบและพัฒนาลักษณะความเป็นชายได้ แต่ถ้าบิดามีลักษณะความเป็นหญิงมีพฤติกรรมเหมือนมารดา บุตรชายจะมีลักษณะความเป็นชายต่ำ (Lamb. 1980 : 104; citing White. 1960) แต่บิดาบางคนอาจจะมีความสนใจ มีเอกลักษณ์ความเป็นชายและแสดงออกใน

หมู่เพื่อนหรือในที่ทำงาน แต่ไม่แสดงความสำคัญกับบุตรและภรรยาเช่น บิดาทำงานหนัก พอมีเวลาอยู่บ้านมักจะนอนดูโทรทัศน์หรือหลับ จึงเป็นการยากที่เด็กจะเรียนรู้แบบแผนทางเพศที่เหมาะสม งานวิจัยต่างๆที่สนับสนุนอย่างชัดเจนว่า ลักษณะความเป็นชายของบุตรและการรับรู้ลักษณะความเป็นชายของบิดา มีความสัมพันธ์กันทางบวก (Lamb. 1980 : 327; citing Heilbrun. 1965b, 1974; Rychlak and Legerski. 1967) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่า บิดาที่มีลักษณะความเป็นชายและมีสัมพันธภาพที่อบอุ่น ทำให้บุตรมีลักษณะความเป็นชาย (Lamb. 1980 : 18; citing Biller and Borstelmann, 1967 : Hetherington. 1967; Reuter and Biller. 1975) และการศึกษาของบล็อก (Lamb. 1980 : 103; citing Block. 1975) พบว่าบิดาที่มีลักษณะความเป็นชายสูงและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้ง 2 ลักษณะ จะทำให้บุตรมีลักษณะความเป็นชายสูงและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้ง 2 ลักษณะด้วย ส่วนการศึกษาของกรีน พบว่าเด็กชายที่มีลักษณะเป็นหญิงนั้นจะลอกเลียนแบบมารดาและมารดามีลักษณะเป็นหญิงมาก และสัมพันธภาพระหว่างบิดากับเด็กไม่ดี (Lamb. 1980 : 337; citing Green. 1974) แต่ก็มีงานวิจัยมากมายที่ไม่สอดคล้องซึ่งพบว่าลักษณะความเป็นชาย ลักษณะความเป็นหญิงของผู้ปกครอง และการกระตุ้นบทบาททางเพศของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะความเป็นชายของบุตร (Kaplan and Sedney. 1980 : 198; citing Angnill. 1956; Mussen and Rutherford. 1963; Payne and Mussen. 1956)

สรุปจากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดาน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น เพราะเอกลักษณ์ทางเพศของบุตรมีแนวโน้มจากเห็นลักษณะความเป็นชาย ลักษณะความเป็นหญิงของบิดา มารดา และเห็นรูปแบบการกระทำ ในลักษณะความเป็นชาย ลักษณะความเป็นหญิงของบิดา มารดา เด็กอาจจะรับรู้พฤติกรรมลักษณะความเป็นชาย ลักษณะความเป็นหญิงตามบิดา มารดา ทำให้ได้แนวทางในการสันนิษฐานได้ว่า เอกลักษณ์ทางเพศของบิดาในลักษณะความเป็นชายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของบุตรในลักษณะความเป็นชาย และเอกลักษณ์ทางเพศของมารดาในลักษณะความเป็นหญิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นในลักษณะความเป็นหญิง

ตัวแปรที่ 3 สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดากับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

สัมพันธภาพ หมายถึง ความผูกพัน ความเกี่ยวข้อง (ราชบัณฑิตสถาน. 2525 : 796) ดังนั้น สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดาจึงเป็นความสัมพันธ์ หรือความผูกพัน ซึ่งประกอบด้วย ความพึงพอใจ และการปฏิบัติต่อกันระหว่างสามีภรรยา ถ้าสามี ภรรยา มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน จะมีความรัก ความเข้าใจ สนใจและเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน มีทั้งการให้และการรับ รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา ให้อภัยซึ่งกันและกัน มีการสื่อความหมายอย่างชัดเจน ซึ่งเจอร์ราร์ด (วิลาวัลย์ ศรีสุวัฒน์. 2531 : 12; อ้างอิงมาจาก Jourard. 1963 : 40) ได้กล่าวว่าสามีภรรยาที่มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันจะประกอบด้วยลักษณะดังนี้ คือ 1. มีมโนทัศน์ของบุคลิกภาพที่ตรงกันหรือใกล้เคียงกัน 2. มีลักษณะนิสัยที่พึงพอใจซึ่งกันและกันมากกว่าไม่พึงพอใจ 3. มีความรู้สึกห่วงใยและใส่ใจกับความทุกข์และความก้าวหน้าของกันและกัน 4. มีการแสดงออก ที่จะส่งเสริมความก้าวหน้าและความสุขของอีกฝ่ายหนึ่ง 5. มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างเปิดเผยและเต็มที่ 6. มีความคาดหวัง และเรียกร้องความต้องการของอีกฝ่ายหนึ่งอย่างมีเหตุผลและเหมาะสม 7. มีความเคารพและยอมรับในสิทธิอันชอบธรรมที่พึงมีของอีกฝ่ายหนึ่ง

การที่บิดา มารดา มีความรักใคร่เข้าใจซึ่งกันและกัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน พยายามปรับตัวเข้าหากัน ร่วมมือร่วมใจกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตลอดจนรับผิดชอบและแก้ไข ปัญหาต่างๆภายในครอบครัวร่วมกัน ย่อมทำให้ครอบครัวนั้นมีความราบรื่นมั่นคงและดำรงอยู่ต่อไป นอกจากนี้สมาชิกอื่นๆในครอบครัวก็พลอยมีความสุขไปด้วย โดยเฉพาะลูกๆ จะได้รับความรัก ความอบอุ่น และเกิดความมั่นใจได้ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าบิดามารดามีสัมพันธภาพไม่ดีต่อกัน ไม่มีความรักใคร่ปรองดองกัน ขาดความรับผิดชอบร่วมกันแล้ว ย่อมเกิดความขัดแย้งอยู่เสมอ อันจะทำให้ครอบครัวแตกสลายลง หรือถ้าไม่แตกสลายก็อาจทำให้ครอบครัวขาดความสงบสุข โดยเฉพาะลูกเมื่อต้องประสบกับสถานการณ์ของความขัดแย้งเป็นประจำ ย่อมกระทบกระเทือนจิตใจมาก "จิตแพทย์ทุกคนยืนยันว่าเด็กมีอำนาจการสำนึกสูงมาก ถึงแม้ว่าจะไม่มีถ้อยคำที่เป็นปรักภัยต่อกัน แต่พูดออกมาก็อาจทราบถึงความไม่ปรองดองกันนั้นได้ และถ้าความรู้สึกนี้มีอยู่เป็นเวลานานก็อาจเป็นอันตรายต่อระบบประสาทของเขา ยิ่งกว่าการเลิกร้างกันไปโดยเด็ดขาดเสียอีก" (นวลวัลย์ กัมพลาศิริ. 2524 : 27-28) จึงอาจกล่าวได้ว่า บรรยาการ

ในครอบครัวโดยเฉพาะสัมพันธภาพระหว่างบิดา มารดา เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมด้านบวกหรือด้านลบ (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2533 : 119)

ดังนั้นสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดา เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่มีผลต่อการวางเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น ทั้งนี้เพราะบิดามารดามีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีการปฏิสัมพันธ์ด้วยความรัก ความเข้าใจ และเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน มีการพูดคุยปรึกษาหารือหรือร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ตลอดจนมีการยอมรับในคุณค่า และเคารพในศักดิ์ศรีของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศและสัมพันธภาพระหว่างผู้ชาย-ผู้หญิง แต่ถ้ามารดาและบิดามีความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาเต็มไปด้วยความขัดแย้ง หรือไม่เหมาะสมจะมีผลในการทำลายแนวคิดในการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศและการปฏิสัมพันธ์กับต่างเพศ เช่น เด็กชายเรียนรู้นิทานที่ไม่พึงพอใจ จึงหลีกเลี่ยงที่จะสัมพันธ์กับเพศหญิง ดังนั้น ถ้าบิดามารดามีความพอใจซึ่งกันและกัน เด็กจะเรียนรู้ทักษะในการติดต่อกับเพศตรงข้ามอย่างมีประสิทธิภาพ (Lamb. 1980 : 349) สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ได้แก่ ทักษะของมารดาที่มีต่อบิดา เพราะมารดาจะช่วยให้เด็กเลียนแบบจากบิดาได้โดยยกย่องบิดา เด็กสามารถพัฒนาลักษณะความเป็นชายได้ (Lamb. 1980 : 137; citing Anna Freud) ดังงานวิจัยที่สนับสนุนเรื่องนี้ ได้แก่การศึกษาของเบอเกอร์ (Lamb. 1980 : 334; citing Berkeley. 1976) พบว่า บิดา มารดาที่มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและบิดาเป็นตัวแทนที่ดี จะทำให้เด็กชายมีลักษณะความเป็นชายสูง เข้าสังคมได้ดี มีความมั่นใจในตนเอง มองโลกในแง่ดี แต่ถ้าสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาไม่ดี โดยเฉพาะมารดามีทัศนคติไม่ดี ไม่พอใจบิดาและบิดาเป็นตัวแทนไม่ดี ทำให้เด็กชายมีลักษณะความเป็นชายสูงโดยรับรู้ความเป็นชายในลักษณะชดเชย มักขาดการควบคุมตัวเอง หนีห่างเล่น และไม่เข้าสังคม ส่วนบิดา มารดาที่ไม่มีความสัมพันธ์กันในครอบครัว ไม่ยุ่งเกี่ยวกับครอบครัว ขณะเดียวกันมักเกิดความขัดแย้ง จะทำให้เด็กมีลักษณะความเป็นชายน้อย ไม่เข้าสังคม เป็นคนขี้สงสัยและมักตำหนิผู้อื่น และมักพบว่ามารดาเป็นโรคประสาท ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวที่พบว่า ถ้าบิดามีลักษณะบทบาททางเพศไม่เหมาะสม ก้าวร้าว ประพฤติต่อมารดาอย่างทารุณ ความไม่เป็นมิตรของบิดาจะตรงไปที่เด็กและมารดา ทำให้ขาดการติดต่อสื่อสารในครอบครัว ซึ่งส่งผลกระทบต่อเด็กในการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ (Rosen. 1979 : 82; citing

Macpherson. 1970; Schafeld. 1952) ส่วนมิสเลอร์และแวซ และชูยาน พบว่า ถ้าบิดา ไม่ได้เป็นผู้ตัดสินใจในปัญหาต่างๆของครอบครัวเหมือนปกติทั่วไป จะมีผลกระทบต่อลูกชายอย่างรุนแรง (Lamb. 1980 : 349; citing Misler and Wax. 1968) ซึ่งตรงกับการศึกษาของบิลเลอร์พบว่า ถ้ามารดาเด่น มีอำนาจ จะมีผลในการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศผิดปกติ แต่ถ้าเป็นเด็กชายแล้วมีบิดาที่เด่น มีอำนาจ จะทำให้มีการพัฒนาทางลบสูงกว่ามารดาที่เด่น ทั้งนี้ เพราะบิดามีอำนาจมาก จะแสดงสิทธิในการควบคุมเด็กมาก ทำให้เด็กตัดสินใจไม่ได้ (Lamb. 1980 : 347; citing Biller. 1974)

สรุปผลจากงานวิจัยทั้งหมดเห็นได้ว่า สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดามีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น ถ้าสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดามารดาดี และบิดาเป็นตัวแทนที่ดี เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศเหมาะสม แต่ถ้าสัมพันธภาพในชีวิตสมรสไม่ดี เช่น เกิดความขัดแย้ง เป็นต้น จะมีผลกระทบต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายอย่างรุนแรง ทำให้ได้แนวทางในการสันนิษฐานได้ว่า สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

ตัวแปรที่ 4 / แบบแผนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

ความหมายการอบรมเลี้ยงดู การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้ใกล้ชิดเด็กมีการติดต่อกับเด็กทั้งทางด้านคำพูดและการกระทำ ซึ่งเป็นการสื่อความหมายต่อเด็กทั้งทางด้านความรู้สึกและอารมณ์ของผู้กระทำ ตลอดจนเป็นแนวทางให้ผู้เลี้ยงดูสามารถจะให้รางวัลและลงโทษเด็กได้ นอกจากนั้นยังเป็นโอกาสได้ดูแบบอย่างการกระทำของผู้เลี้ยงดูตนด้วย (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2528 : 3) เชฟเฟอร์ จะแบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 2 มิติ มิติแรกคือการอบรมเลี้ยงดูแบบรัก และอีกมิติหนึ่ง คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2521; อ้างอิงมาจาก Schaefer. 1959) หรือลักษณะผสมของแต่ละมิติ มาเป็นการอบรมเลี้ยงดูแต่ละประเภทซึ่งได้มีผู้กระทำแล้ว (ดวงเดือน พันธมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก. 2520 และ ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2521, 2528)

การอบรมเลี้ยงดูนั้นมีหลายแบบ แต่แบบที่จะมีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชาย ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ซึ่งพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนเป็นพื้นฐานของการที่บิดา มารดาจะถ่ายทอดลักษณะต่างๆ ตามเพศของตนไปสู่เด็ก ทำให้เด็กมีบทบาททางเพศเหมาะสมกับเพศของตนเอง (รัชนี วารินทร์. 2531 : 2; อ้างอิงมาจาก ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2528 : อ้างอิงมาจาก Lewinnd) ซึ่งตรงกับการศึกษาของเชียร์(รัชนี วารินทร์. 2531 : 26; อ้างอิงมาจาก Sears. 1957 : 60) ซึ่งสอดคล้องกับโรเซน (Rosen. 1978 : 8) กล่าวว่า ถ้าสัมพันธภาพระหว่างบิดากับบุตร หรือมารดากับบุตร กระบกระเทือนหรือผิดปกติไป จะมีผลต่อการปรับแต่งบุคลิกภาพและการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ ทำให้เด็กมีการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กผิดปกติได้ โดยเฉพาะรูปแบบการปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดากับบุตร ส่วนแลมบ์ (Lamb. 1980 : 324) กล่าวว่า ถ้าในครอบครัวที่ บิดา มารดา บุตร อยู่ครบถ้วน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดามีความสำคัญมากกว่ามารดา เพราะบิดาจะเป็นผู้กระตุ้นพฤติกรรมและความคาดหวังที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางเพศได้มากกว่ามารดา นั่นคือการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา จะแสดงถึงสัมพันธภาพที่อบอุ่นของบิดา รวมกับลักษณะความเป็นชายของบิดาจะมีน้ำหนักในการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศมากกว่ามารดา ถ้ามารดาเลี้ยงดูแบบปกป้องเกินไป ทั้งนี้เพราะเด็กเห็นลักษณะความเป็นชายของบิดา นอกจากนั้น แลมบ์ (Lamb. 1980 : 329) กล่าวว่า บิดาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตร เลี้ยงดูบุตรด้วยความรัก เล่นกับบุตร ให้เวลากับบุตร แสดงความสนใจบุตร จะเป็นสิ่งสำคัญให้บุตรพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทวีรสดี ธนาคมและคณะ กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรชายกับบิดาจะช่วยให้เด็กเรียนรู้วิธีผูกมิตรกับชายอื่นที่ต้องคบหาสมาคมด้วย และบิดาที่เลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน มีโอกาสพูดคุยกันอย่างลูกผู้ชาย บุตรจะไม่กลัวบิดาและไม่รู้สึกอับอายเมื่อเกิดความสงสัยในเรื่องเพศ หรือเรื่องอื่น ๆ ก็จะได้ปรึกษาหารือกัน (เนาว์ลัย กัมพลศิริ. 2524 : 32; อ้างอิงมาจาก ทวีรสดี ธนาคม. 2526 : 106-107)

ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก บุตรเห็นความสำคัญของบิดา มารดา จึงทำให้บุตรยอมรับการอบรมสั่งสอนต่าง ๆ ของบิดามารดาได้โดยง่าย และลอกเลียนแบบ

ลักษณะทางเพศที่เหมาะสมของบิดา มารดาที่เป็นแบบอย่างโดยไม่รู้ตัว กล่าวคือ ถ้าบิดาอบรม เลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก บุตรชายมีโอกาสรอคอยเลียนแบบลักษณะและพฤติกรรมของบิดา ตรงกันข้ามถ้าบิดาอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย โอกาสจะถ่ายทอดลักษณะทางเพศไปสู่บุตรน้อย บุตรมีโอกาพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศผิดปกติ ในทำนองเดียวกัน ถ้ามารดาอบรมเลี้ยงดูแบบ รักสนับสนุนบุตรชายมาก บุตรชายมีโอกาสรอคอยเลียนแบบลักษณะพฤติกรรมของมารดา ซึ่งมีโอกาส พัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศผิดปกติได้ ดังงานวิจัยต่างๆ ดังนี้ เช่น บรอนสัน (Huston. 1983 : 456; citing Bronson. 1959) พบว่า ความเครียดต่อสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดากับเด็ก มีความสัมพันธ์ทางลบกับลักษณะความเป็นชาย คือเด็กที่ไม่มีการแสดงออกในลักษณะความเป็นชาย จะมีความคับข้องใจ และมีบิดาที่ดุร้าย ทำให้เด็กปฏิเสธแบบแผนนั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าสัมพันธ์ภาพ ระหว่างบิดากับบุตรเต็มไปด้วยความอบอุ่น ความรักสนับสนุนแล้ว พบว่า ความพึงพอใจของเล่น ที่บ่งบอกความเป็นชายจะมีค่าความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะความเป็นชาย นอกจากนี้มีงานวิจัย ที่สนับสนุนในเรื่องนี้มากมายที่ได้ผลการศึกษาดังกล่าว ถ้าผู้ปกครองที่เป็นเพศเดียวกันกับเด็ก เป็นผู้เลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ให้ความใกล้ชิด ให้ความอบอุ่น จะทำให้เด็กชายและเด็กหญิงมี การเรียนรู้ และพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศได้เหมาะสมมากขึ้น (Hetherington. 1978 : 583; citing Bronson. 1953; Helper. 1955; Mussen and Distler. 1959; 1960; Mussen and Rutherford. 1963; Payne and Mussen. 1956; Sears. 1953; Flander. 1968) ส่วนเฮตเตอร์ริงตัน (Huston. 1983 : 457; citing Hetherington. 1967) พบว่าสัมพันธ์ภาพของบิดา มารดากับบุตรนั้นอบอุ่น จะเพิ่มลักษณะความเป็นหญิงในเด็กหญิง และเด็กชายที่มีลักษณะความเป็นชายสูง จะรับรู้บิดาเป็นผู้เลี้ยงดูและให้แรงเสริมมากกว่าเด็กชาย ที่มีลักษณะความเป็นชายต่ำ นอกจากนั้นยังมีงานวิจัยที่แสดงว่า ถ้าสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดากับบุตร ไม่แน่นแฟ้น กล่าวคือบิดาไม่ได้เลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุน แต่มารดาเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุนมาก หรือใกล้ชิดกันมาก เด็กจะมีโอกาสเกิดรักร่วมเพศได้ ซึ่งตรงกับที่สตอลเดอร์กล่าวว่า "The more mother and the less father, The more Feminity" "เด็กชายใกล้ชิด มารดามากแต่อยู่กับบิดาน้อย โอกาสที่จะพัฒนาเป็นเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นหญิงมากกว่า " (Zucker and Green. 1991 : 136; citing Staller 1987) ดังงานวิจัยต่างๆดังนี้

สตอลเลอร์ (Huston. 1983 : 460; citing Stoller. 1968) ได้ศึกษากระเทยพบว่า เด็กชายเหล่านี้มีสัมพันธภาพใกล้ชิดกับมารดาและมารดาเป็นผู้เลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากรวมทั้งให้แรงเสริมในพฤติกรรมที่เป็นหญิง และกล่าวเน้นว่าการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศในเด็กชายเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของมารดากับบุตรอย่างแจ่มชัด ซึ่งสอดคล้องกับเวส (Lamb. 1980 : 336; citing West. 1967) ได้ศึกษารักร่วมเพศพบว่า เด็กชายที่ขาดบิดาในวัยเด็ก หรือมีบิดาที่ไม่มีประสิทธิภาพ อบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย หรือมารดาอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก เด็กจะพัฒนาเป็นรักร่วมเพศ และเมลเลน (Mellen. 1984 : 2163) พบว่า กลุ่มรักร่วมเพศจะมีความห่างเหินจากบิดามากกว่ากลุ่มรักต่างเพศ ส่วนกรีน (Zucker and Green. 1992 : 136; citing Green. 1987; see also Green and others. 1985) ได้ศึกษาถึงจำนวนชั่วโมงที่บิดาอยู่กับเด็กในช่วงอายุ 5 ปีแรก พบว่า บิดาของเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นหญิงนั้นมีเวลาอยู่กับบุตรที่มีอายุ 2-5 ปี น้อยกว่ากลุ่มปกติ และยังพบเพิ่มเติมว่า ในกลุ่มเด็กที่มีพฤติกรรมเป็นหญิงนั้นพบว่ามีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ส่วนสตีเฟน (Diamant. 1987 : 163; citing Stephen. 1973) พบว่ากลุ่มรักร่วมเพศจะขาดบิดาและบิดาไม่เป็นมิตรมากกว่ากลุ่มปกติ ขณะเดียวกันมีการกระตุ้นในกิจกรรมความเป็นชายน้อย ส่วนมารดามักเด่นและกระตุ้นพฤติกรรมความเป็นหญิงมากกว่า

ส่วนงานวิจัยในประเทศไทยในเรื่องดังกล่าวได้แก่ วันเพ็ญ บุญประกอบ (2533 : 145) ศึกษาเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นหญิง พบว่าเด็กจำนวน 9 คน มีความสัมพันธ์ห่างเหินกับบิดามาก เนื่องจากบิดาทำงานต่างจังหวัด ต่างประเทศ หรือไม่ค่อยสนใจดูแลเด็กบ่งเป็นหน้าที่ของแม่ฝ่ายเดียวและเด็กจำนวน 15 ราย แม่จะอยู่ใกล้ชิดสนิทสนม คลุกคลีมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุวัทนา อารีพรรค ศึกษารายกรณี รักร่วมเพศชายและคิดว่าตัวตาย พบว่า บิดาอยู่การค้าจนไม่มีเวลาให้ครอบครัว ส่วนมารดาเป็นคนใจดี อ่อนหวาน สนิสนมกับลูกทุกคน โดยเฉพาะผู้ชายจะสนิทและใกล้ชิดกันมาก และ ละเอียต ชูประยูร (2518 : 1-3) ศึกษาคนไข้รักร่วมเพศพบว่า คนไข้ 10 รายใน 24 รายมีบิดาที่อ่อนแอ สมยอมหรือเข้มงวดเกินไปจนไม่สามารถกระทำตามได้ จึงหันไปทำอย่างแม่ และคนไข้ 6 ราย มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับแม่มากกว่าพ่อ

สรุปจากงานวิจัยทั้งหมดได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มารดา เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น กล่าวคือถ้าบิดาเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก มารดาอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก บุตรชายพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศปกติ แต่ถ้าบิดาอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย ขณะที่มารดาอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก บุตรชายพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศผิดปกติ แนวทางในการตั้งสมมติฐานได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดามีความสัมพันธ์ทางลบกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

องค์ประกอบทางจิตที่มีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

จากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบทางจิตข้างต้น พบว่า มีองค์ประกอบทางจิตบางตัวที่มีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น ดังงานวิจัยที่พบว่า ถ้าในครอบครัวที่บิดา มารดา บุตร อยู่ครบถ้วน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดามีความสำคัญกว่ามารดา เพราะบิดาจะเป็นผู้กระตุ้นพฤติกรรมและความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาททางเพศได้มากกว่ามารดา นั่นคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา จะแสดงถึงสัมพันธภาพที่อบอุ่นของบิดา และถ้ารวมกับลักษณะความเป็นชายของบิดาแล้ว จะมีน้ำหนักในการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศได้มากกว่ามารดา (Lamb. 1980 : 533) นอกจากนั้นแล้ว ถ้าพิจารณาว่าการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับในวัยเด็กเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะเมื่อเด็กอายุ 5-6 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กบอกเพศได้ว่าตนเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย และเริ่มเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตามบทบาททางเพศ (Papalia and Olds. 1981 : 226) ดังนั้น ถ้าบิดา และมารดาเป็นผู้อบรมเลี้ยงดูและมีทัศนคติต่อบทบาททางเพศที่แตกต่างกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย ย่อมจะแสดงออกในการดำเนินชีวิตในครอบครัวที่แบ่งแยกความเป็นผู้หญิง-ผู้ชาย และมีการเลี้ยงดูบุตรชายและหญิงแตกต่างกัน รวมทั้งวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ย่อมจะส่งผลต่อทัศนคติต่อบทบาททางเพศและพฤติกรรมของบุตร ทำให้บุตรมีเอกลักษณ์ทางเพศถูกต้อง (Taylor. 1970 : 102; Hurlock. 1978 : 472; Papalia and Olds. 1981 : 229) ทำให้ได้แนวทางการสันนิษฐานว่า

- เอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของบิดากับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
รักสับสนุนมีผลทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชาย
- เอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นหญิงของมารดากับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
รักสับสนุนมีผลทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศเป็นเพศตรงข้าม
- ทศนคติของบิดาต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุน
ของบิดา มีผลทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชาย
- ทศนคติของมารดาต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุน
ของมารดามีผลทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชาย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ทศนคติของบิดาต่อบทบาททางเพศมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของ
เด็กชายวัยรุ่น
2. ทศนคติของมารดาต่อบทบาททางเพศมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของ
เด็กชายวัยรุ่น
3. เอกลักษณ์ทางเพศของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชาย
วัยรุ่น
4. เอกลักษณ์ทางเพศของมารดามีความสัมพันธ์ทางลบกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชาย
วัยรุ่น
5. สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศ
ของเด็กชายวัยรุ่น
6. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศ
ของเด็กชายวัยรุ่น
7. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนของมารดามีความสัมพันธ์ทางลบกับเอกลักษณ์ทางเพศ
ของเด็กชายวัยรุ่น

8. ทศนคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศ เอกลักษณ์ทางเพศของบิดามารดา สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดาและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนของบิดามารดา สามารถทำนายเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นได้

9. เอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของบิดากับการอบรมเลี้ยงดูแบบ รักสันทนของบิดามีผลทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชาย

10. เอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นหญิงของมารดากับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนของมารดามีผลทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศเป็นเพศตรงข้าม

11. ทศนคติของบิดาต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนของ บิดา มีผลทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชาย

12. ทศนคติของมารดาต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทน ของมารดามีผลทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชาย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง"ผลขององค์ประกอบทางจิตที่มีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น" ซึ่งจะดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาย้อนประสบการณ์ (Ex Post Facto) โดยใช้แบบวัดต่างๆในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับบิดา มารดา และนักเรียนวัยรุ่นชายในระดับมัธยมศึกษา แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ทางสถิติ ในส่วนนี้จะได้กล่าวถึง ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง การสร้างแบบวัดต่างๆ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นบิดา มารดา และบุตรชาย สำหรับบุตรชายนั้นเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนที่สังกัดกองมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยเปรียบเทียบกับประชากร 100,000 คน กลุ่มตัวอย่างไม่ควรน้อยกว่า 0.1% ของประชากร (วิทยา วิศาลาภรณ์. 2531 : 111) จากนั้นได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นบุตรชายที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนที่สังกัดกองมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 130,301 คน โดยมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

1. สุ่มเขตโรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ซึ่งได้ประมาณ 30 % ของเขตทั้งหมด รวม 10 เขต
2. สุ่มชื่อโรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เขตละ 1 โรงเรียนได้รวม 10 โรงเรียน
3. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้ขอความร่วมมือจากอาจารย์แนะแนว และอาจารย์ฝ่ายปกครอง ในการคัดเลือกตามเกณฑ์ดังนี้

3.1 บิดา มารดา อยู่บ้านเดียวกัน

3.2 เด็กเป็นเพศชายอายุระหว่าง 13-19 ปี

4. ขอให้อาจารย์แบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม โดยการใช้การสังเกตของอาจารย์จาก
ภาพลักษณ์ที่ปรากฏภายนอกคือ

4.1 กลุ่มเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นชาย

4.2 กลุ่มเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นหญิง

5. จากนั้นเรียนที่อาจารย์แบ่งกลุ่มไว้แล้วนั้น สุ่มนักเรียนโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย
(Simple random sampling) โรงเรียนละ 12 คน กลุ่มเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นชาย 6 คน
และกลุ่มเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นหญิง 6 คน

6. จัดกลุ่มเด็กนักเรียนที่สุ่มได้อีกครั้งตามรูปแบบเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กโดยใช้แบบ
วัดเอกลักษณ์ทางเพศที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งดัดแปลงจากแบบวัดเอกลักษณ์ทางเพศของเบม (Bem
Sex Role Inventory) และแบบวัดPAQ ของสเปนซ์และคณะ (The Personal Attributes
Questionnaire)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้มีการวัดตัวแปร 5 ตัวแปร คือ ตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปรคือทัศนคติต่อบทบาท
ทางเพศ เอกลักษณ์ทางเพศ สัมพันธภาพในชีวิตสมรส การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน
สำหรับตัวแปรตามคือ เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น บางตัวแปรมีเครื่องมือที่นำเชื่อถือ
ใช้อยู่แล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำเครื่องมือเหล่านั้นมาใช้ และบางตัวแปรก็สร้างเครื่องมือขึ้นมาใหม่โดยใช้นว
คิดจากทฤษฎี และผลการวิจัยต่างๆ รายละเอียดเกี่ยวกับการวัดตัวแปรมีดังนี้

1. แบบวัดทัศนคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้
จิตตอบ 20 ข้อ ประกอบด้วย ประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประมาณค่า
5 หน่วย จาก "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ถึง "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" เนื้อหาในประโยคทั้ง 20 ประโยค
นี้กล่าวถึงความรู้สึกของผู้ตอบเกี่ยวกับบทบาททางเพศของทั้งสองเพศทั้งบทบาทภายในครอบครัว

บทบาทภายนอกครอบครัว ลักษณะแบบแผนพฤติกรรมของเพศชายเพศหญิงตามธรรมชาติ และบทบาทตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยให้เหมาะสมตามลักษณะสังคม วัฒนธรรมไทย

ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบจะได้คะแนน 1 ถึง 5 คะแนน และคะแนนรวม 20 ถึง 100 คะแนน ผู้ที่ตอบ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ในประโยคที่แสดงถึงทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม และ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ในประโยคที่แสดงถึงทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่ จะได้คะแนนสูงสุด ซึ่งแสดงว่าผู้ตอบมีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม ส่วนผู้ที่ตอบ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ในประโยคที่แสดงถึงทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่ และ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ในประโยคที่แสดงถึงทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม จะได้คะแนนต่ำสุด ซึ่งแสดงว่า ผู้ตอบมีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่ ในการแบ่งผู้ตอบออกเป็น 2 ประเภท ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม จัดเป็นผู้มีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม จัดเป็นผู้มีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่ แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยใช้แนวคิดแบบวัดทัศนคติต่อบทบาททางเพศของเมสัน แชทคอร์ และอาร์เบอร์ (The National Survey Sex Role Attitude Inventory) และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเนื้อหา โครงสร้าง ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 2.12-6.29 และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการวิจัยเท่ากับ .86

ตัวอย่างแบบวัด

00. ผู้ชายรับผิดชอบงานในบ้านเช่นเดียวกับผู้หญิง

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ☐ เห็นด้วย ☐ ไม่แน่ใจ ☐ ไม่เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. แบบวัดเอกลักษณ์ทางเพศ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้คำตอบ 45 ข้อ แต่ละข้อเป็นคำคุณศัพท์และมีมาตราส่วนประมาณค่าจาก "เป็นจริงเสมอ" ถึง "ไม่เป็นจริงเลย" คำคุณศัพท์ทั้ง 45 ข้อนี้ กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้ตอบที่แสดงถึงลักษณะบทบาททางเพศ โดยแบ่งออกเป็น 3 หมวด แต่ละหมวดมี 15 ข้อ คือ

หมวดที่ 1 เป็นค่าคุณลักษณะที่แสดงถึงลักษณะความเป็นหญิง เช่น เมตตา กรุณา อ่อนโยน เป็นต้น

หมวดที่ 2 เป็นค่าคุณลักษณะที่แสดงถึงลักษณะความเป็นชาย เช่น กล้าเสี่ยง เป็นต้น

หมวดที่ 3 เป็นค่าคุณลักษณะที่แสดงถึงลักษณะความเป็นกลาง ไม่เฉพาะเจาะจง ว่าเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย เช่น ปรับตัวง่าย มีสัจจะ เป็นต้น

ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบแต่ละคนจะได้คะแนนแต่ละข้อจาก 1 ถึง 7 คะแนน เฉพาะข้อที่บ่งบอกลักษณะความเป็นหญิงและลักษณะความเป็นชายเท่านั้น ส่วนข้อที่เป็นกลางจะไม่นำมาคิดคะแนน จากนั้นนำคะแนนรวมของแต่ละลักษณะของลักษณะความเป็นหญิงและลักษณะความเป็นชายของบิดา มารดา และเด็กชายวัยรุ่น มาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำมาเปรียบเทียบกับ เกณฑ์ปกติของค่ามัธยฐานที่ได้จากการศึกษากลุ่มประชากรที่เป็นเพศหญิงและเพศชายที่มีอายุ 20 ปี ขึ้นไป จำนวน 800 คน และ กลุ่มเด็กวัยรุ่นเพศหญิงและเพศชายที่มีอายุ 13-19 ปี จำนวน 800 คน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแบบวัดเอกลักษณ์ทางเพศไปร่วมกับนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงจากคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 800 คน และนักเรียนชาย และหญิงของโรงเรียนรัฐบาลที่สังกัดกองมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 800 คน แล้วหาค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมแต่ละลักษณะในนักศึกษาชายและหญิง นักเรียนชายและหญิงแต่ละคน แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเรียงกัน จะได้ค่ามัธยฐาน ซึ่งเป็นค่าตรงกลางของ ค่าเฉลี่ยแต่ละลักษณะ ค่ามัธยฐานที่ได้นี้ใช้เป็นเกณฑ์ปกติกลุ่มนักศึกษาชายและหญิง เกณฑ์ปกติลักษณะความเป็นชายเท่ากับ 4.67 เกณฑ์ปกติลักษณะความเป็นหญิงเท่ากับ 4.26 ในกลุ่มนักเรียนชายและหญิง เกณฑ์ปกติลักษณะความเป็นชายเท่ากับ 4.55 เกณฑ์ปกติลักษณะ ความเป็นหญิงเท่ากับ 4.20 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของลักษณะความเป็นชาย และ
ลักษณะความเป็นหญิงของนักศึกษาชายและหญิง จำนวน 800 คน และนักเรียนชายและหญิง
จำนวน 800 คน

เพศ	กลุ่มนักศึกษา	กลุ่มนักเรียน
ลักษณะเอกลักษณะทางเพศ	ชายและหญิง	ชายและหญิง
ลักษณะความเป็นชาย		
ค่ามัธยฐาน	4.67	4.55
ค่าเฉลี่ย	4.60	4.52
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.82	0.72
ลักษณะความเป็นหญิง		
ค่ามัธยฐาน	4.26	4.20
ค่าเฉลี่ย	4.27	4.23
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.77	0.74

หลังจากนั้นนำมาจัดเข้ากลุ่มตามคะแนนแต่ละลักษณะดังนี้

2.1 กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นชายสูงลักษณะเดียว (masculine) คือ กลุ่มที่มี
คะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นชายสูงกว่าเกณฑ์ปกติ และมีคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงต่ำกว่า
เกณฑ์ปกติ

2.2 กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นหญิงสูงลักษณะเดียว (feminine) คือ กลุ่มที่มี
คะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงสูงกว่าเกณฑ์ปกติ และมีคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นชายต่ำกว่า
เกณฑ์ปกติ

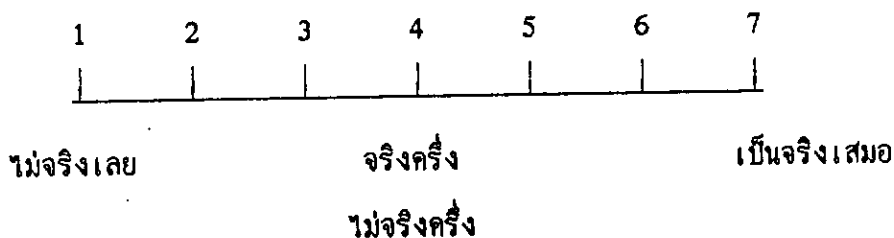
2.3 กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้ง 2 ลักษณะ (androgynous) คือกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ปกติทั้งลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิง

2.4 กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงต่ำทั้ง 2 ลักษณะ (undifferentiated) คือ กลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติทั้งลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิง

แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดัดแปลงจากแบบวัดเอกลักษณ์ทางเพศของ เบม (Bem Sex Role Inventory) และแบบวัด PAQ (Personal Attribute Questionnaires) และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเนื้อหา โครงสร้าง ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อในลักษณะความเป็นชายระหว่าง 3.47-7.81 และลักษณะความเป็นหญิงระหว่าง 2.64-6.35 ค่าความเชื่อมั่น วัดลักษณะความเป็นชายเท่ากับ .80 และลักษณะความเป็นหญิงเท่ากับ .77 ส่วนความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับ = .95

ตัวอย่างแบบวัด

00. ฟังพาสู้อื่น

3. แบบวัดสัมพันธภาพในชีวิตสมรส มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้จัดตอบ 20 ข้อ แต่ละข้อ ประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประมาณค่าจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" 5 หน่วย เนื้อหาในประโยคทั้ง 20 ประโยคนี้ กล่าวถึง ความรู้สึกของผู้ตอบต่อ สัมพันธภาพระหว่างกันและกันในด้านต่างๆ ได้แก่ ความรักใคร่ผูกพัน การเผชิญปัญหาในครอบครัว เป็นต้น

ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบแต่ละคนจะได้คะแนนแต่ละข้อจาก 1 ถึง 5 คะแนน และคะแนนรวมจาก 20 ถึง 100 คะแนน ผู้ที่ตอบ "จริงที่สุด" ในประโยคที่แสดงลักษณะทางบวก และ "ไม่จริงเลย" ในประโยคที่แสดงลักษณะทางลบจะได้คะแนนสูงสุดแสดงว่าผู้ตอบมีสัมพันธภาพในชีวิตสมรสดี ส่วนผู้ที่ตอบ "จริงที่สุด" ในประโยคที่แสดงลักษณะทางลบ และ "ไม่จริงเลย" ในประโยคที่แสดงลักษณะทางบวก จะได้คะแนนต่ำแสดงว่าสัมพันธภาพในชีวิตสมรสไม่ดี ในการแบ่งผู้ตอบออกเป็น 2 ประเภท ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม ผู้ที่ตอบได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม แสดงว่า สัมพันธภาพในชีวิตสมรสดี ส่วนผู้ที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม แสดงว่าสัมพันธภาพในชีวิตสมรสไม่ดี แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้แนวแบบวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส (The Marital Satisfaction Scale) ของโรชและคนอื่น ๆ (Roach and others. 1981) และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรง เนื้อหาตรงสร้างได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 2.73 - 7.15 และความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ .93

ตัวอย่างแบบวัด

00. ข้าพเจ้ามีความสุข กังวล ภรรยา/สามี เป็นผู้รับฟังปัญหาและร่วมกันคิดแก้ไขปัญหากับข้าพเจ้า

☐ จริงที่สุด
 ☐ จริง
 ☐ จริงครึ่งหนึ่ง
 ☐ ไม่จริง
 ☐ ไม่จริงเลย

4. แบบวัดแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้จิตตอบมี 10 ข้อแต่ละข้อประกอบด้วยประโยคคำถาม 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่าจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" เนื้อหาในคำถามทั้ง 10 ประโยคนี้ถามถึง การปฏิบัติของบิดา มารดา ต่อเด็ก ในทำนองที่เป็นการแสดงออกความรัก ยอมรับ ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับบุตรมาก และให้บุตรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของตนในชีวิตประจำวันเสมอ

ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบแต่ละคนจะได้คะแนนในแต่ละข้อจาก 1 ถึง 6 คะแนน และคะแนนรวมจาก 10 ถึง 60 คะแนน คะแนนที่ได้เป็นคะแนนรวมของแบบแผนการอบรมเลี้ยงดู

แบบรักสนับสนุนแต่ละคน ในการแบ่งผู้ตอบออกเป็น 2 ประเภท ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่า เป็นผู้อบรมเลี้ยงดูเด็กแบบรักสนับสนุนมาก ผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม แสดงว่า เป็นผู้อบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเดิมของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528) ซึ่งแบบวัดนี้มี ค่าอำนาจจำแนกสูงทุกข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นค่อนข้างสูงถึง .70 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย จะได้หาความเชื่อมั่นอีกครั้งหนึ่งได้เท่ากับ .80

ตัวอย่างแบบวัด

00. ข้าพเจ้าแสดงว่าลูกรู้ว่าข้าพเจ้ารักลูกมาก

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
ค่อนข้างจริง

☐
ค่อนข้างไม่จริง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นดังนี้

1. ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ผู้วิจัยด้านเครื่องมือวัดทัศนคติต่อบทบาททางเพศ เอกลักษณะทางเพศ และ สัมพันธภาพในชีวิตสมรส เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาจำนวน 2 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ขึ้นตรงตาม นิยามศัพท์เฉพาะที่ตั้งไว้หรือไม่ และเป็นตัวแทนของข้อความหรือไม่ ภายหลังการพิจารณาและ เสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน

2. ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง ผู้วิจัยด้านเครื่องมือทั้งหมดที่ปรับปรุงแล้วไป ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ บิดา มารดา และ เด็กชาย วัยรุ่นที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการจำนวน 45 คน แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน รวมทั้งฉบับกับคะแนนเฉพาะข้อ โดยใช้สูตร การหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์โดยการทดสอบ t-test ถ้าข้อคำถามใดมีค่าสหสัมพันธ์กับคะแนนรวมต่ำ ตัดข้อความนั้นออกไป

3. หาค่าอำนาจจำแนกของข้อความในเครื่องมือทั้งหมด โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ตอบที่ได้คะแนนสูงและกลุ่มผู้ตอบที่ได้คะแนนต่ำ โดยใช้ t-test แล้วเลือกเอาข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง คือข้อความที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป

4. เลือกข้อความที่มีค่าความเที่ยงตรงและค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้

5. หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีของ Cronbach คือหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา

(alpha coefficient)

สำหรับเครื่องมือวัดแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนนั้น ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นเพียงอย่างเดียว โดยใช้วิธีของ Cronbach คือหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient)

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือมีดังนี้

แบบวัดทัศนคติต่อบทบาททางเพศ	เท่ากับ	0.86
แบบวัดเอกลักษณ์ทางเพศ	เท่ากับ	0.95
แบบวัดสัมพันธภาพในชีวิตสมรส	เท่ากับ	0.93
แบบวัดแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	เท่ากับ	0.81

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในโรงเรียนรัฐบาลที่สังกัด กองมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร
2. ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม
3. ขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์แนะแนว หรืออาจารย์ฝ่ายปกครองในการคัดเลือกและติดต่อกับบิดา มารดา เด็ก ในการตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ 12 คน แบ่งเป็น เด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นชาย จำนวน 6 คน และเด็กชายที่มีพฤติกรรมเป็นหญิง จำนวน 6 คน

4. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามทุกชุดของบิดา มารดา และเด็กแต่ละราย มาหาคะแนนตามที่กำหนดไว้ในแต่ละแบบวัด หลังจากนั้นนำคะแนนมาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 8 สัปดาห์ ได้รับความร่วมมือจาก ทุกโรงเรียนดีมาก โดยได้รับแบบสอบถามคืน 120 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX (Statistical package for the Social Sciences) ดังนี้

1. คำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม โดยใช้วิธีการคำนวณหาความสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1-7

2. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีเพิ่มตัวแปรทีละตัว เพื่อหาอิทธิพลของตัวแปรต้นเป็นกลุ่มที่มีต่อความแปรปรวนตามเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 8

3. วิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (two-way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 9-12

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง "ผลขององค์ประกอบทางจิตที่มีต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น " มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบทางจิตในด้าน ทักษะคิดของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศ เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดา สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดา และการอบรม เลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มารดา ว่าองค์ประกอบดังกล่าวมีความสัมพันธ์และสามารถ ร่วมกันทำนายเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นหรือไม่ และถ้าสามารถร่วมกันทำนายได้ องค์ประกอบใดจะส่งผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ครั้งนี้เป็น บิดา มารดา และเด็กชายวัยรุ่น อายุ 13-19 ปี ที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนที่สังกัดกองการมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวัดองค์ประกอบทางจิต 4 ด้าน ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระได้แก่ (1) ทักษะคิดของบิดา มารดา ต่อบทบาททางเพศ (2) เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดา (3) สัมพันธภาพในชีวิตชีวิตสมรส ของบิดา มารดา (4) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มารดา ส่วนตัวแปรตามได้แก่ เอกลักษณ์ทาง เพศของเด็กชายวัยรุ่น วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีหลายชนิด คือ การหาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation) การวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบ 2 ทาง (two-way Analysis of Variance)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้กำหนดหัวข้อนำเสนอตามผลที่ได้ตามสมมุติฐานที่ ตั้งไว้ ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะคิดต่อบทบาททางเพศ คะแนน สัมพันธภาพในชีวิตสมรส และคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ของ บิดา มารดา
- ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อบทบาททางเพศ คะแนน
สัมพันธภาพในชีวิตสมรส และคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนของบิดา มารดา

ตัวแปร	บิดา		มารดา	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ทัศนคติต่อบทบาททางเพศ	54.57	7.79	51.18	8.65
สัมพันธภาพในชีวิตสมรส	60.92	4.16	61.13	5.44
การอบรมเลี้ยงดูแบบรัก สับสนุน	45.05	6.52	46.51	6.14

ผลปรากฏในตาราง 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อ
บทบาททางเพศของบิดาและมารดา เท่ากับ 54.57, 7.79 และ 51.18, 8.65 ตามลำดับ
ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา และมารดาเท่ากับ
60.92, 4.16 และ 61.13, 5.44 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนของบิดา และมารดา เท่ากับ 45.05, 6.52 และ 46.51, 6.14
ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของบิดาและมารดา จะเห็นได้ว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนน
ทัศนคติต่อบทบาททางเพศของบิดาสูงกว่ามารดา ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมพันธภาพในชีวิตสมรส
และค่าเฉลี่ยของคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนของมารดาสูงกว่าบิดา

2. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงของบิดา มารดา และ เด็กชายวัยรุ่น ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิงของบิดา มารดา และ เด็กชายวัยรุ่น

เอกลักษณ์ทางเพศ	บิดา		มารดา		เด็กชายวัยรุ่น	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ลักษณะความเป็นชาย	4.86	0.92	4.62	10.9	4.65	0.77
ลักษณะความเป็นหญิง	3.75	0.63	4.28	0.63	4.22	0.71

ผลปรากฏในตาราง 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงของบิดา เท่ากับ 4.86, 0.92 และ 3.75, 0.63 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงของมารดา เท่ากับ 4.62, 10.9 และ 4.28, 0.63 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงของเด็กชายวัยรุ่น เท่ากับ 4.65, 0.77 และ 4.22, 0.71 ตามลำดับ

3. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ

การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆนั้น ในส่วนของตัวแปรอิสระ ได้แก่ทัศนคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศ สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มารดา สำหรับตัวแปรตามได้แก่ เอกลักษณ์ทางเพศ ของเด็กชายวัยรุ่น ซึ่งวัดจากแบบวัดต่างๆ แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆด้วยวิธีเพียร์สัน (pearson product moment correlation) ซึ่งปรากฏดังตาราง 4.

ตาราง 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. ทัศนคติของบิดาต่อบทบาททางเพศ	-	.46 ^{**}	.08	-.09	.18 [*]	.12	.36 ^{**}	.22 [*]	.20 [*]
2. ทัศนคติของมารดาต่อบทบาททางเพศ		-	.27 ^{**}	-.13	.19 [*]	.15	.33 ^{**}	.09	.01
3. เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา			-	.22 [*]	.38 ^{**}	.34 ^{**}	.34 [*]	.20 [*]	.49 ^{***}
4. เอกลักษณ์ทางเพศของมารดา				-	.17 [*]	.22 [*]	.14	.23 [*]	.37 ^{**}
5. สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา					-	.51 ^{***}	.43 ^{***}	.29 ^{**}	.27 ^{**}
6. สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของมารดา						-	.36 ^{***}	.25 ^{**}	.37 ^{***}
7. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา							-	.55 ^{***}	.37 ^{***}
8. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา								-	.37 ^{**}
9. เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น									-

*, **, *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

ผลปรากฏในตาราง 4 พบว่า ตัวแปรอิสระได้แก่ ทักษะคิดของบิดาต่อบทบาททางเพศ
เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา เอกลักษณ์ทางเพศของมารดา สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา
สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของมารดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา การอบรมเลี้ยงดู
แบบรักสนับสนุนของมารดา มีความสัมพันธ์อย่างเชื่อมั่นได้และเป็นไปทางบวกกับตัวแปรตาม คือ
เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น โดยมีค่า $r=.20$, $r=.49$, $r=.37$, $r=.27$, $r=.37$,
 $r=.37$ และ $r=.37$ ตามลำดับ ส่วนทักษะคิดของมารดาต่อบทบาททางเพศไม่มีความสัมพันธ์กับ
เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น ($r=.01$)

ส่วนความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันอย่างเชื่อมั่นได้และเป็นไป
ทางบวกในตัวแปรที่เป็นคู่ ดังนี้ (1) ทักษะคิดของบิดาต่อบทบาททางเพศมีความสัมพันธ์กับทักษะคิด
ของมารดาต่อบทบาททางเพศ ($r=.46$) สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา ($r=.18$) การอบรม
เลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา ($r=.36$) และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา
($r=.22$) (2) ทักษะคิดของมารดาต่อบทบาททางเพศมีความสัมพันธ์กับตัวแปรเอกลักษณ์ทางเพศ
ของบิดา ($r=.27$) สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา ($r=.19$) และการอบรมเลี้ยงดูแบบ
รักสนับสนุนของบิดา ($r=.33$) (3) เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มีความสัมพันธ์กับตัวแปรเอกลักษณ์
ทางเพศของมารดา ($r=.22$) สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา ($r=.38$) สัมพันธภาพในชีวิต
สมรสของมารดา ($r=.34$) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา ($r=.34$) และการอบรม
เลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา ($r=.20$) (4) เอกลักษณ์ทางเพศของมารดา มีความสัมพันธ์
กับตัวแปรสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา ($r=.17$) สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของมารดา
($r=.22$) และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา ($r=.23$) (5) สัมพันธภาพในชีวิต
สมรสของบิดา มีความสัมพันธ์กับตัวแปรสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของมารดา ($r=.51$) การอบรม
เลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา ($r=.43$) และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา ($r=.29$)
(6) สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของมารดา มีความสัมพันธ์กับตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน
ของบิดา ($r=.36$) และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา ($r=.25$) (7) การอบรม
เลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มีความสัมพันธ์กับตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา
($r=.55$)

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณจากคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชาย โดยใช้องค์ประกอบทางจิต ด้าน (1)เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา (2)เอกลักษณ์ทางเพศของมารดา (3) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา (4) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา (5) สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา (6) สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของมารดา (7) ทศนคติของบิดา ต่อบทบาททางเพศ เป็นตัวทำนาย ปรากฏผลในตาราง 5

ตาราง 5 เบอร์เจนท์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นโดยใช้เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา เอกลักษณ์ทางเพศของมารดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของมารดา ทศนคติของบิดาต่อบทบาททางเพศ

	เบอร์เจนท์ทำนาย	ตัวทำนาย
เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น	24.20	1
	31.80	1 2
	36.40	1 2 3

ตัวทำนาย 1 = เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา

2 = เอกลักษณ์ทางเพศของมารดา

3 = การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา

4 = การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา

5 = สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา

6 = สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของมารดา

7 = ทศนคติของบิดาต่อบทบาททางเพศ

ผลปรากฏในตาราง 5 ว่า เอกลักษณ์ทางเพศของบิดาถูกเลือกเข้ามาพิจารณาในขั้นที่ 1 สามารถทำนายเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นอย่างเชื่อมั่นได้ ร้อยละ 24.20 ตัวทำนายที่ถูกเลือกเข้ามาพิจารณาในขั้นที่ 2 คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา สามารถทำนายเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นได้เพิ่มขึ้นอย่างเชื่อมั่นได้ ร้อยละ 31.80 ต่อจากนั้น ตัวทำนายที่ถูกเลือกเข้ามาพิจารณาในขั้นที่ 3 คือ เอกลักษณ์ทางเพศของมารดา สามารถทำนายเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นได้เพิ่มขึ้นอีกอย่างเชื่อมั่นได้ ร้อยละ 36.40 ต่อจากนั้น เมื่อเพิ่มตัวทำนายขั้นต่อไป ตั้งแต่ตัวที่ 4-7 ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายไม่มีความเชื่อมั่นได้ เปอร์เซ็นต์การทำนายแต่ละตัวเท่ากับศูนย์ ฉะนั้น ตัวทำนายที่สามารถทำนายเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น ได้แก่ เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และเอกลักษณ์ทางเพศของมารดา

5. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง

5.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

รอยใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว ดังนี้ เอกลักษณ์ทางเพศของบิดาและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดารอย เอกลักษณ์ทางเพศได้ใช้ค่าเกณฑ์ปกติของลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงที่ได้จากการศึกษาในกลุ่มนักศึกษาชายและหญิงเป็นเกณฑ์การแบ่งกลุ่ม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้เฉพาะกลุ่มที่ลักษณะเด่น คือ (1) กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นชายสูงลักษณะเดียว (masculine) คือ กลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นชายสูงกว่าเกณฑ์ปกติและมีคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ (2) กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นหญิงสูงลักษณะเดียว (feminine) คือ กลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงสูงกว่าเกณฑ์ปกติ และมีคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นชายต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ส่วนตัวแปร การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดาได้ใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม คือ 45.05 เป็นเกณฑ์แบ่งผู้ถูกศึกษา เป็นผู้ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก (มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม) และผู้ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย (มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม) ปรากฏผลในตาราง 6

ตาราง 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง ของคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น โดยพิจารณาตามเอกลักษณ์ทางเพศของบิดาและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา	1	563.16	4.66*
การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา	1	747.99	6.19*
เอกลักษณ์ทางเพศxการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	1	3.70	0.03
อธิบาย	3	463.44	3.83*
ที่เหลือ	64	120.76	
ทั้งหมด	67	136.10	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

รวมกันทำนายได้ 15.20%

ผลปรากฏในตาราง 6 พบว่า คะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่น ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ 2 ทางของเอกลักษณ์ทางเพศของบิดา และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดาแต่อย่างใด แต่เอกลักษณ์ทางเพศของบิดาและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดาต่างก็เป็นตัวแปรหลักที่อิสระจากกัน ที่มีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นในระดับที่เชื่อมั่นได้ และสามารถรวมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนตัวแปรตามได้ร้อยละ 15.20 กล่าวคือ คะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่นแปรปรวนไปตามเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของบิดา

อย่างเชื่อมั่นได้ นั่นคือ เด็กชายวัยรุ่นที่บิดามีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายจะมีคะแนนเฉลี่ยเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายสูงกว่าเด็กชายวัยรุ่นที่บิดามีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นหญิง (คะแนนเฉลี่ย คือ 70.93 และ 61.89 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 11.55 และ 9.67) ส่วนคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่นแปรปรวนไปตามการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดาอย่างเชื่อมั่นได้ นั่นคือ เด็กชายวัยรุ่นที่บิดาอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากจะมีคะแนนเฉลี่ยเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายสูงกว่าเด็กชายวัยรุ่นที่บิดาอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย (คะแนนเฉลี่ย คือ 73.11 และ 66.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 12.05 และ 10.24)

5.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
โดยใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว ดังนี้ เอกลักษณ์ทางเพศของมารดา และการอบรมเลี้ยงดูแบบ
รักสนับสนุนของมารดา โดยเอกลักษณ์ทางเพศได้ใช้ค่าเกณฑ์ปกติของลักษณะความเป็นชาย
และลักษณะความเป็นหญิงที่ได้จากการศึกษาในกลุ่มนักศึกษาชายและหญิงเป็นเกณฑ์การแบ่งกลุ่ม
ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะใช้เฉพาะกลุ่มที่ลักษณะเด่น คือ 1. กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นชายสูง
ลักษณะเด็ว (masculine) คือ กลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นชายสูงกว่าเกณฑ์ปกติ
และมีคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ 2. กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นหญิงสูง
ลักษณะเด็ว (feminine) คือ กลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงสูงกว่าเกณฑ์ปกติ
และมีคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นชายต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ส่วนตัวแปร การอบรมเลี้ยงดูแบบ
รักสนับสนุนของมารดา ได้ใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมคือ 46.51 เป็นเกณฑ์แบ่งผู้ถูกศึกษา
เป็นผู้ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก (มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม)
และผู้ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย (มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม)
ปรากฏผลในตาราง 7

ตาราง 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง ของคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น โดยพิจารณาตาม เอกลักษณ์ทางเพศของมารดาและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
เอกลักษณ์ทางเพศของมารดา	1	86.48	0.76
การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา	1	795.05	7.06*
เอกลักษณ์ทางเพศxการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	1	507.17	4.50*
อธิบาย	3	564.51	5.01**
ที่เหลือ	46	112.51	
ทั้งหมด	49	140.18	

* ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ รวมกันทำนายได้ 17.30%

ผลปรากฏในตาราง 7 ว่าคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่นแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ 2 ทางของเอกลักษณ์ทางเพศของมารดากับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมารดาอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทดสอบอิทธิพลของตัวแปรเอกลักษณ์ทางเพศในแต่ละระดับของตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และอิทธิพลของตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนในแต่ละระดับของตัวแปรเอกลักษณ์ทางเพศ และทำการเปรียบเทียบรายคู่ในระดับตัวแปรที่มีปฏิสัมพันธ์อย่างเชื่อมั่นได้ โดยวิธีของ Scheffe' ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ ดังตาราง 8 และตาราง 9

ตาราง 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น เมื่อพิจารณาตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับของตัวแปรเอกลักษณ์ทางเพศของมารดา และระดับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
เอกลักษณ์ทางเพศที่ระดับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก	1	37.55	0.33
เอกลักษณ์ทางเพศที่ระดับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย	1	556.11	4.94*
การอบรมเลี้ยงดูที่ระดับเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชาย	1	23.29	0.21
การอบรมเลี้ยงดูที่ระดับเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นหญิง	1	1278.93	11.37*

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นของกลุ่มที่แบ่งตามเอกลักษณ์ทางเพศของมารดาและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา

เอกลักษณ์ทางเพศxการอบรมเลี้ยงดูแบบ		ค่าเฉลี่ย	(1)	(2)	(3)	(4)
รักสนับสนุนของมารดา			63.18	73.18	75.69	76.00
เอกลักษณ์ทางเพศ	x การอบรมเลี้ยงดูแบบ	63.18	-	10	12.51	12.82
ในลักษณะความเป็นหญิง	รักสนับสนุนนี้	(1)			(11.50)*	(12.08)*
(22 คน)						
เอกลักษณ์ทางเพศ	x การอบรมเลี้ยงดูแบบ	73.18		-	2.01	2.82
ในลักษณะความเป็นชาย	รักสนับสนุนมาก	(2)				
(11 คน)						
เอกลักษณ์ทางเพศ	x การอบรมเลี้ยงดูแบบ	75.69			-	0.31
ในลักษณะความเป็นหญิง	รักสนับสนุนมาก	(3)				
(13 คน)						
เอกลักษณ์ทางเพศ	x การอบรมเลี้ยงดูแบบ	76.00				-
ในลักษณะความเป็นชาย	รักสนับสนุนน้อย	(4)				
(4 คน)						

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลปรากฏในตาราง 8 และตาราง 9 พบว่า กลุ่มมารดาที่มีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายและมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย จะมีผลทำให้เอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่นสูงกว่ากลุ่มมารดาที่มีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความ

เป็นหญิงและมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อยอย่างเชื่อมั่นได้ และยังปรากฏว่ากลุ่มมารดาที่มีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นหญิงและมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากจะมีผลทำให้เอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่นสูงกว่ากลุ่มมารดาที่มีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นหญิงและมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อยอย่างเชื่อมั่นได้

5.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น โดยใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว ดังนี้ ทักษะคิดของบิดาต่อบทบาททางเพศและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา โดยทักษะคิดของบิดาต่อบทบาททางเพศได้ใช้ค่าเฉลี่ยของทักษะคิดของบิดาต่อบทบาททางเพศของกลุ่มรวมคือ (54.57) ในการแบ่งผู้ถูกศึกษาเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ที่มีทักษะคิดต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม (มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม) ผู้ที่มีทักษะคิดต่อบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่ (มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม) ส่วน ตัวแปร การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดาได้ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม คือ 45.05 เป็นเกณฑ์แบ่งผู้ถูกศึกษาเป็นผู้ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก (มีคะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม) และผู้ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย (มีคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม) ปรากฏผลในตาราง 10 ดังนี้

ตาราง 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทางของคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น โดยพิจารณาตาม ทักษะคิดของบิดาต่อบทบาททางเพศและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ทักษะคิดต่อบทบาททางเพศของบิดา	1	53.55	0.43
การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา	1	1282.72	10.22**
ทักษะคิดต่อบทบาททางเพศxการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	1	28.32	0.27
อธิบาย	3	516.30	4.13
ที่เหลือ	116	125.18	
ทั้งหมด	119	135.70	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ร่วมกันทำนายได้ 9.4 %

ผลปรากฏในตาราง 10 ว่า คะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่นไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ 2 ทาง ของทักษะคิดของบิดาต่อบทบาททางเพศและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดาแต่อย่างใด และทักษะคิดของบิดาต่อบทบาททางเพศไม่ได้เป็นตัวแปรหลักที่จะส่งผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นในระดับที่เชื่อมั่นได้ กล่าวคือ คะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่นไม่แปรปรวนไปตามทักษะคิดของบิดาต่อบทบาททางเพศอย่างเชื่อมั่นได้ ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดาเป็นตัวแปรหลัก ที่มีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นในระดับที่เชื่อมั่นได้ (คะแนนเฉลี่ย คือ 73.11 และ 66.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 12.05 และ 10.24) นั่นคือ บิดาที่อบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก จะมีผลทำให้คะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่นสูงกว่าบิดาที่อบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย

5.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น โดยใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว ดังนี้ ทักษะคติของมารดาต่อบทบาททางเพศและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา โดยทักษะคติของมารดาต่อบทบาททางเพศได้ใช้คะแนนเฉลี่ยของทักษะคติของมารดาต่อบทบาททางเพศของกลุ่มรวม คือ 51.18 ในการแบ่งผู้ถูกศึกษาเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ที่มีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม (มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม) ผู้ที่มีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่ (มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม) ส่วน ตัวแปร การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา ได้ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม คือ 46.51 เป็นเกณฑ์แบ่งผู้ถูกศึกษาเป็นผู้ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก (มีคะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม) และผู้ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย (มีคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม) ปรากฏผลในตาราง 11 ดังนี้

ตาราง 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง ของคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น โดยพิจารณาตามทักษะคติของมารดาต่อบทบาททางเพศและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ทัศนคติต่อบทบาททางเพศของมารดา	1	310.02	2.51
การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา	1	1762.37	14.27***
ทัศนคติต่อบทบาททางเพศxการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	1	17.87	.15
อธิบาย	3	703.76	5.69***
ที่เหลือ	116	123.62	
ทั้งหมด	119	138.25	

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

รวมกันทำนายได้ 12.70 %

ผลปรากฏในตาราง 11 พบว่าคะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่นไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ 2 ทางของทัศนคติของมารดาต่อบทบาททางเพศ และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดาต่ออย่างไร และทัศนคติของมารดาต่อบทบาททางเพศไม่ได้เป็นตัวแปรหลักที่จะส่งผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นในระดับที่เชื่อมั่นได้ กล่าวคือ คะแนนเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่นไม่แปรปรวนไปตามทัศนคติของมารดาต่อบทบาททางเพศอย่างเชื่อมั่นได้ ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดาเป็นตัวแปรหลัก ที่มีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นในระดับที่เชื่อมั่นได้ (คะแนนเฉลี่ย คือ 73.25 และ 65.51 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 11.13 และ 11.18) นั่นคือมารดาที่อบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากจะมีผลทำให้เอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่นสูงกว่ามารดาที่อบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย

บทที่ 5

บทย่อ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึง "ผลขององค์ประกอบทางจิตที่มีต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น" โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางจิตในด้าน ทศนคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศ เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดา สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มารดา กับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
2. เพื่อศึกษาว่าองค์ประกอบทางจิตในด้าน ทศนคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศ เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดา สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดา และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มารดา สามารถทำนายเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางจิตที่มีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นอันได้แก่
 - 3.1 เอกลักษณ์ทางเพศของบิดากับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดามีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
 - 3.2 เอกลักษณ์ทางเพศของมารดากับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดามีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
 - 3.3 ทศนคติของบิดาต่อบทบาททางเพศกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดามีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น
 - 3.4 ทศนคติของมารดาต่อบทบาททางเพศกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดามีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็น บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่นชาย สำหรับบุตรวัยรุ่นชายมีอายุ 13 - 19 ปี ที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนที่สังกัดกองมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามแนวคิดจาก ทฤษฎีและผลการวิจัยต่างๆและเครื่องมือที่นำเชื่อถืออยู่แล้ว ดังนี้

1. แบบวัดทัศนคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศ มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ให้ชี้ตอบ 20 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วย ประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วน ประเมินค่า 5 หน่วยจาก "เห็นด้วยอย่างยิ่ง"ถึง "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" เนื้อหาในประโยค กล่าวถึง ความรู้สึก ความเห็น และความเชื่อของบิดา มารดา ในแนวทางการอบรมที่มีต่อ รูปแบบพฤติกรรมเพศหญิงและเพศชายตามธรรมชาติ ทั้งภายในและภายนอกครอบครัวตาม บทสฐานของสังคมที่สมาชิกให้การยอมรับ ตั้งแต่แนวทางในการจัดเตรียมกิจกรรม ความสนใจ การให้ความรู้บุตร ตลอดจนการแสดงออกตามบทบาททางเพศ

ในการตอบแบบวัดนี้ผู้ตอบจะได้ 1-5 คะแนน และคะแนนรวมจาก 20 - 100 คะแนน ในประโยคที่แสดงลักษณะบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม ผู้ที่ตอบ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง"จะได้ คะแนนสูง ในประโยคที่แสดงลักษณะบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่ ผู้ที่ตอบ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" จะได้คะแนนต่ำ ในการวิจัยครั้งนี้ได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อซึ่งมีค่าระหว่าง 2.12-6.29 สำหรับค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดเป็นผู้ที่มีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม ส่วนผู้ที่ได้ คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดเป็นผู้ที่มีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่

แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดัดแปลงจากแบบวัดทัศนคติบทบาททาง เพศของเมสัน แซทคอร์ และอาร์เบอร์ (The National Fertility Survey Sex Role Attitude Inventory ของ Mason, Zajkor และ Arber 1976) (Clunn. 1991 : 288)

2. แบบวัดเอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้ชี้ตอบ 45 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยคำคุณศัพท์ และมาตราส่วนประเมินค่า 7 ช่วง จาก "เป็นจริงเสมอ " ถึง "ไม่เป็นจริงเลย" คุณศัพท์แต่ละข้อเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นหญิง 15 ข้อ คุณลักษณะความเป็นชาย 15 ข้อ และคุณลักษณะความเป็นกลาง 15 ข้อ

ในการตอบแบบวัด ผู้ตอบจะได้คะแนน 1-7 คะแนน ในข้อคุณศัพท์ลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิง ผู้ตอบ "เป็นจริงเสมอ" จะได้คะแนนสูง "ไม่เป็นจริงเลย" จะได้คะแนนต่ำ การให้คะแนน จะให้เฉพาะคะแนนลักษณะความเป็นหญิงและคะแนนลักษณะความเป็นชายเท่านั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ลักษณะความเป็นชายได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 3.47-7.81 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .80 ส่วนลักษณะความเป็นหญิงมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 2.64-7.81 และความเชื่อมั่นเท่ากับ .77 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .95 สำหรับการแบ่งผู้ตอบใช้คะแนนเฉลี่ยของผู้ตอบ แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ปกติของค่ามัธยฐานของลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงที่ได้จากการศึกษาในประชากรทั่วไปของนักศึกษาชายและหญิง เกณฑ์ปกติลักษณะความเป็นชายเท่ากับ 4.67 เกณฑ์ปกติลักษณะความเป็นหญิงเท่ากับ 4.26 สำหรับนักเรียนชายและหญิง เกณฑ์ปกติลักษณะความเป็นชายเท่ากับ 4.55 เกณฑ์ปกติลักษณะความเป็นหญิงเท่ากับ 4.20 จากนั้นนำกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามคะแนนแต่ละลักษณะมาจัดกลุ่มใหม่ได้ 4 กลุ่มดังนี้

- 2.1 กลุ่มที่มีความเป็นหญิงสูงลักษณะเดียว (feminine) คือกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงสูง เพียงลักษณะเดียวและคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นชายต่ำ
- 2.2 กลุ่มที่มีความเป็นชายสูงลักษณะเดียว (masculine) คือกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นชายสูง เพียงลักษณะเดียวและคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงต่ำ
- 2.3 กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้ง 2 ลักษณะ (Androgynous) คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงทั้งในลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิง
- 2.4 กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงต่ำทั้ง 2 ลักษณะ (Undifferentiated) คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำทั้งลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิง

แบบวัดเอกลักษณ์ทางเพศที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดัดแปลงมาจากแบบวัดเอกลักษณ์ทางเพศของเบม (Bem Sex Role Inventory : BSRI) และแบบวัดPAQ ของสเปนซ์ และคณะ (The Personal Attributes Questionnaire)

แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้เฉพาะกลุ่มที่ 2.1 และ 2.2 เท่านั้นเพราะเป็นกลุ่มที่มีลักษณะเด่น

3. แบบวัดสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของ บิดา มารดา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้คำตอบ 20 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่า 5 หน่วยจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" เนื้อหาในประโยคกล่าวถึงความรู้สึกระหว่างบิดา มารดาที่มีต่อกันในด้านต่างๆ ได้แก่ การดำเนินชีวิตครอบครัว ความรักใคร่ผูกพัน เป็นต้น

ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบจะได้ 1-5 คะแนน และคะแนนรวมจาก 20 - 100 คะแนน ในประโยคที่แสดงลักษณะสัมพันธภาพที่ดีผู้ตอบ "จริงที่สุด" จะได้คะแนนสูง และประโยคที่แสดงลักษณะสัมพันธภาพไม่ดี ผู้ตอบ "จริงที่สุด" จะได้คะแนนต่ำ ในการวิจัยครั้งนี้ได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ซึ่งมีค่าระหว่าง 2.73- 7.15 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 ในการแบ่งผู้ตอบออกเป็นสองประเภท ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม ผู้ที่ตอบได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดเป็นผู้มีสัมพันธภาพในชีวิตสมรสดี ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดเป็นผู้ที่มีสัมพันธภาพที่ไม่ดี แบบวัดนี้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวแบบวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส (The Marital Satisfaction Scale) ของโรชและคนอื่น ๆ (Roach and others. 1981)

4. แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้คำตอบ 10 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่า 6 หน่วยจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ .81 ในการแบ่งผู้ตอบออกเป็นสองประเภท ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม ผู้ที่ตอบได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม แสดงว่าผู้ตอบอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบรักสนับสนุนมาก ส่วนผู้ที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม แสดงว่า ผู้ตอบอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบรักสนับสนุนน้อย แบบวัดนี้ใช้แบบวัดของดวงเดือน พันธมนาวิน (2528)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากอธิบดีกรมสามัญศึกษาในการอนุมัติให้เก็บข้อมูลในโรงเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์แนะแนว อาจารย์ฝ่ายปกครองในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายและเก็บรวบรวมข้อมูลเอง ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด ร้อยละ 100 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรม

สำเร็จรูป SPSS/PC เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง (two-way Analysis of Variance)

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน

การสรุปและอภิปรายตามสมมติฐานที่ 1 สมมติฐานที่ 1 กล่าวว่า "ทัศนคติของบิดาต่อบทบาททางเพศมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น" ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของบิดาต่อบทบาททางเพศมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r=.20$) และอยู่ในระดับเชื่อมั่นได้ โดยเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 กล่าวคือ ถ้าคะแนนทัศนคติของบิดาต่อบทบาททางเพศสูง คะแนนเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นจะแปรตาม นั่นคือ เด็กชายวัยรุ่นมีลักษณะความเป็นชายสูง ในทางกลับกันถ้าคะแนนทัศนคติของบิดาต่อบทบาททางเพศต่ำ คะแนนเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นจะแปรตาม นั่นคือเด็กชายวัยรุ่นมีลักษณะความเป็นชายต่ำ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ แพทริเซีย มินูชิน (Kaplan and Sedney. 1980 : 200; citing Patricia Minuchin. 1965) พบว่า ครอบครัวที่ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม เด็กชายจะแสดงความก้าวร้าวได้มากกว่าเด็กหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลายฉบับที่แสดงชัดเจนว่าเด็กชายวัยรุ่นที่มีลักษณะความเป็นชายต่ำ มักมาจากครอบครัวที่บิดาเล่นกับลูกหรือมีกิจกรรมต่างๆ ในลักษณะบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมของผู้หญิง เช่น บิดาปรุงอาหาร ทำหน้าที่แม่บ้าน (Lamb. 1980 : 327; citing Lansky. 1956) (Kaplan and Sedney. 1980 : 197-198; citing DeFronzo and Brudreau. 1979) ซึ่งอธิบายเหตุผลได้ว่า สมัยโบราณทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมจะมีการแบ่งแยกพฤติกรรมบทบาททางเพศอย่างชัดเจนตามพื้นฐานของสังคม (Clunn. 1991 : 285) ถ้าบิดามีความเชื่อต่อบทบาททางเพศที่แตกต่างกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย ย่อมจะแสดงออกในการดำเนินชีวิตครอบครัว การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับผู้หญิง ผู้ชาย และมีการเลี้ยงดูบุตรชายและบุตรหญิงแตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อทัศนคติบทบาททางเพศและพฤติกรรมของบุตร (จันทร์ธิดา เจริญสันติ. 2533 :

23) ทั้งนี้เพราะบิดาจะเป็นตัวแทนของบทบาททางเพศที่ถูกต้อง คือบิดาจะเป็นตัวแทนในการใช้กำลัง หรือเครื่องกลต่างๆ ดังนั้น สรุปได้ว่าทัศนคติต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม บุตรชายจะเรียนรู้แยกบทบาทที่ชัดเจน และมีโอกาสพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นได้ถูกต้อง (Diamant. 1987 : 155; citing AlIssc. 1980, Charles. 1970)

การสรุปและอภิปรายตามสมมติฐานที่ 2 สมมติฐานที่ 2 กล่าวว่า " ทัศนคติของมารดาต่อบทบาททางเพศมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น " ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของมารดาต่อบทบาททางเพศไม่มีความสัมพันธ์กับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นแต่ประการใด ($r=.117$) โดยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 แต่สอดคล้องกับงานวิจัยที่แสดงชัดเจนว่า มารดาที่มีทัศนคติต่อบทบาททางเพศสมัยใหม่ เช่น ทำงานนอกบ้าน จะทำให้เด็กมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้ง 2 ลักษณะ (Huston. 1980 : 437; citing Haugh. 1974; Gold and Andres. 1978 a; 1978 b; 1978 c; Gold and others, Holfman 1974; 1979; Wood. 1972) ซึ่งพอจะอธิบายเหตุผลได้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง ทำให้ผู้หญิง ผู้ชายมีโอกาสเท่าเทียมกันมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาอาชีพ ความสามารถต่างๆ ตลอดจนงานรับผิดชอบในบ้านหรือนอกบ้าน ทำให้มารดามีบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่มากขึ้น แต่ความรู้สึกต่อบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมมีมากกว่า ดังเช่น การสำรวจของคลันน์ (Clunn. 1991 : 288; citing Mason. 1973; Mason, Czajka and Arber. 1976) ที่พบว่าในสภาพสังคมปัจจุบัน ความคาดหวังของประชากรต่อบทบาททางเพศยังเป็นแบบดั้งเดิมอยู่มาก และการศึกษาของฮาร์เดสตีและโบกเมเยอร์ที่พบว่า แม้ว่าผู้หญิงจะมีบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่หรือไม่ก็ตาม แต่ผู้หญิงส่วนใหญ่ยอมรับบทบาทในการเป็นแม่บ้านและเลี้ยงบุตร โดยไม่เกิดความขัดแย้งในบทบาท (Hardesty and Bokemeier. 1989 : 253-257) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แม้ว่ามารดาจะมีทัศนคติต่อแบบแผนทางเพศแบบดั้งเดิม แต่สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงทำให้มารดาจำเป็นต้องแสดงบทบาททางเพศแบบสมัยใหม่มากขึ้น แต่การเรียนรู้หรือการเลียนแบบเอกลักษณ์ทางเพศของบุตร จะเรียนรู้จากพฤติกรรมที่มารดาแสดงออกไม่ใช่เรียนรู้จากทัศนคติ

ของมารดา จึงทำให้ทัศนคติของมารดาต่อแบบแผนทางเพศไม่มีความสัมพันธ์กับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

การสรุปและอภิปรายตามสมมติฐานที่ 3 สมมติฐานที่ 3 กล่าวว่า "เอกลักษณ์ทางเพศของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น" ผลการวิจัยพบว่าเอกลักษณ์ทางเพศของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่น ($r=.49$) และอยู่ในระดับเชื่อมั่นได้โดยเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 กล่าวคือ บิดามีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายสูง จะทำให้เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นจะแปรตาม นั่นคือ เด็กชายวัยรุ่นมีลักษณะความเป็นชายสูงด้วย ในทางกลับกันถ้าบิดามีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายต่ำจะทำให้เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นจะแปรตาม นั่นคือ เด็กชายวัยรุ่นมี ลักษณะความเป็นชายต่ำด้วย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของบล็อก (Lamb. 1980 : 103; citing Block. 1975) ที่พบว่า บิดาที่มีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้ง 2 ลักษณะ จะทำให้เด็กมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้ง 2 ลักษณะด้วย และงานวิจัยต่างๆ ที่สนับสนุนชัดเจนว่า ลักษณะความเป็นชายของบุตรและการรับรู้ลักษณะความเป็นชายของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวก (Lamb. 1980 : 327; citing Heilbrun. 1956b, 1974; Rychlak and Legerski. 1967) และสอดคล้องกับการทดลองของรูเบิลและคนอื่น ๆ (Ruble and others. 1981 : 156) ได้ทดลองให้เด็กเห็นตัวแบบ 8 แบบ เพศหญิง 4 แบบ เพศชาย 4 แบบ พบว่าเด็กเลียนแบบเพศตนเองอย่างเชื่อมั่นได้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าเอกลักษณ์ทางเพศของบิดาเป็นลักษณะที่สำคัญที่ทำให้เด็กได้รวบรวมข้อมูล ลอกแบบ รับรู้ และเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของลักษณะความเป็นชาย และลักษณะความเป็นหญิงที่เหมาะสม เพื่อพิจารณาเป็นเอกลักษณ์ทางเพศของตนเอง (Clunn. 1991 : 293; citing Bielenky and others. 1986; Kohlberg. 1966; Phillip. 1969)

การสรุปและอภิปรายตามสมมติฐานที่ 4 สมมติฐานที่ 4 กล่าวว่า "เอกลักษณ์ทางเพศของมารดามีความสัมพันธ์ทางลบกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น" นั่นคือ มารดามีลักษณะเป็นหญิงมากจะทำให้เด็กชายวัยรุ่นมีลักษณะความเป็นชายต่ำ และถ้ามารดามีลักษณะเป็นชายสูง จะทำให้เด็กชายวัยรุ่นมีลักษณะความเป็นชายสูง ผลการวิจัยพบว่า เอกลักษณ์ทางเพศของมารดาในลักษณะความเป็นชายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ในลักษณะความเป็นชายของเด็กชายวัยรุ่น ($r=.37$) และอยู่ในระดับเชื่อมั่นได้โดยเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 กล่าวคือ มารดามีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายสูงจะทำให้เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นจะแปรตาม นั่นคือเด็กชายวัยรุ่นมีลักษณะความเป็นชายสูงด้วย ในทางกลับกันถ้ามารดามีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นหญิงสูง จะทำให้เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นจะแปรตาม นั่นคือเด็กชายวัยรุ่นมีลักษณะความเป็นหญิงสูงด้วย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกรีน ที่พบว่า เด็กชายที่มีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นหญิงจะลอกเลียนแบบมารดาและมารดามีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นหญิงสูง (Lamb. 1980 : 337 citing Green. 1974) และจากการวิจัยของบิลเลอร์พบว่า มารดากระตุ้นพฤติกรรมการแสดงออกในความเป็นชาย เช่น ความก้าวร้าว ความเป็นตัวของตัวเองแล้ว เด็กชายจะแสดงความพึงพอใจในลักษณะความเป็นชายมากกว่า และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในลักษณะความเป็นชายมากกว่ามารดาที่ไม่ได้กระตุ้น (Biller. 1970 : 412) ซึ่งอธิบายเหตุผลได้ว่าระดับความเข้มของการแสดงออกในพฤติกรรมของลักษณะความเป็นชายและพฤติกรรมของลักษณะความเป็นหญิงของบิดา มารดา ในการปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวย่อมจะส่งผลต่อเด็ก (Lamb. 1980 : 104; citing White. 1960)

การสรุปและอภิปรายตามสมมติฐานที่ 5 สมมติฐานที่ 5 กล่าวว่า "สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น" ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น ($r=.372$) และอยู่ในระดับเชื่อมั่นได้ และสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของมารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น ($r=.271$) และอยู่ใน

ระดับเชื่อมั่นได้โดยเป็นไปตามสมมติฐานที่ 5 กล่าวคือ บิดา และมารดาที่มีความพึงพอใจในชีวิตสมรสสูง เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นจะแปรตาม นั่นคือเด็กชายวัยรุ่นมีลักษณะความเป็นชายสูง ในทางกลับกันถ้าบิดาและมารดาที่มีความพึงพอใจในชีวิตสมรสต่ำ เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นจะแปรตาม นั่นคือเด็กชายวัยรุ่นมีลักษณะความเป็นชายต่ำ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของเบอเกอร์ (Lamb. 1980 : 334; citing Berkeley. 1976) พบว่า บิดามารดาที่มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและบิดาเป็นแบบที่ตี จะทำให้เด็กชายมีลักษณะความเป็นชายสูง เข้าสังคมได้ดี มีความมั่นใจในตนเอง และมองโลกในแง่ดี แต่ถ้าบิดามารดามีสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อกัน มีความขัดแย้งกัน โดยเฉพาะมารดามีทัศนคติไม่ดีต่อบิดา จะทำให้เด็กชายมีลักษณะความเป็นชายน้อย ไม่เข้าสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวพบว่า ถ้าบิดาประพฤติดูแลมารดาอย่างทารุณ ความไม่เป็นมิตรของบิดาจะพุ่งมาสู่เด็กและมารดา ทำให้ขาดการติดต่อสื่อสารในครอบครัวและมีผลต่อการพัฒนาทางเพศของเด็ก (Rosen. 1979 : 82; citing Macpherson. 1970, Schaffield. 1952)

นอกจากนั้นผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดา มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนของบิดา มารดา กล่าวคือ สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนของบิดาและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนของมารดาอย่างเชื่อมั่นได้ ($r=.43$ และ $r=.29$) ตามลำดับ ส่วนสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนของบิดา และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนของมารดาอย่างเชื่อมั่นได้ ($r=.36$ และ $r=.25$) ตามลำดับ รวมทั้งสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา และสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของมารดา มีความสัมพันธ์กันและอยู่ในระดับเชื่อมั่นได้ ($r=.51$) จึงอธิบายด้วยเหตุผลได้ว่า การมีความรักใคร่ผูกพันให้เอกเห็นใจกันระหว่างคู่สมรส เป็นแรงจูงใจให้บิดา มารดา ปฏิบัติบทบาทต่างๆ ได้ดีขึ้น โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่การเป็นบิดา มารดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมาเจลสกี (Majelski. 1986 : 10-14) ที่พบว่า มารดาที่มีความพึงพอใจในชีวิตสมรสจะปรับตัวต่อหน้าที่รับผิดชอบในฐานะมารดาได้ดีกว่าผู้ไม่มีความพึงพอใจในชีวิตสมรส ดังนั้นสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดาดี บิดาและ

มารดาที่มีโอกาสพัฒนาความสัมพันธ์กับบุตรทำให้บุตรมีโอกาสดอกเลียนแบบ ทำให้บุตรมีเอกลักษณ์ทางเพศได้ถูกต้อง

การสรุปและอภิปรายตามสมมติฐานที่ 6 สมมติฐานที่ 6 กล่าวว่า "การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น" ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น ($r=.372$) และอยู่ในระดับเชื่อมั่นได้ โดยเป็นไปตามสมมติฐานที่ 6 กล่าวคือ ถ้าบิดาอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นจะแปรตาม นั่นคือ เด็กชายวัยรุ่นมีลักษณะความเป็นชายสูง ในทางกลับกัน ถ้าบิดาอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นจะแปรตาม นั่นคือ เด็กชายวัยรุ่นมีลักษณะความเป็นชายต่ำ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ การศึกษาของซานทร็อกและวาร์แซค (Santrack and Warshack. 1979 : 102) ได้ศึกษาถึงครอบครัวในยุคก่อนที่บิดาเป็นผู้อบรมเลี้ยงดูบุตรพบว่า เด็กชายที่บิดาเป็นผู้อบรมเลี้ยงดูจะมีคะแนนลักษณะความเป็นชายและมีวุฒิภาวะสูง เข้าสังคมได้มากกว่าเด็กชายที่มารดาเป็นผู้อบรมเลี้ยงดู และสอดคล้องกับงานวิจัยที่สนับสนุนเรื่องนี้มากมาย ได้ผลตรงกันว่า ถ้าผู้ปกครองที่เป็นเพศเดียวกับเด็กเป็นผู้เลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ให้ความใกล้ชิด ให้ความอบอุ่น จะทำให้เด็กชายและเด็กหญิงมีการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศได้เหมาะสมมากขึ้น (Hetherington. 1978 : 583; citing Bronson. 1953; Helper. 1955; Mussen and Distler. 1959; 1960; Mussen and Rutherford. 1963; Payne and Mussen. 1956; Sears. 1953; Flander. 1968) ส่วนการวิจัยในประเทศไทยที่สอดคล้องกัน ได้แก่ งานวิจัยของรัชณี วารินทร์ (รัชณี วารินทร์. 2531 : 60) พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล เป็นการเลี้ยงดูแบบที่พ่อ แม่ ให้ความรัก ความอบอุ่น เอาใจใส่ ดูแลให้เหตุผลแก่ลูก ให้คำแนะนำ สั่งสอน จึงทำให้เด็กมีลักษณะความเป็นชายสูง ทั้งนี้อธิบายเหตุผลได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนเป็นพื้นฐานของการที่บิดา มารดาถ่ายทอดลักษณะต่างๆตามเพศของตนไปสู่เด็กทำให้เด็กมีบทบาททางเพศที่เหมาะสม ถ้าบิดามีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน บุตรชายมีโอกาสดอกเลียนแบบลักษณะและพฤติกรรมของบิดา

การสรุปและอภิปรายตามสมมติฐานที่ 7 สมมติฐานที่ 7 กล่าวว่า "การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดามีความสัมพันธ์ทางลบกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น" ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น ($r=.37$) และอยู่ในระดับเชื่อมั่นได้ โดยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 7 กล่าวคือ ถ้ามารดาอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นจะแปรตาม นั่นคือ เด็กชายวัยรุ่นมีลักษณะความเป็นชายสูง ในทางกลับกัน ถ้ามารดาอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นจะแปรตาม นั่นคือเด็กชายวัยรุ่นมีลักษณะความเป็นชายต่ำ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชณี วารินทร์ (รัชณี วารินทร์. 2531 : 60) พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล เป็นการเลี้ยงดูแบบที่พ่อ แม่ ให้ความรัก ความอบอุ่น เอาใจใส่ดูแลให้เหตุผลแก่ลูก ให้คำแนะนำสั่งสอน จึงทำให้เด็กมีลักษณะความเป็นชายสูง การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนเป็นพื้นฐานของการที่บิดา มารดาถ่ายทอดลักษณะต่างๆ ตามเพศของตนไปสู่เด็ก ทำให้เด็กมีบทบาททางเพศที่เหมาะสม ซึ่งหมายถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนตามเพศของเด็ก

การสรุปและอภิปรายตามสมมติฐานที่ 8 สมมติฐานที่ 8 กล่าวว่า "ทัศนคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศ เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดา สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มารดา สามารถทำนายเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นได้" จากการวิเคราะห์คะแนนองค์ประกอบแต่ละด้านแบบถดถอยพหุคูณ ปรากฏผลสำคัญดังนี้ (ดูตาราง 5) เอกลักษณ์ทางเพศของบิดามีอำนาจการทำนายร้อยละ 24.20 และอยู่ในระดับเชื่อมั่นได้ และตัวแปรเอกลักษณ์ทางเพศของบิดา และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดามีอำนาจการทำนายเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.80 และตัวแปรเอกลักษณ์ทางเพศของบิดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดาและเอกลักษณ์ทางเพศของมารดา มีอำนาจการทำนายเพิ่มขึ้นได้ถึงร้อยละ 36.40 ซึ่งแสดงว่าเอกลักษณ์ทางเพศของบิดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดาและเอกลักษณ์ทางเพศของมารดา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น ซึ่งอธิบายได้ว่า การเรียนรู้พฤติกรรมบทบาททาง

เพศส่วนใหญ่จนทำให้เด็กมีการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศที่ถูกต้องนั้น เด็กจะได้รับการเรียนรู้จากครอบครัว โดยเฉพาะการลอกแบบ เลียนแบบและปรับแต่งพฤติกรรมจากผู้ปกครองที่เป็นตัวแบบที่สำคัญและมีอำนาจที่สุด โดยเฉพาะในช่วงชีวิตเด็กตอนต้น ซึ่งเด็กชายจะลอกแบบพฤติกรรมบิดาในช่วงอายุ 3-5 ปี และเด็กจะเรียบเรียงลักษณะต่างๆที่สำคัญของเพศชายอีก 2/3-3/4 ในช่วงหนุ่ม (Huston. 1983 : 429) ดังนั้นเอกลักษณ์ทางเพศของบิดาเป็นลักษณะที่สำคัญที่จะแสดง และแนะนำให้เด็กได้รับความรู้ในลักษณะความเป็นชาย เอกลักษณ์ทางเพศของบิดาจึงเป็นตัวทำนายที่ถูกเลือกพิจารณาในขั้นที่ 1 โดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 24.20

การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา เป็นตัวทำนายที่ถูกเลือกเข้าพิจารณาเป็นขั้นที่ 2 และทำให้อำนาจการทำนายเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 31.80 เป็นเพราะว่าในสภาพสังคมไทย บิดาทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัว รับผิดชอบต่อการหาเลี้ยงครอบครัว ส่วนหน้าที่การเลี้ยงดูบุตร เอาใจใส่ ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่บุตร เป็นหน้าที่ของมารดา (จันทรรัตน์ เจริญสันติ. 2533 : 3) ซึ่งนักทฤษฎีหลายท่านและหลายทฤษฎี (Bernhardt. 1957; Christopherson. 1956; Mogery. 1957; Olsen. 1960) เน้นอิทธิพลมารดาต่อการเลี้ยงดูบุตร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของบิลเลอร์ (Biller. 1970 : 412) ถ้ามารดากระตุ้นพฤติกรรมในลักษณะความเป็นชายเป็นตัวทำนายที่สำคัญในเด็กชายที่ขาดพ่อ ซึ่งพบว่ามารดากระตุ้นพฤติกรรมการแสดงออกในความเป็นชาย เช่น ความก้าวร้าว ความเป็นตัวของตัวเองแล้ว เด็กชายจะแสดงความพึงพอใจในลักษณะความเป็นชายมากกว่า และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในลักษณะความเป็นชายมากกว่ามารดาที่ไม่ได้กระตุ้นลักษณะความเป็นชาย และสอดคล้องกับการศึกษาระยะยาวในครอบครัวที่หย่าร้างในการทำนายลักษณะความเป็นชายของเด็กชาย พบว่าลักษณะความเป็นชายจะมีค่าความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้แรงเสริมของมารดาในรูปแบบพฤติกรรมตามชนิดของเพศ (Hetherington. 1978 : 258) และงานวิจัยของสตอลเลอร์ที่ศึกษากระเทยพบว่า เด็กชายเหล่านี้จะใกล้ชิดมารดาและมารดาให้แรงเสริมในพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นหญิง ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนจึงเป็นแรงเสริมในการทำนายเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายได้เพิ่มขึ้น

เอกลักษณ์ทางเพศของมารดาเป็นตัวทำนายที่ถูกเลือกเข้าพิจารณาเป็นขั้นที่ 3 และทำให้อำนาจการทำนายเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 36.40 เป็นเพราะว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดาเป็นสิ่งที่เด็กใกล้ชิดและปฏิสัมพันธ์ กับมารดามาก การลอกแบบ การเลียนแบบตัวแบบมารดาจึงกระทำได้ง่ายที่สุด

ความผันแปรของเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นที่เหลืออีกร้อยละ 63.60 ซึ่งไม่สามารถอธิบายได้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผลจากปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นซึ่งไม่ได้นำมาศึกษาครั้งนี้

การสรุปและอภิปรายตามสมมติฐานที่ 9 สมมติฐานที่ 9 กล่าวว่า "เอกลักษณ์ทางเพศของบิดาในลักษณะความเป็นชายกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มีผลทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชาย" ผลการวิจัยปรากฏว่า เอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ 2 ทางของเอกลักษณ์ทางเพศของบิดาและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดาแต่อย่างใด จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 9 เหตุผลที่เป็นไปได้ คือ สังคมปัจจุบันบทบาทของครอบครัวเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว มารดาเปลี่ยนบทบาทรับผิดชอบงานบ้านมาอบรมเลี้ยงดูลูก ขณะเดียวกันบิดามุ่งสู่เศรษฐกิจ โดยเฉพาะสังคมประเทศไทยที่ก้าวสู่ความเป็นนิคส์ บิดามักไม่มีเวลาเพราะมัวแต่เข้าสู่เส้นทางเศรษฐกิจ ใช้เวลากับงานมากจนสูญเสียความรับผิดชอบในการอบรม ดูแลลูกๆตนเอง โดยปล่อยภาระหน้าที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการดูแลลูกหรือการถ่ายทอดทางสังคมให้แก่มารดาไป ดังนั้นนักทฤษฎีหลายท่านและหลายทฤษฎี (Bernhardt. 1957; Christopherson. 1956 Mogerly. 1957; Olsen. 1960) เน้นอิทธิพลมารดาต่อการเลี้ยงดูบุตร แต่พฤติกรรมของบิดาเป็นที่น่าสนใจ และสำคัญของการปฏิสัมพันธ์อย่างดี มากกว่าจำนวนปริมาณที่บิดาเข้าไปคลุกคลีกับบุตร นั่นคือ การปฏิสัมพันธ์อย่างดีและมีประสิทธิภาพของบิดา ถึงแม้จะน้อยชั่วโมงก็ตามจะมีผลต่อการพัฒนาทางเพศของบุตร (Ainoworth et.al 1971, 1974; Boss and Bell. 1960; Pederson and Robson, 1969; Schefer and Emerson. 1964) และจากการศึกษาของโคเทลชช (Kotelchuch. 1979) ได้ศึกษาปริมาณเวลาที่ใช้ในวันหนึ่งๆ พบว่ามารดา

ใช้เวลาอยู่กับลูกเฉลี่ย 9 ชั่วโมงต่อวัน ขณะที่บิดาใช้เวลาอยู่กับลูกเพียง 3.2 ชั่วโมงต่อวัน ส่วนเลwis และเวนรอป (Lewis and Weinraub. 1974 : 560) พบว่าบิดาใช้เวลาอยู่กับลูกเฉลี่ยแล้วเพียง 20 นาทีต่อวัน นั่นคือ พฤติกรรมและคุณภาพการใช้เวลาที่อยู่กับเด็กอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยนี้ที่ปรากฏผลสำคัญคือเอกลักษณ์ทางเพศของบิดาและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดาต่างก็เป็นตัวแปรหลักที่มีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นและมีระดับเชื่อมั่นได้ กล่าวคือ บิดามีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายมีผลทำให้เด็กชายวัยรุ่นมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายสูงกว่าบิดาที่มีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นหญิงอย่างเชื่อมั่นได้ และบิดามีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากมีผลทำให้เด็กชายวัยรุ่นมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายสูงกว่าบิดาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อยอย่างเชื่อมั่นได้

การสรุปและอภิปรายตามสมมติฐานที่ 10 สมมติฐานที่ 10 กล่าวว่า "เอกลักษณ์ทางเพศของมารดาในลักษณะความเป็นหญิงกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากของมารดา มีผลทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศเป็นเพศตรงข้าม" ผลการวิจัยปรากฏว่าเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ 2 ทางของเอกลักษณ์ทางเพศของมารดาและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดาอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ที่ปฏิสัมพันธ์พบว่า มีความแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ ดังนี้ กลุ่มมารดาที่เอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายและมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อยจะทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายสูงกว่ากลุ่มมารดาที่มีเอกลักษณ์ในลักษณะความเป็นหญิงและมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย และอยู่ในระดับเชื่อมั่นได้ และยังปรากฏผลว่ากลุ่มมารดาที่เอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นหญิงและมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากจะทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายสูงกว่ากลุ่มมารดาที่มีเอกลักษณ์ในลักษณะความเป็นหญิงและมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อยและอยู่ในระดับเชื่อมั่นได้ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 9 เหตุผลที่เป็นไปได้ มารดาที่มีลักษณะ เป็นหญิงมากทำให้เด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับบทบาทของเพศหญิง และอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก กล่าวคือ มารดาสนใจอบรมดูแล มีการกระตุ้นและให้แรงเสริมในกิจกรรมที่แสดงความเป็นชาย

การสรุปและอภิปรายตามสมมติฐานที่ 11 และ 12 สมมติฐานที่ 11 กล่าวว่า "ทัศนคติของบิดาต่อบทบาททางเพศกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มีผลทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชาย" และสมมติฐานที่ 12 กล่าวว่า "ทัศนคติของมารดาต่อบทบาททางเพศกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา มีผลทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชาย" สมมติฐานทั้ง 2 ข้อนี้ คาดการณ์ว่า ทัศนคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา จะส่งผลต่อตัวแปรตามเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชาย" ผลการวิจัยปรากฏว่าเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นไม่แปรปรวนไปตามภูมิมัณฑ์ 2 ทาง ของทัศนคติของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มารดาแต่อย่างใด (ดังตาราง 10 และ 11) จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 11 และ 12 แต่ปรากฏผลสำคัญคือ บิดาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนจะส่งผลทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายสูงกว่าบิดาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อยในระดับเชื่อมั่นได้ และมารดาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนจะส่งผลทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายสูงกว่ามารดาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อยในระดับเชื่อมั่นได้ เหตุผลที่เป็นไปได้ ทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาททางเพศเป็นการคาดการณ์แบบผิวเผิน แม้ว่าในบางครั้งสามารถคาดการณ์พฤติกรรมเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กได้ก็ตาม (Huston. 1983 : 472; citing Barry. 1980; Grandall. 1978; Loth. 1978; Meyer. 1980; Perloff. 1977) ส่วน เฟอร์กอต (Fergot. 1974) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของผู้ปกครองและพฤติกรรมของบิดา มารดา ที่แสดงต่อเด็กนั้นมีความสัมพันธ์เพียงเล็กน้อย รวมทั้งผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ทัศนคติของบิดาต่อบทบาททางเพศ มีความสัมพันธ์กับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นเพียงเล็กน้อย ส่วนทัศนคติของมารดาต่อบทบาททางเพศไม่มีความสัมพันธ์กับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาระยะยาวของบล็อก และวอน เดอร์ ลิปป (Block, Von der Lippe and Block. 1974) ได้ศึกษาแบบแผนพฤติกรรมของผู้ปกครองในผู้ปกครองที่มีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายสูงและลักษณะความเป็นหญิงสูง (androgynous) พบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงเสนอทัศนคติ

แบบดั้งเดิมและพฤติกรรมที่เป็นไปได้แก่เด็ก แต่การแสดงออกไม่ได้เป็นแบบดั้งเดิมแต่เป็นแบบสมัยใหม่ ดังนั้น ทักษะติดต่อทางเพศ จึงไม่ได้เป็นตัวแปรที่สำคัญ

สรุปรวมจะเห็นได้ว่า เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา และเอกลักษณ์ทางเพศของมารดา มีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบว่าข้อจำกัดบางประการ คือ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นเด็กชายวัยรุ่น ซึ่งควรจะมีการศึกษาในเด็กหญิงวัยรุ่น เพื่อได้คำตอบในการวิจัยครอบคลุมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ค้นพบเกี่ยวกับ องค์ประกอบทางจิต หลายด้านที่มีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น โดยเฉพาะผลที่สำคัญ คือ เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา เอกลักษณ์ทางเพศของมารดา และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของ บิดา มารดา ที่มีต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติ จากความรู้ที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ จัดโครงการสัมมนาบทบาทของ บิดา มารดา ต่อการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของบุตร เพื่อให้บิดา มารดามีความเข้าใจถึงบทบาทที่เหมาะสมของบิดา มารดา เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดาที่แสดงออกและเป็นตัวแบบให้บุตร เห็น การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนที่เหมาะสมตรงตามเพศของตน ตลอดจนความสำคัญในสัมพันธภาพชีวิตสมรสของบิดามารดา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของบุตร
2. ด้านการศึกษา การสอนในวิชาจิตวิทยาพัฒนาการนั้น ควรบรรจุเนื้อหาการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของเด็ก ปัจจัยที่มีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศ ตลอดจนแนวทางการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้าใจในวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตร ความสำคัญของการเป็นตัวแบบและเข้าใจในบทบาทการเป็นตัวแบบ เพื่อให้เด็กมีเอกลักษณ์ทางเพศที่ถูกต้อง

3. ด้านการวิจัย มีดังนี้

3.1 การศึกษาเปรียบเทียบเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กวัยรุ่นที่มีมารดาที่ทำงานนอกบ้านและมารดาที่เป็นแม่บ้าน :

3.2 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์ทางเพศของบิดา วิธีการอบรมเลี้ยงดูและปริมาณเวลาที่อยู่กับบุตร กับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

"กบว.ห้ามกระเทยออกทีวี," มติชน. 7 พฤษภาคม 2534. หน้า 16.

จันทร์เพ็ญ คุปกาญจนกุล. ตัวแบบสมมุติฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรส: การทดสอบเฉพาะกรณีข้าราชการกระทรวงอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.

จันทร์รัตน์ เจริญสันติ. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อบทบาททางเพศ ความพึงพอใจในชีวิตสมรสกับการปรับตัวของบิดามารดาที่มีบุตรคนแรก. วิทยานิพนธ์ วท.บ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533. อัดสำเนา.

"ชาวเอดส์แห่ลองยาวัคซีนใหม่ของสหรัฐ," เดลินิวส์. 4 กุมภาพันธ์ 2536. หน้า 18.

เจดศักดิ์ วัฒนสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

"ผู้ใหญ่วัดการ เกย์วัยรุ่นพุ่งพรวด," เดลินิวส์. 22 มีนาคม 2531. หน้า 11.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. ปัจจัยทางจิตวิทยาในเพศที่เกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย รายงานฉบับที่ 32. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

ทิพวรรณ นพวงศ์. "มูลเหตุที่ทำให้พฤติกรรมเยาวชนเบี่ยงเบนและการแก้ไข," วิทยจารย์. 7(7) : 4 - 9 ; กรกฎาคม 2528.

ธีระพร อูวรรณธ. เด็กกับสังคมในเอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมเด็ก หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สมมิตร, 2526.

นวลละออ สุภาพล. ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

นวลละออ สุภาพล. ผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

นพวัลย์ กัมพลากิริ. การศึกษาสภาวะแวดล้อมของครอบครัวผู้ป่วยจิตเวชวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์
สส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.

นันท์ พินิต. "เขยื้อนโลก : แม่เครียดเวลาห้องลูกชายออกมาเป็นตุ๊ด," ไทยรัฐ. 3 มีนาคม
2534. หน้า 6.

บุญธรรม กิจปรีดีบริสุทธิ์. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ศรีอนันต์, 2531.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ: การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์วังบูรพา, 2526.

"เปิดเอกสารภาพไม่แคร์สังคม ปาหนันซึ่งเป็นสิทธิส่วนตัว," เดลินิวส์. 4 กุมภาพันธ์ 2536.
หน้า 18.

พงษ์สุดา รัตนมาศมงคล. ทัศนคติของบิดาต่อการเป็นบิดาและความสัมพันธ์กับบุคลิกลักษณะด้านการ
ปรับตัวของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

พรศรี ศรีอัญญาพร และบุวดี วัฒนานนท์. สถิติและการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
สามเจริญพานิช, 2529.

พยอม อิงคตานุวัฒน์. จิตเวชเด็ก. กรุงเทพฯ : โครงการตำราศิริราช คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.

ไพบุลย์ ช่างเรียน. ลักษณะสังคมและการปกครองไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2524.

ไพรัตน์ พงกษชาติคุณากร. จิตเวชศาสตร์ เล่ม 3. เชียงใหม่ : โครงการตำรา
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2533.

มนตรี ตันประยูร. "เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ," วารสารการศึกษากทม.
12(4) : 18-20 ; เมษายน 2531.

มนิรัตน์ เพื่องวุฒิราญ. "รักร่วมเพศ," ใกล้หมอ. 11(4) : 23-24; กันยายน 2530.

- รุ่งกานดา พงศ์ธรกุลพานิช. ความคิดเห็นของนักเรียนชายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อ
พวกรักร่วมเพศชาย กรณีศึกษา : กลุ่มโรงเรียนที่ 1 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
 สส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.
- รัชณี วารินทร์. การศึกษาลักษณะความเป็นชาย ลักษณะความเป็นหญิงกับการอบรมเลี้ยงดู.
 ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2531. อัดสำเนา.
- ละเอียด ชูประยูร. "การศึกษาทางจิตวิทยาในคนไข้โรคมะเร็ง," วารสารจิตวิทยาคลินิก.
 6(5) : 1-3 ; พฤษภาคม 2518.
- วิลาวัลย์ ศรีสุวัฒน์. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมรส เจตคติของบิดาต่อบุตร กับบทบาทในการเลี้ยง
ดูบุตรของบิดาที่มีบุตรคนแรก. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล,
 2531. อัดสำเนา.
- วิญญา วิศาลาภรณ์. การวิจัยทางการศึกษา : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- วัลลภ ปิยะมรินธรรม. คุยกับนักจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, 2532.
- วันเพ็ญ บุญประกอบ. "ก่อนจะมาเป็นเกย์-เลสเบียน," วารสารแนะแนว 17 : 60-64;
 สิงหาคม-กันยายน 2526.
- วันเพ็ญ บุญประกอบ. "Feminine," วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 34(2) :
 139-149; เมษายน-มิถุนายน 2532.
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. ประมวลสัง
เคราะห์งานวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทย เล่ม 2. จัดโดย
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สนับสนุน
โดยโครงการพัฒนาสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สำนักงานกรรมการแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี, 2533.
- สุวิทนา อารีพรรค. ความผิดปกติทางจิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2524.

- สุสันหา ยิ้มแย้ม. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์บทบาททางเพศกับการปรับตัวต่อการเป็นมารดาของหญิงครรภ์แรก. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530. อัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สถานภาพปัจจุบันของสตรีไทย. กรุงเทพฯ : องค์ศิลป์ การพิมพ์, 2523.
- อรุณช ภาชีน. การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อบทบาทของเพศชายและหญิง. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2522. อัดสำเนา.
- อานนท์ อาภาภิรมย์. สังคมวัฒนธรรมและประเพณีไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2525.
- Allport G.W. Pattern and Growth in Personality. New York : Rinehart & Winston, 1976.
- American Psychiatric Association. Diagnostic and statistical manual of disorders. 3rd ed. Washington DC : Author, 1987.
- Bell, Richard Q. and Lawrence V. Harper. Child Effect On Adults. New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates Publishers, 1977.
- Brierley, Harry. Transvestism : A Handbook with Case Studies for Psychologist, Psychiatrists and Counselors. New York : Pergamon Press, 1979.
- Buri, John R. "Parental Authority Questionnaire," Journal of Personality Assessment. 57(1) : 110-119 ; January, 1991.
- Christie, Debbie and Michael Young. "Self Concept of lesbian and Heterosexual women," Psychological Abstract. 75(11) : 121 ; January, 1988.
- Clunn, Patricia. Child Psychiatric Nursing. St. Louis : Mosby Year book Inc, 1991.

- De Carmo, E. and K. Davidsson. Psychosocial effects of Pregnancy on the mother, father, marriage and family. In L.K. McNall, & J.T. Galeener (Eds.) Current practice in Obsetetric and Gynecologic Nursing. Saint Louis : The C.V. Mosby Company, 1978.
- Diamant, Louis. Male and Female Homosexuality : Psychological Approaches. New York : Basil Blackwell, 1987.
- Downey, Jennifer and others. "Sex Hormones in Lesbian and Heterosexual woman," Psychological Abstract. 79(7) : 2660 ; October, 1989.
- Francaeur, Robert T. Becoming a Sexual Person. New York : John Wiley & Sons, 1982.
- Gillis, Linda J Alpert and James P. Connell. "Gender and Sex-Role Influences on Children's Self Esteem." Journal of Personality. 57(11) : 97-111 ; November, 1989.
- Gillow, Kim Elaine and Linda, Lindsey Davis. "Lesbian Stress and Coping Methods." Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Service. 25(9) : 28-32 ; September, 1987.
- Harry, Joseph. The Social Organization of Gay Males. New York : Praeger Publisher, 1978.
- Heiburn. A.B. "Measurement of Masculine and Feminine Sex ROLe Identition as Independent Dimensions." Journal of Consulting and Clinical Psychology. 44(8) : 183-190 ; August, 1976.
- Helms, Donald B. and Jeffery S. Turner. Exploring Child Behaviour. California : Brooks/Cole Publishing Company, 1984.
- Hetherington, E Maris and Ross D. Parke. Child Psychology. 2nd ed. New York : Mc Graw-Hill, 1978.
- ✓ Hurlock, E.B. Child Psychology. Auckland : Mc Graw-Hill, 1978.

De Carmo, E. and K. Davidson. "Psychosocial effects of Pregnancy on the mother, father, marriage and family," Current practice in Obsetetric and Gynecologic Nursing. Saint Louis : The C.V. Mosby Company, 1978.

Diamant, Louis. Male and Female Homosexuality : Psychological Approaches. New York : Basil Blackwell, 1987.

Downey, Jennifer and others. "Sex Hormones in Lesbian and Heterosexual woman," Psychological Abstract. 79(7) : 2660 ; October, 1989.

Francaeur, Robert T. Becoming a Sexual Person. New York : John Wiley & Sons, 1982.

Gillis, Linda J Alpert and James P. Connell. "Gender and Sex-Role Influences on Children's Self Esteem," Journal of Personality. 57(11) : 97-111 ; November, 1989.

Gillow, Kim Elaine and Lindal Lindsey Davis. "Lesbian Stress and Coping Methods," Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Service. 25(9) : 28-32 ; September, 1987.

Harry, Joseph. The Social Organization of Gay Males. New York : Praeger Publisher, 1978.

Heiburn. A.B. "Measurement of Masculine and Feminine Sex ROLE Identition as Independent Dimensions," Journal of Consulting and Clinical Psychology. 44(8) : 183-190 ; August, 1976.

Helms, Donald B. and Jeffery S. Turner. Exploring Child Behaviour. California : Brooks/Cole Publishing Company, 1984.

Hetherington, E Maris and Ross D. Parke. Child Psychology. 2nd ed. New York : McGraw-Hill, 1978.

Hurlock, E.B. Child Psychology. Auckland : McGraw-Hill, 1978.

Hurlock, E.B. Developmental Psychology : A life span Approach.

5th ed. New Delhi : Tata McGraw-Hill Publishing Co, 1980.

Huston, A.C. Handbook of Child Psychology Volume IV : Socialization, Personlity, and Social development. New York : John Wiley & Son, 1983.

Kaplan, Alexandra G. and Mary Anne Sedney. Psychology and Sex Roles : An Androgynous Perspective. Canada : Little Brown and company, 1980.

Kaplan, Helen Singer. Disorders of Sexual Desire. New York : Simon and Schuster, 1979.

Lamb, Michael E. The Role of the Father in Child Development. 2nd ed. New York : John Wiley & Son, 1980.

Lenz. E.R. and others. "Sex-Role attributes, Gender and Postpartal perceptions of the Marital Relationship," Advance in Nursing Scince. 10(4) : 49-62 ; April, 1985.

Long, Kathleen A. and John R. Graham. "The Masculinity - Feminity Scale Of MMPI-2 : Is IT Useful With Normal Men?" Journal of Personality Assessment. 57(1) : 46-51 January, 1991.

Majewski, J.L. "Conflicts, Satisfactions and Attitude during Transition to the Maternal Role," Nursing Research. 35(1) : 10-14 January/February, 1986.

Mattison, Andrew M. and David P.McWhirter. "Male Couples : The Beginning Years," Psychological Abstract. 75 : 2936 ; November, 1988.

Mellen, G Anné. "Sex Role Stereotypes, Gender Identity and Parental Relationship in Male Homosexuals and Heterosexuals," Psychological Abstract. 71(10) : 2163 ; August, 1984.

- ✓Murray, Ruth Beckman and M. Marilyn Wilson Hwlskaetter. Psychiatric Mental Health Nursing Giving Emotional Care. 3rd ed. California : Appleton & Lange , 1991.
- Mussen. Adolescent Behaviour and Society. 4th ed. New York : McGraw Hill International Editor, 1990.
- Mussen, Paul H. and E. Mavis Hetherington. Child Psychology. New York : John Wiley & Sons, 1983..
- Newman, Barbara M. and Phillip R. Newman. Adolescent Development. Ohio : Merrill Publishing Company, 1986.
- Papalia, Diane E. Human Development. 3rd ed. New York : McGraw-Hill Book Company, 1986.
- Poither Patricia C., Jane S. Norbech and Margaret P. Laliberte.
"Child Psychiatric Nursing," Journal of Psychosocial Nursing and Mental Heath Service. 23(7) : 18-23 ; July, 1985.
- Powel. D.H. Understanding Human Adjustment: normal adaptation through the life cycle. Boston : Little Brown and Company, 1987.
- Qualls, Winze and Barlow. The Prevention of Sexual Disorders Issues and Approaches. New York : Plenum Press, 1978.
- Richter, Robert William. "Measure of maladjustment and Guilt and Their Relationship to Homosexual Behavior in Two Homosexual Groups," Dissertation Abstracts International. 37 : 4700 ; September, 1977.
- Roger, Dorothy. Child psychology. California : Brooks Cole Publishing Company, 1977.
- Rosen, Ismond. Sexual Deviation. 2nd ed. Oxford : Oxford University Press, 1979.

- Rossi, A.S. "Transition to Parenthood," Journal of Marriage and the Family. 28(2) : 26-39 ; February, 1988.
- Sarafino, Edward P. and James W. Armstrong. Child and Adolescence Development. London : Scott, Foreman and Company, 1980.
- Saghir, Marcell T. Male and Female Homosexuality. Baltimore : The Williams & Wilkins Company, 1973.
- Sluckin, Wladyslaw and Martin Herbert. Parental Behavior. New York : Basil Blackwell, 1986.
- Sharon, Dewey. "When Mom or Dad Comes Out : Helping Adolescents Cope with Homophobia," Journal of Psychosocial nursing and Mental Health Service. 27(10) : 33-36 ; October 1989.
- Spence, J.T. and R.L. Helmrich. Masculinity and Feminity : Their Psychological Dimensions Correlated and Antecedants. Austin : University of Texas Press, 1978.
- Silverstein, Charles. A Family Matter : A Parents Guide to Homosexuality. New York : McGraw Hill Book Company, 1977.
- Sipova, Iva and Brzek, Antonin. "Parental and Interpersonal relationships of Transexual and Masculine and Feminine Homosexual men," Psychological Abstract. 71 : 2164 ; August 1984.
- Skeen, Patsy, Lynda Walter and Bryan Robinson. "How parent of gays react to their children's homosexuality and to the threat of aids," Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Service. 26(12) : December, 1988.
- Socarides, Charles W. The Preoedipal Origin And Psychoanalytic therapy of sexual perversions. Connecticut : International Universities Press Inc., 1988.

✓Tomeh, A.K. "Sex_Role Orientation : An Analysis of structural and Attitudinal Predictors," Journal of Marriage and The Family. 40(5) : 341-354 ; May, 1978.

Zucker, Kenneth J. and Richard Green. "Psychosexual Disorders in children and adolescents," Journal of Child Psychology. 33(1) : 107-151 ; January, 1992.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

15 มิถุนายน 2536

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้ปกครองที่เคารพ

ด้วยดิฉัน นางพิจิตรา ชัยสิงห์ประสาท นิสิตปริญญาโท สาขา จิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ผลขององค์ประกอบทางจิตที่มีต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น" จึงขอความร่วมมือจากท่านผู้ปกครองในตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

แบบสอบถามนี้มี 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อบทบาททางเพศ ตอนที่ 2 แบบวัดบุคลิกภาพ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็ก โปรดอ่านแบบสอบถามทีละข้ออย่างระมัดระวัง และผู้ปกครองแต่ละท่านอาจตอบคำถามได้แตกต่างกันไป แล้วแต่ความคิดเห็นและประสบการณ์ของแต่ละท่าน จึงขอให้ผู้ปกครองตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน และขอให้ตอบตรงตามความเป็นจริง ทั้งนี้ผู้วิจัยจะถือว่าคำตอบของท่านเป็นความลับ

ผู้วิจัยมั่นใจว่าความร่วมมือของผู้ปกครองครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสังคมไทย และขอขอบพระคุณผู้ปกครองทุกท่านที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้กับการวิจัยครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นาง พิจิตรา ชัยสิงห์ประสาท)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของบิดา/มารดาต่อบทบาททางเพศ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นข้อความที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อบทบาททางเพศของผู้ชายและผู้หญิงในสังคม ขอให้ท่านอ่านและพิจารณาข้อความที่ละข้อว่า ท่านมีความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อตรงกับข้อความแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด แล้วขีด (/) ที่คำตอบเพียงคำตอบเดียวจากที่ให้ไว้

5 คำตอบ และตอบให้ครบทุกข้อ การเลือกคำตอบถือเกณฑ์ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นๆ มากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นๆ เป็นส่วนใหญ่
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ท่านตัดสินใจแน่นอนไม่ได้กับข้อความนั้นๆ
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นๆ เป็นส่วนใหญ่
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นๆ เลย

①. ผู้หญิงเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดได้

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 ☐ เห็นด้วย
 ☐ ไม่แน่ใจ
 ☐ ไม่เห็นด้วย
 ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

②. ผู้ชายควรรับผิดชอบงานในบ้านเช่นเดียวกับผู้หญิง

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 ☐ เห็นด้วย
 ☐ ไม่แน่ใจ
 ☐ ไม่เห็นด้วย
 ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. ผู้ชายควรจะเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญของครอบครัว

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 ☐ เห็นด้วย
 ☐ ไม่แน่ใจ
 ☐ ไม่เห็นด้วย
 ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. ผู้หญิงควรเป็นเพศที่ยอมตามผู้ชาย

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 ☐ เห็นด้วย
 ☐ ไม่แน่ใจ
 ☐ ไม่เห็นด้วย
 ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5. ผู้ชายไม่ควรจะร้องไห้

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 ☐ เห็นด้วย
 ☐ ไม่แน่ใจ
 ☐ ไม่เห็นด้วย
 ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

6. ผู้หญิงไม่ควรเป็นผู้นำทางสังคม

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 ☐ เห็นด้วย
 ☐ ไม่แน่ใจ
 ☐ ไม่เห็นด้วย
 ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

7. ผู้ชายควรจะเข้มแข็ง ผู้หญิงควรจะอ่อนโยน

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 ☐ เห็นด้วย
 ☐ ไม่แน่ใจ
 ☐ ไม่เห็นด้วย
 ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

8. ผู้ชายเป็นพยานได้

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 ☐ เห็นด้วย
 ☐ ไม่แน่ใจ
 ☐ ไม่เห็นด้วย
 ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

9. ลูกชายควรมีอิสระมากกว่าลูกสาว

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 ☐ เห็นด้วย
 ☐ ไม่แน่ใจ
 ☐ ไม่เห็นด้วย
 ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

10. ผู้หญิงควรได้รับค่าจ้างแรงงานเท่ากับผู้ชาย

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 ☐ เห็นด้วย
 ☐ ไม่แน่ใจ
 ☐ ไม่เห็นด้วย
 ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

11. บทบาทผู้ชายและบทบาทผู้หญิงเหมือนกัน

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 ☐ เห็นด้วย
 ☐ ไม่แน่ใจ
 ☐ ไม่เห็นด้วย
 ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

12. ผู้ชายควรรับฟังความคิดเห็นของผู้หญิง

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 ☐ เห็นด้วย
 ☐ ไม่แน่ใจ
 ☐ ไม่เห็นด้วย
 ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

13. เมื่อบิดา มารดาเจ็บป่วยลูกสาวควรเป็นผู้ดูแล

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ☐ เห็นด้วย ☐ ไม่แน่ใจ ☐ ไม่เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

14. ผู้ชายควรจะควบคุมอารมณ์ตลอดเวลาเพื่อแสดงถึงความเข้มแข็ง

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ☐ เห็นด้วย ☐ ไม่แน่ใจ ☐ ไม่เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

15. กีฬาบางประเภทเช่น ฟุตบอล ไม่เหมาะสำหรับผู้หญิง

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ☐ เห็นด้วย ☐ ไม่แน่ใจ ☐ ไม่เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

(16) ผู้หญิงควรมีสัทธิเท่าเทียมกับผู้ชาย

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ☐ เห็นด้วย ☐ ไม่แน่ใจ ☐ ไม่เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

(17) ผู้ชายทำงานเย็บปักถักร้อยได้

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ☐ เห็นด้วย ☐ ไม่แน่ใจ ☐ ไม่เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

18. ผู้หญิงควรเป็นช่างเท้าหลัง

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ☐ เห็นด้วย ☐ ไม่แน่ใจ ☐ ไม่เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

(19) ทั้งผู้ชายและผู้หญิงควรช่วยกันหาเลี้ยงครอบครัว

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ☐ เห็นด้วย ☐ ไม่แน่ใจ ☐ ไม่เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

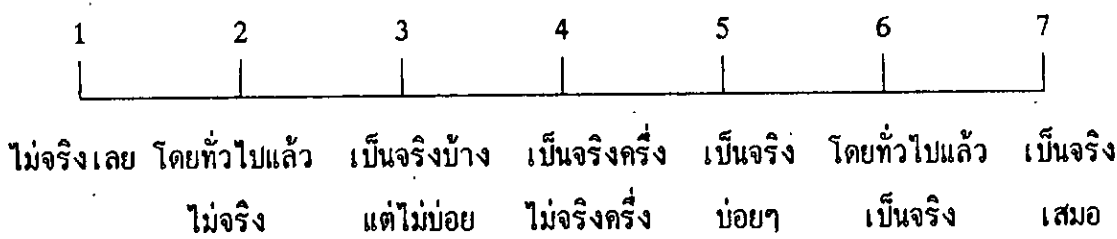
(20) ผู้หญิงเรียนวิชาการศึกษาค้นคว้าได้

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ☐ เห็นด้วย ☐ ไม่แน่ใจ ☐ ไม่เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอน 2 แบบวัดบุคลิกภาพ

คำชี้แจง

แบบวัดนี้ท่านจะมีลักษณะบุคลิกภาพต่างๆ หลายลักษณะ ขอให้ท่านพิจารณาว่าลักษณะบุคลิกภาพต่างๆ เหล่านี้ตรงกับลักษณะของท่านมากน้อยเพียงใด แล้วให้ขีด (/) ลงบนคำตอบเพียง 1 แห่ง ซึ่งจะมีคำตอบให้เลือก 7 อันดับ กรุณาตอบตามความเป็นจริง แล้วตอบให้ครบทุกข้อด้วย การเลือกคำตอบถือเกณฑ์ดังนี้

ถ้าท่านเลือกหมายเลข 1	หมายถึง	ไม่จริงเลยหรือแทบจะไม่จริง
ถ้าท่านเลือกหมายเลข 2	หมายถึง	โดยทั่วไปแล้วไม่จริง
ถ้าท่านเลือกหมายเลข 3	หมายถึง	เป็นจริงบ้างแต่ไม่บ่อย
ถ้าท่านเลือกหมายเลข 4	หมายถึง	เป็นจริงครึ่งไม่จริงครึ่ง
ถ้าท่านเลือกหมายเลข 5	หมายถึง	เป็นจริงบ่อยๆ
ถ้าท่านเลือกหมายเลข 6	หมายถึง	โดยทั่วไปแล้วเป็นจริง
ถ้าท่านเลือกหมายเลข 7	หมายถึง	เป็นจริงเสมอ

ลักษณะบุคลิกภาพ	1	2	3	4	5	6	7
1. เป็นผู้นำ							
2. เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น							
3. ประหยัด							
4. กล้าแสดงออก							
5. พึ่งพาผู้อื่น							
6. ร่าเริง							
7. กล้าเสี่ยง							
8. เจ้าระเบียบ							
9. มีความรับผิดชอบ							
10. ขอบอิสระ							
11. จู้จี้							
12. ซื่อสัตย์							
13. เชื้อมั่นในตนเอง							
14. ขอบนินทา							
15. ตรงต่อเวลา							
16. ว่องไว							
17. ใจน้อย							
18. ขยัน							
19. มีความทะเยอทะยาน							
20. วิตกกังวลในเรื่องเล็กน้อย							
21. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น							
22. ชอบท้าทาย							
23. เจ้าน้ำตา							

ลักษณะบุคลิกภาพ	1	2	3	4	5	6	7
24. เสียสละ							
25. ตัดสินใจเด็ดขาด							
26. ชอบความสะอาด							
27. มั่นใจ							
28. ชอบแสวงหาสิ่งใหม่							
29. ขี้บ่น							
30. มีระเบียบวินัย							
31. ชอบการแข่งขัน							
32. อ่อนโยน							
33. สุขุม							
34. มีความอดทน หนักแน่น							
35. ขี้อาย							
36. มุ่งมั่นให้สำเร็จ							
37. ใจกว้าง							
38. ขี้สงสัย							
39. เรียบร้อย							
40. เป็นตัวของตัวเอง							
41. อัจฉรา							
42. รอบคอบ							
43. ชอบงานทางเครื่องกล							
44. ห่วงใยผู้อื่น							
45. มีความคิดสร้างสรรค์							

ตอน 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพของคู่สมรส

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นข้อความเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสามี/ภรรยาที่มีต่อการดำเนินชีวิตครอบครัว ขอให้ท่านอ่านและพิจารณาข้อความทีละข้อว่าท่านมีความรู้สึกหรือสภาพความเป็นจริงตรงกับข้อความแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด แล้วเลือกขีด (//) ที่คำตอบเพียง

1 แห่งจากที่ให้ไว้ 5 คำตอบ และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ การเลือกคำตอบคือเกณฑ์ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นๆ เป็นจริงมาก
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นๆ ส่วนใหญ่เป็นจริง
จริงครึ่งหนึ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นๆ เป็นจริงและไม่จริงพอๆกัน
ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นๆ ส่วนใหญ่ไม่จริง
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นๆ ไม่เป็นจริงเลย

1. เมื่อเกิดปัญหาภายในครอบครัว ข้าพเจ้าและสามี/ภรรยา ช่วยกันแก้ไขปัญหา

☐ จริงที่สุด
 ☐ จริง
 ☐ จริงครึ่งหนึ่ง
 ☐ ไม่จริง
 ☐ ไม่จริงเลย

2. สามี/ภรรยาของข้าพเจ้า ไม่ให้ความสำคัญในตัวข้าพเจ้า

☐ จริงที่สุด
 ☐ จริง
 ☐ จริงครึ่งหนึ่ง
 ☐ ไม่จริง
 ☐ ไม่จริงเลย

3. สามี/ภรรยาของข้าพเจ้า เป็นผู้รู้ใจข้าพเจ้าดีที่สุด

☐ จริงที่สุด
 ☐ จริง
 ☐ จริงครึ่งหนึ่ง
 ☐ ไม่จริง
 ☐ ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าและสามี/ภรรยา มักมีความขัดแย้งกันในการดำเนินชีวิตครอบครัว

☐ จริงที่สุด
 ☐ จริง
 ☐ จริงครึ่งหนึ่ง
 ☐ ไม่จริง
 ☐ ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้าและสามี/ภรรยาของข้าพเจ้า ไม่มีเวลาให้กันในเรื่องเพศสัมพันธ์

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าไม่เคยคิดจะหย่าร้างกับสามี/ภรรยาของข้าพเจ้า

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

7. สามี/ภรรยาของข้าพเจ้า มักทำให้ท่านอึดอัดหรือคับข้องใจ

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

8. ข้าพเจ้าภูมิใจในตัวสามี/ภรรยาของข้าพเจ้าที่ทำหน้าที่พ่อบ้าน/แม่บ้านได้ดีตามที่คาดหวังไว้

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

9. ข้าพเจ้าและสามี/ภรรยา มีเวลาพักผ่อนอยู่ในบ้านร่วมกัน

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้าไม่พอใจในอุปนิสัยของสามี/ภรรยา เช่น เจ้าอารมณ์ ขี้โมโห ขี้บ่น ฯลฯ

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

11. เมื่อข้าพเจ้ามีความทุกข์ วิตกกังวล สามี/ภรรยา เป็นผู้รับฟังปัญหาและร่วมกันคิดแก้ไขปัญหา
กับข้าพเจ้า

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

12. ข้าพเจ้ามักมีความคิดเห็นไม่ตรงกับสามี/ภรรยาของข้าพเจ้า

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

13. เมื่อข้าพเจ้าเจ็บป่วย สามี/ภรรยาจะคอยดูแลเอาใจใส่ข้าพเจ้า

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

14. ข้าพเจ้าแสดงความสนใจสามี/ภรรยา ด้วยสายตา การสัมผัส หรือ คำพูด

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

15. เมื่อข้าพเจ้าหงุดหงิด หรือมีอารมณ์โกรธ ข้าพเจ้ามักแสดงความก้าวร้าวทางวาจาหรือทางร่างกาย

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

16. ข้าพเจ้าให้ของขวัญแก่สามี/ภรรยาตามวาระอันควร

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

17. สามี/ภรรยาของข้าพเจ้าดูเหมือนจะไม่เข้าใจความรู้สึกของข้าพเจ้า

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

18. ข้าพเจ้าเป็นห่วงเมื่อสามี/ภรรยา ไม่อยู่บ้าน

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

19. ข้าพเจ้ารู้สึกว่สามี/ภรรยาของข้าพเจ้าเป็นคนพูดไม่ค่อยรู้เรื่อง

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

20. ข้าพเจ้ามีความสุขและพอใจกับชีวิตแต่งงาน

☐
จริงที่สุด

☐
จริง

☐
จริงครึ่งหนึ่ง

☐
ไม่จริง

☐
ไม่จริงเลย

ตอน 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นข้อความที่เกี่ยวกับการปฏิบัติของท่านต่อเด็กคนนี้โดยเฉพาะ ขอให้ท่านอ่านและพิจารณาข้อความทีละข้อว่าข้อความนั้นกล่าวถึงความเป็นจริงตรงกับที่ท่านปฏิบัติต่อเด็กคนนี้มากน้อยเพียงใด แล้วขีด (/) ที่คำตอบเพียง 1 แห่ง จากที่ให้ไว้ 5 คำตอบ และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ การเลือกคำตอบจะถือเกณฑ์ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นๆ เป็นจริงเสมอ
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นๆ ส่วนใหญ่เป็นจริง
ค่อนข้างจริง	หมายถึง	ข้อความนั้นๆ เป็นจริงบ้าง
ค่อนข้างไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นๆ ไม่เป็นจริงบ้าง
ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นๆ ส่วนใหญ่ไม่จริง
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นๆ ไม่เป็นจริงเลย

1. ข้าพเจ้าแสดงให้เห็นแล้วว่าข้าพเจ้ารักลูกมาก

☐ จริงที่สุด
 ☐ จริง
 ☐ ค่อนข้างจริง
 ☐ ค่อนข้างไม่จริง
 ☐ ไม่จริง
 ☐ ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าชอบพูดคุยหยอกล้อฉันท์เพื่อนกับลูกเสมอ

☐ จริงที่สุด
 ☐ จริง
 ☐ ค่อนข้างจริง
 ☐ ค่อนข้างไม่จริง
 ☐ ไม่จริง
 ☐ ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้าต้องการให้ลูกมีส่วนร่วมในกิจกรรมแทบทุกอย่าง

☐ จริงที่สุด
 ☐ จริง
 ☐ ค่อนข้างจริง
 ☐ ค่อนข้างไม่จริง
 ☐ ไม่จริง
 ☐ ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของลูกอยู่เสมอ

☐ จริงที่สุด
 ☐ จริง
 ☐ ค่อนข้างจริง
 ☐ ค่อนข้างไม่จริง
 ☐ ไม่จริง
 ☐ ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้ามักแสดงให้เห็นลูกรู้ว่า ข้าพเจ้าภูมิใจในตัวลูกมาก

☐ จริงที่สุด ☐ จริง ☐ ค่อนข้างจริง ☐ ค่อนข้างไม่จริง ☐ ไม่จริง ☐ ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าชอบให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำแก่ลูกเสมอ

☐ จริงที่สุด ☐ จริง ☐ ค่อนข้างจริง ☐ ค่อนข้างไม่จริง ☐ ไม่จริง ☐ ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้าชอบพูดคุยกับลูกด้วยเสียงอันไพเราะนุ่มนวลเสมอ

☐ จริงที่สุด ☐ จริง ☐ ค่อนข้างจริง ☐ ค่อนข้างไม่จริง ☐ ไม่จริง ☐ ไม่จริงเลย

8. ข้าพเจ้าช่วยผ่อนคลายความทุกข์ ความกังวลใจของลูกอยู่เสมอ

☐ จริงที่สุด ☐ จริง ☐ ค่อนข้างจริง ☐ ค่อนข้างไม่จริง ☐ ไม่จริง ☐ ไม่จริงเลย

9. ข้าพเจ้าไม่เคยแสดงให้เห็นลูกรู้ว่าข้าพเจ้ารักลูกมากเพียงใด

☐ จริงที่สุด ☐ จริง ☐ ค่อนข้างจริง ☐ ค่อนข้างไม่จริง ☐ ไม่จริง ☐ ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้ามักเห็นลูกดีกว่าคนอื่นเสมอ

☐ จริงที่สุด ☐ จริง ☐ ค่อนข้างจริง ☐ ค่อนข้างไม่จริง ☐ ไม่จริง ☐ ไม่จริงเลย

ภาคผนวก ข

รายชื่อสถานศึกษา

ที่ ศธ 0806/ 04287

กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

18 สิงหาคม 2536

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน

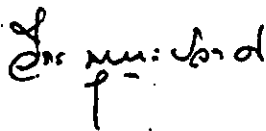
ด้วย นางสาวพิจิตรา ชัยสิงห์ประสาท นิสิตปริญญาโท มัธยมศึกษา

วิชา เอกจิตวิทยาพัฒนาการ มัธยมศึกษาตอนต้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลัง
ดำเนินการวิจัย เรื่อง "องค์ประกอบทางจิตที่มีผลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น" ในกรณี
นี้ นิสิต มีความประสงค์ขอความร่วมมือจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 และผู้ปกครองนักเรียน
ตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิจัย

กองการมัธยมศึกษาพิจารณาแล้ว เห็นว่าการทำวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์
ต่อการส่งเสริมการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของเด็ก และทำให้บิดา มารดา ได้ตระหนักถึงความสำคัญ
ในการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของบุตร สมควรให้การสนับสนุน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระ บุญยะโกวิท)

ผู้อำนวยการ กองการ มัธยมศึกษา

ฝ่ายส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2828466

โทรสาร 2824096

ประวัติย่อของผูวิจัย

ชื่อ -ชื่อสกุล	นางพิจิตรา ชัยสิงห์ประสาท
วัน เดือน ปีเกิด	29 มิถุนายน 2498
สถานที่เกิด	อำเภอ พระนครศรี กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	25/236 ถนนแจ้งวัฒนะ ต.บางตลาด เขตปากเกร็ด นนทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	หัวหน้าภาควิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ วิทยาเขตยศเส

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2515	จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนเบญจมราชาลัย
พ.ศ.2520-2521	วท.บ. (พยาบาล) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ.2537	กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผลขององค์ประกอบทางจิตที่มีต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

บทคัดย่อ

ของ

พิจิตรา ชัยสิงห์ประสาท

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

มีนาคม 2537

การวิจัยเรื่อง "ผลขององค์ประกอบทางจิตที่มีต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น" เป็นการศึกษาย้อนประสบการณ์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญดังนี้ (1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางจิตในด้าน ทักษะคิดของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศ เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดา สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มารดา กับเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น (2) เพื่อศึกษาว่าองค์ประกอบทางจิตในด้าน ทักษะคิดของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศ เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดา สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดา และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มารดา สามารถทำนายเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น (3) เพื่อศึกษานิสัยสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางจิตที่มีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น อันได้แก่ (3.1) เอกลักษณ์ทางเพศของบิดากับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดามีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น (3.2) เอกลักษณ์ทางเพศของมารดากับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดามีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น (3.3) ทักษะคิดของบิดาต่อบทบาททางเพศกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดามีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น (3.4) ทักษะคิดของมารดาต่อบทบาททางเพศกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดามีผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่นชาย สำหรับบุตรวัยรุ่นชายมีอายุ 13 - 19 ปี ที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนที่สังกัดกองมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน ซึ่งได้จากการสุ่มโรงเรียนและเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบทางจิต 4 ด้าน ได้แก่ (1) แบบวัดทักษะคิดของบิดา มารดาต่อบทบาททางเพศ (2) แบบวัดเอกลักษณ์ทางเพศของบิดา มารดา และเด็ก (3) แบบวัดสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดา (4) แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา มารดา การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมาย

และเก็บรวบรวมข้อมูลเอง ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมดร้อยละ 100 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง

ผลการวิจัยที่สำคัญมีดังต่อไปนี้ (1) ทัศนคติของบิดาท่อบทบาททางเพศ เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา เอกลักษณ์ทางเพศของมารดา สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดา มารดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของบิดา และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเอกลักษณ์ทางเพศของ เด็กชายวัยรุ่น และอยู่ในระดับเชื่อมั่นได้ (2) เอกลักษณ์ทางเพศของบิดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา และ เอกลักษณ์ทางเพศของมารดา เป็นตัวทำนายที่สำคัญต่อเอกลักษณ์ทางเพศของ เด็กชายวัยรุ่น โดยอำนาจทำนายเหล่านี้อยู่ระหว่างร้อยละ 24.2 - 36.40 (3) เอกลักษณ์ทางเพศของมารดา และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา จะส่งผลร่วมกันต่อเอกลักษณ์ทางเพศของ เด็กชายวัยรุ่น อย่างชัดเจน โดยพบว่า กลุ่มมารดาที่เอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นหญิงและมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากจะทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายสูงกว่ากลุ่มมารดาที่มีเอกลักษณ์ในลักษณะความเป็นหญิงและมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย และยังพบว่ากลุ่มมารดาที่เอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายและมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อยจะทำให้เด็กชายมีเอกลักษณ์ทางเพศในลักษณะความเป็นชายสูงกว่ากลุ่มมารดาที่มีเอกลักษณ์ในลักษณะความเป็นหญิงและมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย

การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นถึง ผลขององค์ประกอบทางจิตที่มีต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะเอกลักษณ์ทางเพศของบิดา การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนของมารดา และเอกลักษณ์ทางเพศของมารดา มีความสำคัญต่อเอกลักษณ์ทางเพศของเด็กชายวัยรุ่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อบิดา มารดา ในการนำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริม ความเข้าใจในบทบาทการเป็นตัวอย่าง การปฏิบัติตนที่เหมาะสม และวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตร เพื่อให้บุตรเลียนแบบและพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศที่ถูกต้องตามปทัสฐานของสังคม ๗

THE EFFECT OF PSYCHOLOGICAL FACTORS ON SEX IDENTITY FORMATION
OF MALE ADOLESCENTS

AN ABSTRACT

BY

PIJITRA CHAISINGPRASART

Presented in partial fulfillment of the requirements of the
Master of Education Degree in Development Psychology
at Srinakarinwirot University

March 1994

The present research study on " The Effect of Psychological Factors on Sex Identity Formation of Male Adolescents " was an EX Post Facto. Objectives : The purposes of this study were to examine the relationship between the psychological factors : parental sex role attitudes, parental sex identity, parental marital satisfaction, parental child rearing with love - oriented and sex identity of male adolescents , and to explore the predictive powers and the interaction effects of the psychological factors on sex identity of male adolescents. Method : The subjects were 120 fathers , 120 mothers and 120 their male adolescents who study in the first-sixth grade secondary schools in Bangkok. The fathers and mothers were administered the psychological factors instruments which measure parental' sex role attitudes , sex identity , marital satisfaction and child rearing with love-oriented. The male adolescents were administered the sex identity scale. Pearson Product Moment Correlation, Multiple Regression Analysis and two-way Analysis of Variance were performed on the data. Results: The significant finding showed that (1) there were positive relationship between Father sex role attitude, Father and Mother sex identity, Father and Mother marital satisfaction, Father and Mother child rearing with love-oriented and sex identity of male adolescents. (2) Father sex identity , Mother child rearing with love-oriented and Mother sex identity were the best predictors on sex identity of male adolescents

(the predicted powers were 24.20% - 36.40%) (3) Mother sex identity and Mother child rearing with love-oriented were interaction effects on sex identity of male adolescents : (3.1) The male adolescents in the group of the feminine mother and Mother child rearing with more love-oriented had higher masculine score than the male adolescents in the group of the feminine mother and Mother child rearing with less love-oriented. (3.2) The male adolescents in the group of the masculine mother and Mother child rearing with less love-oriented had higher masculine score than the male adolescents in the group of the feminine mother and Mother child rearing with less love-oriented.

The results of this study could be used as guidelines for planning in the means of providing parental education programmes in order to promote the role of parent in modeling, child rearing to develop sex identity formation of male adolescents.